

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:

750 P.TS. Trimestre

UNITO POSTAL:

15 P.TS. Trimestre

Ay. XXIII.-Núm. 8.172 - Diumenge, 28 de maig de 1922

Edició del matí

Oficines i imprenta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaleles, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons a partir de 4530 A.
del 1.º de juny de 4531 A.
de 4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Doctora Quadras Bordes

Mitgesa premiada amb primer premi en Concurs Estranger. Especialista en malalties de la dona. Raigs X. Radioteràpia, Radium, Diatermia, etc. Carrer de Santa Anna, 37, principal, de 2 a 5. Telèfon 2898 A.

Exposició Internacional d'Automòbils

VISITEU EL STAND 46 de la sala B

DOTGE BROTHERS

LAVABOS
BAÑERAS
BIDETS
CALENTADORES
DUCHAS
WATERS

PRECIOS
REDUCIDOS

JAIME SAURET
• CALLE PELAYO • 7.

COLUMNA VERTEBRAL

Deformats, geperuts, carregats d'espatlles, desviació, cames tortes o arronçades, totes les imperfeccions de l'estètica humana corregides pels novíssims mètodes del gran especialista A. CLAVÉ, de París. Demaneu detallades explicacions i DE FRANC avui mateix a la Agència Cobrián, Llíria, 26, Barcelona, la qual us els enviarà amb absoluta reserva.

El nostre especialista serà a Balaguer, dilluns, 29, i dimarts, 30 de maig (Hotel d'Espanya).

A Tàrraga, dimecres, 31 de maig (Hotel de París).

A Cervera, dijous, 1 de juny (Hotel d'Espanya).

A Manresa, divendres, 2, i diumenge 4 de juny (Hotel Santo Domingo).

A Berga, dissabte, 3 de juny (Hotel Queral).

Terrassa, dilluns, 5 de juny (Hotel d'Espanya).

Gelatina de carn i de gallina

Aliment poderós. E. Martignole. Fàbrica de cristall, Escudellers, 10

CAMISA

Percal Batlló 12 ptes.
coll i punys

CALÇOTETS

Percal Batlló 6 ptes.
curts

F. VEHILS VIDAL
2, Portal de l'Àngel, 2

CAMISERIA

Rodríguez i Ferrer

Boqueria, 38

Nous models de corbates

Sou massa jove per a sentir-vos sempre fatigat

Noteu una gran fatiga des del matí? Us trobeu extenuat, nerviós i irritable a la tarda i no teniu el vigor, la resistència i la vitalitat que gaudíeu en altre temps? Si heu notat aquests símptomes, no hi ha dubte que patiu un decalim general causat per excessos de treball, preocupacions o per una tensió nerviosa continua per abusos o excessos de qualsevol naturalesa.

En aquestes condicions, absteniu-vos sobre tot de prendre narcòtics o altres drogues que us donin una simple fuetada i la reacció de la qual pot ésser de les més funestes. Cal que vos necessiteu un estimulanti, científicament dosificat, com el **Fosfonio Muxado**. Aquest tònic per a nervis i sang, emprat amb gran èxit per més de 4.000.000 de persones, no és un remei secret, sinó, al contrari, una preparació ben coneguda i molt sovint receptada pels millors metges en tots els casos de neurastènia i d'esgotament físic i moral.

Un tractament de **Fosfonio Muxado** durant dues setmanes us convencerà que aquest precíu regenerador augmenta poderosament les vostres forces, sentint-vos més robust, més viril i més vigorós sota tots conceptes. S'han obtingut resultats tan prodigiosos i inesperats amb l'emprament del **Fosfonio Muxado**, en el guariment de tots els casos de neurastènia, relaxament, depressió nerviosa i esgotament general, que el farmacèutic preparador pot garantir d'una manera absoluta la seva eficàcia. Es compromet, en efecte, a tornar-vos els diners si, després d'un tractament de 15 dies, no experimenteu una millora notable en el vostre estat. El **Fosfonio Muxado** es troba a les cases següents:

Vda. Alsina, Passatge Crèdit, 8; doctor E. Ferrer, Ronda Sant Pere, 2; Segalà, Rbla. Flors, 1-4; Serra, Pelayo, 9.

Notícies

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 27 de maig de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 764,0, 762,9, 762,4.

Termòmetre sec: 29,1, 29,5, 24,9.

Termòmetre humit: 22,2, 21,7, 21,5.

Humitat (centèsimes de saturació): 46, 41, 71.

Direcció del vent: E., SSO., SSE.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 5, 12, 13, 6, 12.

Estat del cel: Quasi seré, Quasi tapat.

Classes de núvols: C. St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 30,0; mínima, 23,0; mínima prop del sol, 21,6.

Oscil·lació termomètrica: 7,0.

Temperatura mitja: 26,5.

Precipitació a qualsevol hora, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0,0 mm.

Recorregut del vent en igual període, 60 km.

Observacions particulars: Calitja i llampecs a llevant la nit del 26 al 27.

El director: E. Alcobé

-Vanos Cardús Portaferri, 10

Uns agents de policia sorprendrien al Paral·lel dos carreters que traginaven llunes d'oli i, pel camí, en treien part per a vendre'l a encobridors que ja estaven a l'aguait.

Els carreters han estat posats a disposició del jutjat.

Vaixelles. PORCELLANA

Llorens, Rbla. Flors, 30.

Ha estat detingut per la policia Marian Moliner, de 22 anys, per haver pres d'un càr de l'Arc del Teatre, 12 pessetes i un rellotge de plata que hi havia damunt del taulell.

L'Institut Feminal celebrarà demà

a les cinc de la tarda, al saló-gimnàs de l'Institut Gimnàstic de la Rambla del Prat, una demostració-examen de la educació física de les seves educandes, segons els mètodes eclèctic-científic del seu professor senyor Garcia Alsina, executant diversos exercicis gimnàstics, marxes, evolucions, conjunts, jocs i danses.

JOIES VILANOVA Unitó, 9

La senyora viuda del periodista don Lluís Figuerola ha rebut del cap superior del Palau el següent telegrama:

«Enterado S. M. triste noticia, me encarga le envíe su más sentido pésame.»

- RUM BELLESA (a base de noguera). Treu la blancor al cabell tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu. Es l'ideal. Venda a les perfumeries.

El Col·legi de Mestres Titulars Privats de Catalunya, per a correspondre a les preguntes sobre l'elecció del representant del Magisteri Privat que ha d'integrar la Junta local de Primera Ensenyança, la qual elecció es demà, de deu a dotze del matí, al local Centre Industrial de Catalunya (Hospital, 45, principal), fa públic que encara que en la seva candidatura no figure més que el nom del seu candidat, don Frederic Mensa Fabregas, no obstant poden afegir-hi dos senyors més a fi de formar la terna.

Per a l'acte de la votació és indispensable necessitat la presentació del certificat acadèmic o títol corresponent.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Presidents electes de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, entre ells don Joan Maluquer, Viladot, don Lluís Duran i Ventosa, don Raimon d'Abadal, don Joan Ventosa i Calvell, don Josep Nolla i Badia, don Lluís Serrahima i don Casimir Casagran, proposen a llurs companys d'Acadèmia, perquè la votin en l'elecció parcial de carrecs de la Junta de govern de la dita corporació, que ha de tenir lloc a les set de la tarda del vinent dimecres, dia 30 del corrent, en el domicili de la mateixa, Provença, 279, la següent candidatura:

President, don Josep Vilaseca Magarri; vice-president, don Rafael Gay de Montella; bibliotecari, don Frederic Camp i Llopis; tresorer, don Pius Fatjó i Vila; secretari segon, don Lluís Jover i Nunell.

BAR RITZ

Aperitius dansants

Tots els dies de set a nou

Ahí va tenir lloc la inauguració de la Granja Barcelonessa, situada a la Rambla del Centre, número 12, i de la qual n'és propietari En Jaume Figueras.

El local és dels més apropiats, puix reuneix totes les comoditats que exigeixen el bon gust i el luxe.

Al lunch amb què invitaren a la Premsa i amics hi havia algunes dames i damiselles que encara feien molt més agradable la festa inaugural, en la qual feren els honors els germans senyors Figueras.

La part de pintura ha anat a càrrec d'En E. Lloveras; la fusteria, d'En J. Juanillas; l'electricitat, J. Magins; la lampisteria, En Bertran; i la direcció artística del conjunt a càrrec del fill del gerent, senyor En Salvador Figueras.

- Neveres i geladores de les millors marques. Gran assortit. Bateria completa de cuina en alumini, Llorens Germans, Rambla de les Flors, 30.

La Cambra de la Propietat, demà, celebrarà, a dos quarts de sis de la tarda, una sessió necrològica honorant la memòria del que fou president d'aquella entitat, don Jaume Sansalvador Drüman.

Decoron el retrat a l'oli del senyor

Sansalvador, i una vegada pronunciat els discursos, fent la biografia del company, recordant la tasca que realitzà durant la seva actuació, el president farà tramesa del quadre a la Cambra, col·locant-lo a la Sala de Juntes.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Per a demà, a les set de la tarda, s'anuncia a l'Ateneu Barcelonès, una conferència a càrrec de don Josep Maria Casas de Muller, el qual donarà lectura del seu «Llibre de veritats», pròxim a publicar-se. Fara la presentació del conferenciant, el poeta don Joan Maria Guasch.

- Colliters de vins i criadors de vins rancis. Es necessita adquirir quantitat de vi ranci de més de 5 anys de vellesa. Poden passar ofertes i mostres a Simó, S. en C., Salmerón, 54, col·mado, Barcelona.

A l'encreuament dels carrers de Llíria i Casp, l'automòbil 2205 va topat amb el 5130, i aquest, de retro, va envestir el 9011. Els dos darrers van sofrir desperfectes. El primer, que va ésser causa de la carambola, va fugir a tota màquina.

Al carrer de Pere IV, prop del de Marina, van topar un tramvia i un carro i el carreter Joan Valls Almudiana, de 30 anys, va sofrir ferides a la cara, contusions diverses i magollament general de pronòstic reservat. Va ésser curat al dispensari del Teulat.

Una altra topada, hi va haver al carrer d'Alfons XII, prop del de Madrid, entre l'automòbil 6531 i un tramvia. El xofet, Enric Garcia Orduña, de 25 anys, va haver d'ésser curat al dispensari d'una forta contusió al genoll esquerre.

OMBREL·LES CLAPÉS

Fernando, 14, casa

Al dispensari d'Hostafrancs va ésser curat ahir tarda, el noi Manuel Llop Marches, de 12 anys, el qual havia estat atropellat al carrer de Sans per l'automòbil 2006 i havia resultat amb la cama esquerra fracturada. Va ingressar a l'Hospital Clínic.

Un tramvia de la línia dels Orientals, va atropellar al carrer d'Alfred Calderón, a Manuel López Amat, i li va produir ferides al cap, cara i mà dreta. Va ésser curat al dispensari de la Barceloneta, i d'allí transportat a l'Hospital Clínic.

- Sangrà Pelayo, 11 Lavabos

A la tenda que al carrer de la Travessera, número 81, té don Guillem Soler, hi han estat robats diners, i joles, per valor de 4.500 pessetes.

Pròximament
VANOS «POMELLS DE JOVENTUT»
Casa NOU. — Ferran, 30. — Barcelona.

Per jubiliació del que durant alguns anys ha estat director de la Sucursal del Banc d'Espanya a Barcelona, don Ferran Lasheras, ha estat ascendit a director, l'actual sub-director, don Pau Blasco, i a subdirector el caixer don Agustí Plazuelo.

CASA
CUYAS

PORTAL DE ÀNGEL, 110

ON SE COMPTA CORDON ILS

SEUS APARELLS FOTOGRAFICS.

ON S'AN PODEN RETRATAR

COPIES I AMPLIACIONS.

Espectacles

Principal Palace

Plaça Teatre, 2 i 4. Tels. 5125 i 4230 A.

Cada dia
de les set tarda a les quatre matinal
original

ZIG-ZAG DANCING
ORQUESTRA JAZZ-BAND
DE NEGRES AMERICANS
GRANS NOVETATS
NOTABLES ATRACCIONS
ENTRADA LLIBRE

Teatre Català ROMEA

GRAN COMPANYIA CATALANA
DIRECCIO: E. GIMENEZ

Avui, diumenge, COMIAT DE LA COMPANYIA, amb tres magnífics programes, tres: A dos quarts de quatre: La reina de les rondalles

LA VENTAFORS
tres actes i sis quadros, original de J. M. Folch i Torres; a dos quarts de sis: la jolia del Teatre Català.

LA DIDA
per Maria Morera, i la joguina en un acte.

PECUNDITAT
a les deu de la nit, la preciosa comèdia de l'immortal Frederic Schiller.

EL FERRER DE TALL
per N'Enric Giménez, i el poema del vigorós poeta J. M. Sagarra.

CANÇO DE TAVERNA
per la senyora Baró i el senyor Montero.

TEATRE TIVOLI

Gran Companyia d'òpera i sarsuela
Direcció: Josep Llimona

Mestres directores i concertadors: Francesc Palos i Antoni Capdevila

Avui, diumenge, últimes funcions de la temporada. COMIAT DE LA COMPANYIA. Tarda i nit, grandioses funcions en honor i benefici de l'aplau-dit primer actor còmic

RICARD FUENTES
Tarda, a dos quarts de quatre, la sarsuela en un acte, música del mestre Caballero.

GIGANTES Y CAEZUDOS
interpretant el paper de Floron, Ricard Fuentes. Segon: l'òpera en tres actes, música del mestre Strauss.

EL ULTIMO VALS
En el qual Ricard Fuentes, encarna el personatge «Baron Hipólito». Tercer: la sarsuela en un acte, música del mestre Calleja.

LAS BRISABAS
creació de Ricard Fuentes, en el personatge «Liborio». Nit, a tres quarts de deu. Primer:

GIGANTES Y CAEZUDOS
Segon: l'òpera en un acte, música del mestre Luna.

MOLINOS DE VIENTO
En la qual Ricard Fuentes, està a gran altura. Tercer: l'entremès dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández.

EL ONDULADOR
Segon: hi part el divertit Ricard Fuentes. Quart: la sarsuela en un acte, música del mestre Vives.

DOLORETES
genial tasca de Ricard Fuentes.

Dimarts, 6 de juny, debut de la Companyia còmico-dramàtica de MERCE PEREZ DE VARGAS, amb la preciosa comèdia en quatre actes, de Jacint Benavente.

LA PRINCESA BEBE
Queda obert un abonament de Moda a quatre funcions dels dijous nit, en les quals s'efectuaran les estrenes que dedica a Barcelona aquesta Companyia. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre Tivoli

Companyia de Comèdia MERCE PEREZ DE VARGAS. — Queda obert un abonament a quatre funcions, que es donaran els dijous, a la nit, i en les quals s'estrenaran les obres, les primícies de les quals destina a Barcelona aquesta eminent actriu.

Negre: les llistes de la companyia i repertori.

Debut, dimarts, 6 de juny, amb la comèdia de Jacint Benavente

LA PRINCESA BEBE

Teatre Novetats

Companyia Còmico-Dramàtica
ENRIC BORRAS

Avui, diumenge, últimes funcions en dies festius. Tarda, a les quatre. El pas de comèdia MARANA DE SOL i el drama en tres actes, de don Pere Calderón de la Barca.

EL ALCALDE DE ZALAMEA
creació d'Enric Borràs. Nit, a les deu, darrera representació de la comèdia dramàtica en quatre actes, de don Lluís Fernández Arce.

LA DAMA DEL ARMIRIO
magnífic decorat dels senyors Villegas i Alarín. — Demà, nit: ESTRENA DE LA COMEDIA EN TRES ACTES, de don Pere Muñoz Seca. EL PECA-DO DE AGUSTIN. — El dijous, Comi- at de la Companyia.

Teatre Català ROMEA

Avui diumenge, Comiat de la Companyia, amb 3 magnífics programes, 3. A dos quarts de quatre: La reina de les rondalles.

LA VENTAFORS
A dos quarts de sis: LA DIDA, per Maria Morera.

PECUNDITAT
Nit, a les deu: EL FERRER DE TALL per N'Enric Giménez.

CANÇO DE TAVERNA
per la senyora Baró i el Sr. Montero.

ELDORADO

Companyia de Sarsuela
del

TEATRE APOLO DE MADRID
Avui, diumenge, DARRERES FUNCIONS EN DIA FESTIU. Magnífics programes: Tarda, a les quatre: El sàinet en un acte i en prosa, original d'Antoni Ramos Martín, música del mestre Calleja. LA COPINA. Gran exitas en la seva reestrena de la popular sarsuela en dos actes, inspirada en un conte de LES MIL I UNA NITS, lletra d'Antoni Paso i Joaquim Abat, música del mestre Pau Lluna.

EL ASOMBRO DE DAMASCO
i CANCONS, per ROSER LEONIS. Nit, a les deu: El divertit entremès PUNTA DE VIUDA. L'exit del dia EL ASOMBRO DE DAMASCO i CANCONS, per Roser Leonis. — Demà, dilluns: Extraordinàries funcions: BENEFICI del notable i popular actor PACO GALLEGO. Colossal programes: Tarda, LA MAGDALENA TE QUIE I EL NIÑO JUDIO. Nit: DIA DE REYES, EL CUARTETO PONS I EL MARIDO DE LA ENGRACIA.

Teatre de Novetats

Temporada d'estiu

ALBA - BONAFÉ
Debut divendres 2 juny amb l'estrena de la comèdia en tres actes original de don Pere Muñoz Seca

La señorita Angeles
estrenada per aquesta mateixa companyia amb grandios exit en el Teatre del Centre de Madrid. Continua obert l'abonament a 16 funcions a dilluns, dimecres i divendres.

Teatre Victòria

ESDEVENIMENT ARTISTIC
Companyia d'òpera

de primísim cartell

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, debut de l'eminent soprano Renet Todolí i segona sortida dels eminents artistes: Enric Alvarez i Josep Jordà amb la grandiosa òpera en quatre actes.

AIDA
Nit, a les deu en punt, colossal funció. Presentació de l'eminent diva Teresa Oliver, anomenada «la veu d'or», i dels celebrats cantants Manuel Santul (tenor) i Jordi Frau (bariton), amb l'òpera en quatre actes, del mestre Verdi.

RIGOLETTO
Dilluns, dimarts i dimecres, no hi ha funció. — Dijous, extraordinari es- deveniment, amb l'òpera en quatre actes, LA GIOCONDA.

TEATRE NOU

EL MES PRESC DE BARCELONA

Avui, diumenge, dues grandioses funcions. Tarda, a dos quarts de quatre, i nit, a dos quarts de deu, «Blanco y Negro» (dos actes); «Los dragones de París» i «Los cadetes de la reina». Repartiments sensacionals. — Demà, dilluns, tarda, no hi ha funció, per a donar lloc als assaigs de la revista de gran espectacle, «Las uñas del gato». — Nit, a tres quarts de deu, superb cartell: «Blanco y Negro» (dos actes); i «Los dragones de París». — Es despatxa a comptaduria.

Teatre Català ROMEA

TEMPORADA D'ESTIU
Gran Companyia Còmico-dramàtica del

TEATRE ESLAVA DE MADRID
Director

GREGORI MARTINEZ SIERRA
Primera actriu

CATARINA BARCEÑA
DEBUT: Dimarts, 6 de juny amb l'esplèndida comèdia d'Arriches

LA CHICA DEL GATO
Creació de Catarina Barceña. Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE COMIC

Avui, diumenge, tarda a dos quarts de quatre. «Los Pícaros celos». «La Czarina». «La tragedia de Pierrot». I l'exit de la temporada, la revista va-

lenciana en un acte i cinc quadros. «Arròs en fesola i naps». Nit, a dos quarts de deu. «Noche de ánimas». «La Czarina». «La tragedia de Pierrot». I veritable succés de la revista valenciana en un acte i cinc quadros. «Arròs en fesola i naps». — Demà, dilluns, tarda, grandios vermut. Nit, esplèndida funció.

ELDORADO

Avui, diumenge,
ULTIMES FUNCIONS EN DIA FESTIU
ORTAS - LEONIS - GALLEGO

Teatre Poliorama

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc, sessió especial. Estrena del sàinet en un acte de Joan Josep Lorente. «El problema de la vivienda», i la comèdia en tres actes, de Fernández del Villar, «Constantino Pla». Nit, a les deu, gran moda, «Constantino Pla». — Demà, dilluns, tarda, a les cinc, matinee popular; «El problema de la vivienda»; i «Amor que passa». Nit a les deu, popular, «Constantino Pla». — Es despatxa a comptaduria. — Telèfon 4134 A.

TEATRE GOYA

TEMPORADA TRIUMFAL
D'ENRIC CHICOTE I LORETO PRADO
Telèfon 5112 A.

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc, el millor cartell de Barcelona: «Mi sobrino Fernando» (tres actes, de gran força còmica), i «Alma de Dios», creació insuperable de Loreto i Chicote, que l'estrenaren a Madrid. Nit, a les deu: «Concha la lamparillera o Felipe, qué las da?» i «Alma de Dios». — Demà, dilluns, tarda, última de «Mi sobrino Fernando» (gran exit, de broma). Nit, «El drama de la botica» i «Alma de Dios». — Dimarts, nit, única de «Los dos pilletes», genial creació de Loreto Prado en el paper de «Panfán».

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. Telèfon 272 G.

Avui, diumenge, tarda, a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu EL TRINC DE L'OR (quatre actes)

ELDORADO

AVUI, DIUMENGE,
ULTIMES FUNCIONS EN DIA FESTIU
de la notable Companyia de sarsuela del

TEATRE APOLO DE MADRID

Enric Borràs

Al Romea

El dissabte 3, diumenge 4 i dilluns 5 de juny actuarà en aquest acreditat teatre, brecol de la seva revelació artística i dels seus més grans èxits i immillorables creacions, artístiques, l'eminent trágic

Enric Borràs

al davant de la seva gran companyia, posant en escena les següents obres:

Dissabte 3 de juny, a les deu de la nit,

Embrujamiento

Ultima producció del malenat i eminent escriptor Josep López Piñillos (Parnemo) i stupenda creació d'Enric Borràs

Diumenge 4, a dos quarts de cinc de la tarda. La immortal obra de l'eximí poeta català don Angel Guimerà,

Tierra Baja

I el més gran exit de Parnemo

Esclavitud

Diumenge, a les deu de la nit. El preciós drama de l'immortal escriptor don Benet Pérez Galdós, arran- jat pels aplaudits autors S. i J. Alvarez Quintero,

Antón Caballero

Dilluns 5, a dos quarts de cinc de la tarda,

El caudal de los hijos

de Parnemo, i la jolia del Teatre Espanyol,

El Alcalde de Zalamea

Dilluns 5, a les deu de la nit, Comiat de la companyia

El Cardenal
Per a totes aquestes funcions es despatxa a comptaduria.

TEATRE GOYA

Dimecres, 7 de juny de 1922
Inauguració de la temporada d'estiu

DEBUT
de la gran companyia

còmico-dramàtica del

TEATRE REI ALFONS DE MADRID
dirigida per l'eminent actor

EMILI THULLIER
Estrena

de la famosa comèdia americana

RIRRI

Grandiosos èxits d'aquesta companyia al Teatre Rei Alfons de Madrid. Es despatxa a Comptaduria.

PALACE CINE

GRAN SALÓ DE MODA

Avui, diumenge, d'onze a una, gran matinee: Tarda, de quatre a sis i de sis a vuit, i nit, a les deu. Magnífics programes. Interessants estrenes: «Re- vista Pathé», «Cases barates», «La beguda dels deus», «La dona excèn- trica». A la sessió de la nit, estrena de la colossal pel·lícula, edició francesa, dividida en quatre èpoques, de suggestiu i interessant argument, «Les dues perdudes».

Diorama

Extraordinari programa per avui, diumenge. Tarda, grans sessions, es- trenant-se els episodis tercer i quart de la sèrie «El secret negre», per Per- la Blanca. Nit, augment de programes i estrana de «El nen de Col», per Vallada Held, del Programa Ajuria; «Justicia de Déu», extraordinària su- per-producció Goldwing; «Una prome- sa per correu»; «El quant de la se- cretaria»; «Un escàndol a la cort de Bohèmia». — Demà, insuperables es- trenes, entre elles «Las noces de Fi- garo», per Hella Moja; «Amors de Fatty» i altres.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sessió Jordà-Moltó. — Avui, diumenge, gran matinee d'onze a una. Tarda, dues sessions. El gran triomf del Programa Ajuria: «La pedra del diable», pels dos colossos de la cine- matografia Wallace Reid i Geraldine Farrar; «El talent d'un neci», còmica, i la d'actualitat «Exposició d'automò- bils al Montjuich». Nit, augment de programa. — Demà, dilluns, l'assump- te més nou, curios, científic i stre- vit en pel·lícula: «Al cor de l'Àfrica salvatge», pel·lícula documental de gran interès que ha costat més de 10 mesos per a impressionar la els 70 ex- ploradors que han travessat tota l'Àfrica salvatge, exposant més d'una vegada la vida. Al cor de l'Àfrica salvatge es veuen filmats els animals més estranys i ferotges (lleons, lleopards, rinoceronts, zebres, girafes, et- cètera), així com els costums dels ha- bitants salvatges d'aquelles regions. L'assump- te més interessant que s'ha vist.

Palau de la Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

IV concert dijous, primer de juny, a tres quarts de deu del vespre. Pro- grama: Simfonia en re, HAYDN; «Obertura tràgica», BRAHMS; «Ope- ratura per a un drama», KORNGOLD; «La fontana de Roma» (primera audic- ió), RESPIGI; «Dances del príncep Igor», BORODINE. — Despatxa de loca- litats: De quatre a set de la tarda a l'Administració del Palau.

SALA MOZART CANUDA

RECITAL DE PIANO A. UDINA
Dia 2 de juny
Detalls per cartells i programes.

FUTBOL

SENSACIONALS PARTITS ENTRE

NOTT COUNTY
semitallista de la Copa Anglesa de professionals

Futbol Club Barcelona

Campió de Catalunya i d'Espanya
Dies 28 i 29, a les cinc de la tarda, al camp nou.

Referee: Mr. Edwards, del Col·legi Anglès.

Les localitats abonades que no si- guir retrades abans de les nou del vespre de les vigílies dels partits, se- ran posades a la venda.

PARC

Deliciós centre d'esbarjo i atraccions
Avui, diumenge, darrer dia dels bar- ristes còmics.

THE KAYSTONS
Tarda i nit concert

BANDA DE VERGARA

Funcionament de les muntanyes
RUSSÉS més emocionants d'Espanya.

ELS URALS. WATER-GRUTTE, únic a Espanya. FERROCARRIL MI- NIATURA. GONDOLES. HIDRO- CI- CLOS. LABERINT i altres atraccions.

Gran Casino. Immillorable servei de Cafè-Restaurant per cobert de 750 pessetes i a la carta. Espaciosos sa- lons per a banquets.

ENTRADA DE PASSEIG 50 CENTIMS
Demà, vetllada popular

ELDORADO

Demà, dilluns: Colossal funcions

BENEFICI
PACO GALLEGO

TURO PARK

PARC DE MODA

Encisadors jardins. — Formosa roserata. — Darreres novetats en les més importants atraccions que es co- neixen. — Avui, diumenge, tarda. Sardanes COBLA BARCINO, PUN- XINEL-LIS, etc. Tarda i nit: Concert

BANDA CAÇADORS DE BARCELONA
Ultima representació del notable nu- mero FREED AND MERRYS, sorpren- dents exercicis de ciclisme, excel·lent llançador de llanços i altres treballs de gran mèrit. Cafè Restaurant de primer ordre. Coberts a 750 pessetes i a la carta. Servei d'Automòbil, plaça de Catalunya-Turó Park.

ENTRADA DE PASSEIG, UNA pesseta

EXPOSICIO

INTERNACIONAL

DE L'AUTOMOBIL

Palau d'Art Modern

Parc de Montjuich

Avui, diumenge, dia 28
de deu matí, a nou vespre

Entrada 2 pessetes
A les cinc tarda

CONCERT

Banda Municipal

Carreres de cavalls-HIPODROM

INTERESSANT PROGRAMA

Preus: impostos compresos: Tri- buna, 10 pessetes; cotxe, 625 pes- setes; entrada general, 135 pes- setes. Venda de localitats: taquilla teatre Novetats; El Ingenio; Haurich, núm. 6; telèfon núm. 4007 A; Centre de Localitats, i dies de carreres a les taquilles de l'hipòdrom. Tren especial des de l'estació França i balzador del Passeig de Gràcia. Sortida a les 15 h. 15 m. i a les 15 h. 35 m. Preus: se- gona classe 3 pessetes; de tercera, 2. Servei d'automòbil des de la Plaça de Catalunya i Plaça del Teatre.

Frontó Principal Palace

Avui, diumenge, tarda, a les cinc en punt: Dos escollits partits de pil- la a cistella, a preus econòmics. Nit, a un quart d'onze. Extraordinari i monumental partit: CLAUDIO I MAR- CELINO, contra ELOY, ARNEBILLO i TRESSET. Detalls per cartells. — El dilluns nit: Escollits partits.

Aplec de la sardana

Avui, diumenge, 28 de maig. Any XVI (1906) a Vallvidrera.

Tarda: a Les Planes.

Nit: a la Plaça de Catalunya.

Solemnes audicions de sardanes dels més celebrats compositors per les cobles: «LA PRINCIPAL», DE PERE- LADA; «LA SELVATANA», DE CAS- SA DE LA SELVA; «CATHALONIA», DE BARCELONA.

Ballets a l'era de la Vila Joana per l'Esbart de Dansaires LA FALC.

NOTA: Per a aquest dia hi haurà un extraordinari servei de trens en- tre Barcelona i Les Planes.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes an- tiques i modernes, d'ocasió, que ven- tilzem a preus sumament econòmics.

EDEN CONCERT

Assaig, 12. — Avui, diumenge, la se- llama i eminent Estrella CANDELA- RIA MEDINA A les dues de la mati- nada EL MOCHUELO amb un gran

QUADRO FLAMENC

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 27, 2 tarda. Evidentment, el termini de l'obstrucció ciervista ha continuat essent avui el tema de les converses, fent-se deduccions sobre les conseqüències d'aquest termini de l'única oposició que tenien els projectes tributaris.

Per això els periodistes han acudit amb certa expectació a la Presidència, per a escoltar els comentaris que sobre el fet faria el cap del Govern. Quan els reporters han arribat a la Presidència, es trobava allí el general Cabanellas, cap de la brigada de cavalleria que tan brillant comportament tingué al Marroc.

Per cert que ha estat molt comentada la conferència d'aquest general amb el senyor Sánchez Guerra, per sospitar-se que parlaren d'assumptes relacionats amb la vida militar, tant al Marroc com a la Península.

Quan el senyor Sánchez Guerra ha rebut als periodistes ha començat manifestant-los que havia posat a la firma un decret de Foment concedint la gran creu del mèrit agrícola a l'Associació de Ramaders.

Aquesta recompensa — ha afegit el President — la té ben mereixeda, pel certamen de bestiar de la Casa de Camp.

Es notabilíssima i demostra el desinterès que ha adquirit a Espanya la riquesa ramadera, gràcies a l'esforç de tots, però especialment a l'Associació General.

Ha donat compte el President d'una conferència política que acaba de celebrar.

Ha dit que des del Palau havia marxat al domicili del marquès de Alhucemas, puix com que no l'havia vist fins ara, tenia necessitat d'informar-lo dels assumptes d'actualitat i demanar-li el concurs dels seus vots al Senat per a aprovar els projectes d'interès que han de discutir-se a l'alta Cambra.

La conversa ha recaigut sobre el termini de l'obstrucció ciervista.

Tots els comentaris, alguns un xic exagerats, — deia el President — que he fet al voltant de les meves paraules d'ahir, no tenen fonament; demostren els qui les fan no tenen idea ni recorden com he actuat sempre al Parlament.

A la Cambra, sempre vaig ésser i soc espontani. Mai he portat preparades les coses com les vaig portar ahir.

Així, espontàniament, vaig procedir en la forma que ho vaig fer, perquè vaig entendre que aquell era el moment parlamentari que podia aprofitar, puix havia quedat terminat el debat sobre les esquerres, i no valia la pena de mantenir la tivant de relacions que hi havia, per no dir unes quantes paraules.

I perquè veig vostès si va ésser espontània la meua actitud: si dos minuts abans n'haguessin preguntat el que anava a fer, no hauria sabut què contestar.

Va passar el mateix que quan l'hostilitat entre el senyor Cierva i els senyors Dato i Bugallí.

Jo ocupava aleshores la presidència de la Cambra i jutjant propici el moment vaig intervenir i vaig posar fi a aquella situació.

Ahí va passar igual, i oocorregué en el moment que havia d'ocórrer s'hagués fet un xic abans, no hauria tingut satisfactori resultat.

De manera, que ningú pot duptar de la meua espontaneïtat, i proves en tinc donades.

— Doncs era marxarà tot molt bé — ha preguntat un periodista.

— És clar — ha contestat el senyor Sánchez Guerra — i fa falta, perquè necessitem aprofitar bé el temps.

Ara vull proposar que s'habilitin els dies abans per a celebrar sessió, i que s'arbitrin algunes hores extraordinàries amb l'objecte d'avançar la discussió tant com puguem.

Jo suposo que en la sessió del diumenge quedaran aprovats els projectes tributaris.

— Hi haurà Consell avui? — No puc celebrar-lo, si no ho sol·licita algun ministre — ha dit el cap del Govern.

DE GOVERNACIÓ

El ministre de la Governació fou preguntat pels periodistes sobre el de l'obstrucció del senyor Cierva.

— Tindrà conseqüències polítiques aquest acord? — ha interrogat un reporter.

— El Govern — ha contestat el senyor Pinós — està molt satisfet d'haver arribat a aquesta cordialitat des-preciant l'equívoc que existia.

— Ara no hi haurà necessitat d'apel·lar a les sessions extraordinàries? — ha observat un altre periodista.

— Si encara que estigui quasi acabat el debat tributari, es continuaran emprant els dies i hores habilitades, amb l'objecte d'activar les discussions al Congrés, perquè el Senat tingui temps de discutir els projectes que li trameti el Congrés, per aconseguir que a d'altres de juny estiguin tots aprovats.

EL CONFLICTE MINER

El ministre del Treball ha continuat avui la seva conversa amb els patrons i obrers miners i amb la comissió tècnica nomenada.

Encara és prematur parlar del curs d'aquestes converses.

LES NEGOCIACIONS COMERCIALS

Segueixen marcant amb regularitat les negociacions comercials amb França, Anglaterra i Alemanya.

Les primeres continuen molt lentes i no pot calcular-se quan acabaran. Les d'Alemanya són més ràpides, però tampoc pot fer-se cap càlcul sobre llur curs.

Les d'Anglaterra, encara que lentament, es desenvolupen en termes de la major voluntat i discreció que permeten tenir satisfactòries esperances.

EL DEBATE

«El Debate» comenta el document subscrit pels directores de la Lliga Regionalista i diu que a Catalunya, com a tot arreu, l'oposició de les dues tendències és cosa d'edat.

Els joves són revolucionaris i els vells evolucionistes.

Creu que la tendència que triomfarà serà l'evolucionista, perquè té una noció més comprensiva dels problemes col·lectius.

Els joves, en canvi, són en certa manera més lògics, més idealistes; proposen, sembla, una conducta més recta, una aplicació immediata dels procediments que els predicaren molts dels que ara, per fortuna, no creuen ja en l'eficàcia de l'extremisme nacionalista.

En realitat, la joventut, educada en principis que havien de conduir-la al separatisme, amb raó es creu enganyada.

Sia la que sia la solució que tingui la crisi del regionalisme català, és probable que aquesta força social i política, dels més impetuosos, s'extingirà aviat, i el ho és dissol serà un destorb en la marxa de la política catalana.

En Prat de la Ribba i el mateix Cambó tenen molta part de responsabilitat en l'estat espiritual dels joves catalanistes.

En Prat de la Ribba, un dels polítics més extraordinaris que hi ha hagut a Espanya en l'últim mitjà segle, aconseguí refredar i quasi apagar en la joventut universitària de fa quinze anys tot ideal que no fos aconseguir l'autonomia de Catalunya.

MANIFESTACIONS

DEL GENERAL SANJURJO

Madrid, 27, 4'15 tarda. El senyor Corrochano tramet al seu periòdic «A B C» una interessant correspondència, en la qual es dona compte d'un interviu celebrat amb el comandant general de Llarraix, general Sanjurjo.

Diu el general Sanjurjo que ara va a modificar el sistema d'organització de les columnes, a l'objecte que concordin les unitats completes.

Organitzaré — afegeix — les columnes als llocs de més importància militar i política, i rectificaré la línia d'oposicions, suprimint les que no tenen cap objectiu.

Així es facilitarà la repatriació. Van a repatriar-se Cuenca, Constitució, Balleu, cavalleria de Talavera, primer de muntanya i Telégraf.

La rectificació de posicions consisteix a treure el campament i dipòsit de Nuadés, per a incorporar-lo al Zoco El-Jemis de Beni-Aros.

En el sector de Jemis suprimiré vuit posicions, altres vuit en el d'Alcázar, nou en el de Llarraix, tres en el d'Alcázar, i en el de Tefer n'hem tret sis, i vaig a treure'n cinc més.

Això és lent i costós, perquè tot s'ha de fer amb muls, per camins dolents i en diverses vegades, per

que no hi ha bestiar suficient per aquesta tasca de forces.

Estic molt satisfet de les operacions, puix s'han obtingut resultats polítics molt importants, i afegeix:

Heu castigat i sotmès Beni-Isser, i en la conquesta de Beni-Soliman i el Yebel Sedda s'ha obert la porta de l'Ajmas, danyant el camí de Xauen, el qual camí pensa tancar-lo molt aviat, i a llavors, isolada Sumata i isolat l'Ajmas, a Larraix no tindrem res que fer militarment.

Parlant del coronel Riquelme, diu el general Sanjurjo el que segueix: Riquelme fou deslleial a Melilla i segueix essent deslleial a Madrid.

Riquelme, que ocupa el càrrec més delicat i de més confiança de tots els de Melilla, i en els moments més greus, en lloc de treballar abnegadament, com tots fèrem, puix si no aconseguirem més és perquè no en sabem més, però no per manca de voluntat i bons desigs; en lloc de fer això — diu — fou deslleial: no col·labora amb el comandament, fou insidiós al parlar amb la premsa per a inspirar campanyes i portà la seva passió a equivocar-me amb confidències i informes de policia. Per tant, en lloc d'ésser un col·laborador, era un perill. Per això vaig demanar que el trasgessin, perquè vaig ésser jo el que ho vaig demanar, i així li ho vaig dir, davant del general Cabanellas i del coronel Despujols, cap d'Estat Major. Li vaig dir: — Perquè sàpigués a què atendre, el que et rellava soc jo, que he demanat que el trasgessin per deslleial.

Ell em va dir allavors que estava equivocant.

Jo li vaig respondre que m'alegraria equivocarme, i sobre tot que rectifiqués la seva conducta.

Que si em vaig equivocar allavors ni rectifica ell, n'és prova la seva actitud des que arribà a Madrid; aquesta actitud que m'ha tret de pol·laguera i em decidí a fer pública la meua protesta, que sostinc.

Aquella actitud incorrecta i deslleial per al comandament, i el que és pitjor, per a la patria, puix les indiscrecions d'un home que ocupà el càrrec de més confiança, de més secreta confiança de la nació, en un perill.

De la qüestió personal plantejada res no en sap. Ha rebut un telegrama del general Daban anunciant-li un certificat, però aquest no ha arribat encara a poder del general Sanjurjo.

Afegeix aquest que li sembla bé que es discuteixi si s'hagué d'anar o no a Mont Arruit, puix aquesta és una qüestió de criteri. El seu, i el de tots els al·ludits era que no es podia anar-hi i afegeix:

El que no tolero és que digui el coronel Riquelme que ell volgué anar-hi i l'en privaren. A qui ho va dir? Amb qui hi volia anar? Amb les forces indígenes? Però, si desconfiava d'elles de tal manera que al zoco el Had tenia els sentinelles al camp enemic i 14 al campament de regulars de Ceuta, que demés, isolat amb trinxeres, la qual cosa motivà una reclamació del pobre González Tablas, perquè a les seves tropes se les vigilava més que a l'enemic! Ja veu vist que vestit de cap de policia! Aquestes tropes de les que ell desconfiava, salvaren Melilla i foren les millors forces combatents.

Si disposava de forces per a anar a Mont Arruit, per què no les emprà en aquells desditsats combats del seu comandament a Tizza i Casabona, posicions inútils, que es van posar per ell i si és veritat que discrepà des del dia de Mont Arruit, per què es mantingué en un lloc de tanta confiança sense dimitir?

Una prova de com m'informava. Em demanà 15.000 pessetes per a anar a Això. Jo no vaig voler donar-les-hi i li vaig dir que a Això hi anava jo de franc. Ell em contestà que sense diners es farà malament l'operació i posteriorment anà Cabanellas a Això de franc i sense disparar cap tret.

LA REFORMA TRIBUTARIA

AL SENAT

El senyor Duran i Ventosa, en nom de la minoria regionalista de l'Alta Cambra, ha demanat al cap del Govern que en arribar la reforma tributària al Senat s'obri una informació pública perquè puguin informar les societats econòmiques i representacions dels interessos afectats.

EL RESULTAT DEL DEBAT POLITIC

«El Debate» diu:

«El desconcertant resultat de la sessió d'ahir, al Congrés, fou comentadíssim».

Persona ben informada ens dona la següent versió del succe:

En altes esferes es mirà amb recel l'adveniment de la coalició liberal i la consegüent dissolució de les Cortes.

Per a impedir aquest fet, que estava preparat, no tan sigiliosament que no hagués trascendit, entre el Govern i les branques concentrades, s'han fet aquestes dies gestions prop del senyor Cierva encaminades a aconseguir d'aquest la seva aproximació al partit conservador i cooperació d'un Govern d'aquesta mena, que presidiria el senyor Sánchez de Toca, un cop fossin aprovats els pressupostos.

El senyor Sánchez Guerra s'enterà dels tràmits i formà el projecte de conjurar la crisi la termini fixa, que això implicava, i ja que l'obstacle era la seva enemistat política amb el senyor Cierva, s'apressà a brindar-li el ram d'olivera en la primera conjuntura que se li oferís.

Així s'explica la seva humil retracció de les ofenses que li dirigí el senyor Cierva.

LA TRANSMEDITERRANEA

Madrid, 27, 5'15 tarda.

Sota la presidència del senyor Domínguez, s'ha celebrat la Junta general d'accionistes de la Companyia Transmediterrània.

Després d'aprovar el balanç, s'han discutit algunes proposicions, intervenint en el debat els senyors Ferrer, Raventos, duc de Bivona i Duran i Ventosa.

A la Junta d'aquesta tarda hi ha acudit major nombre d'accionistes que a cap altra de les celebrades en anys anteriors.

AL PALAU

Aquest matí ha estat al Palau, comissionat al Rei, l'embaixador de França a Alemanya M. Juli Cambon.

L'ORFEO VILAFRANQUI

Madrid, 27, 8'30 nit.

Acabada l'excursió artística ha emprès el retorn a Vilafranca del Penedès l'Orfeo de la dita ciutat.

L'Ajuntament de Madrid, ha dedicat un valuós obsequi a l'estendard de la dita entitat, com a record de la visita.

El representant de l'Ajuntament de Vilafranca, don Jaume Abella, el qual ha vingut acompanyat a l'Orfeo, ha estat al Palau, amb la condessa de Romanones, per a testimoniar a S. M. la gratitud de l'Ateneu Vilafranquí per l'amabilitat del Monarca en permetre visitar el Palau Reial als excursionistes.

EL CARRIL D'ARIZA A TARRAGONA

Aquest migdia han visitat el ministre de Foment els alcaldes i representacions dels Ajuntaments i elements mercantils de Tarragona i de Reus, per a rametre al Govern una fórmula sotscrita pels diputats a Cortes senyors Nicolau, Nougués, Argüeso, Rindell, Montañés i Caballé Goyeneche, que resol les diferències sorgides en els vells plebs del ferrocarril d'Ariza a Tarragona, que tant interessa a Reus, Tortosa i Sant Carles de la Ràpita.

Diu així l'esmentada fórmula: «Reunits al Congrés i en el dia de la dita els diputats don Josep Nicolau, don Juli Nougués, marqués de Argüeso, Manuel Rindell, Carles Montañés i Joan Caballé Goyeneche i la Comissió designada per l'Assemblea pro-ferrocarril d'Ariza a Tarragona, amb una derivació de Gandesa a Torroja i Sant Carles de la Ràpita, tenint en compte la proposició de llei presentada pel senyor Caballé i presa en consideració pel Congrés dels diputats en 25 d'abril últim, i convergint l'interès de tots en la necessitat de veure pels interessos de les comarques afectades per aquest ferrocarril, i aquella proposició i consegüentment de fer entrar en vies d'eficàcia les aspiracions que els són comuns, estableixen les següents bases d'actuació».

Primera. Sol·licitar de l'Excel·lentíssim senyor ministre de Foment la consignació en pressupost de la quantitat necessària per a la immediata continuació d'elles obres del ferrocarril de l'Estat de Val de Zafán a Sant Carles de la Ràpita.

Segona. Sol·licitar al mateix temps que es dictin les disposicions convenientes per a autoritzar al Govern de guadamet, amb el fi que es procedeixi sense dilació a l'estudi de dos enllaçaments amb l'anterior línia, l'un partint de Gandesa a Tarragona, pel Monroig i Reus, i l'altre des d'Alcalá a Reus, per Daroca, consignant-se a l'efecte en pressupost la quantitat necessària.

Palau del Congrés, 26 de maig de 1922.

L'EIXAMPLAMENT DE POBLACIONS

L'alcalde, parlant amb els periodistes, ha manifestat que havia reunit sota la seva presidència les Comissions d'Eixampla de Madrid i Barcelona per a acordar les bases a proposar per a sol·licitar la prorroga de la vigent llei d'eixampla, de conformitat amb elles.

Demà continuarà la deliberació, i tal vegada el dilluns vagin, ja últims els treballs, a visitar el President del Consell, per a receptar el seu ajut als fins que persegueixen, que són els que l'eixampla de les grans poblacions es vagi desenvolupant adequadament pels municipis amb els ingressos que disposen aquells.

ADJUDICACIÓ D'UN PREMI

La Reial Acadèmia de Ciències Morals i polítiques ha acordat concedir el premi al comte de Toreno en el concurs obert sobre el millor treball sobre el tema «Monometal·lisme i bimetal·lisme en la vida econòmica internacional», al que ostentava el lema «Gould Gold».

Obert el sobre es va veure que l'autor era don Francisco García de Cáceres i Ansaldo, el qual publicista ha mort sense conèixer el resultat del concurs.

S'acorda que constés en acta el nomenament de la Corporació.

El premi consisteix en 4.000 pessetes en metàl·lic, un diploma d'honor i la quarta part de l'edició del llibre que costejà l'Acadèmia.

LA FESTA DE LA FLOR

El recaptat fins ara en la festa de la flor puja a 107.894 pessetes.

El Tir de Colom va fer una donació d'importància.

La Raquel Meller, a nom de la seva filla va fer tramesa a la comtessa de Romanones de 500 pessetes.

Continuen rebent-se importants donatius.

ELS METGES DEL REGISTRE CIVIL

Madrid, 27, 9'15 nit.

Avui ha continuat les seves tasques l'Assemblea dels metges del registre civil.

En la sessió del matí presidí el doctor Macip, actuant de secretari el doctor Lagarda, de València.

Es concedí la paraula al doctor Cobo Díaz, de Valladolid, el qual desenvolupa el següent tema: «Errors i absurds de les actuals disposicions legislatives sobre la inspecció cadastral».

Mé tard, ocupa la presidència el doctor Ayné, de Barcelona, i concedeix la paraula al doctor González Álvarez, el qual desenvolupa el tema «Mort subita en els nens».

Seguidament ocupa la tribuna el doctor Cortés Collanes, tractant de la qüestió «Llet-mare».

S'acorda per unanimitat declarar oficialment el procediment científic a què s'hauran de subjectar en el subsemt els metges del registre civil d'Espanya per la comprovació de la mort real en els casos per ells inspeccionats.

Continua la sessió a les cinc de la tarda, dissortant el doctor Sampedro per a desenvolupar el tema «Intervenció facultativa dels metges del registre civil en els reconeixements de conjugues recents nascuts».

Passa després a ocupar la tribuna el doctor Casali, el qual desenvolupa el tema «Reconeixements de conjugues recents nascuts».

Intervenen els doctors Torres, Pelancon i Loraque.

El doctor Lagarda, de València, s'ocupa de «Les comunicacions relacionades amb l'excel·lent missió dels metges del registre civil i enorme responsabilitat que contrauen en llurs funcions».

Els metges de Barcelona proposen les bases per a la creació d'una mutualitat del cos de metges del registre civil, essent acceptades en principi.

NOTA. — En obsequi a la nostra distingida clientela, tot comprador que faci compres per valor de **Deu pessetes** tindrà opció a un present. Per a donar-se idea del convenient que és comprar als nostres **MAGATZEMS**, visiteu les nostres escaparates i exposició, comparant preus.

Pàgina Artística de LA VEU

27 de maig
de 1922
556

DE L'EXPOSICIÓ D'ART

L'obra d'En Joaquim Vayreda

Una tarda s'ha celebrat a l'Exposició d'Art l'acte en honor del gran pintor En Joaquim Vayreda, en el qual el distingit pintor i crític d'art En Rafael Benet ha llegit diversos fragments de la seva monografia, Joaquim Vayreda. (Antecedents, l'ambient, l'home i l'artista).

Aquesta obra, que es publicarà d'aquí a molt pocs dies, forma part de les Publicacions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art i ha estat especialment subvencionada per la Junta de Museus. Serà un volum d'unes tres-centes pàgines de text amb cent disset gravats i quatre tricromies damunt paper «couche», tirat i gravat a la casa Fils de J. Thomas.

El senyor Benet ha estructurat l'esmentada monografia de manera que la crítica sempre va enllaçada amb la vida del pintor. El capítol que publicuem a continuació és l'únic dedicat exclusivament a crítica de l'obra d'En Vayreda produïda de l'any 1876 al 1882.

La lectura de l'índex, que és com segueix, dona una idea molt completa de l'extensió i del contingut d'aquesta documentadíssima monografia, en la qual el senyor Benet ha posat tot el seu entusiasme, la seva vasta erudició, tota la seva sagacitat crítica i tot el seu amor per l'obra dels grans mestres de la nostra pintura.

ÍNDEX DE L'OBRA

- I. El camí. — La figura d'En Joaquim Vayreda. — La Catalunya vuitcentista.
- II. La casa pairal. — L'alcúria. — Don Francesc Vayreda i Busquets. — Olot d'antany.
- III. Els germans d'En Joaquim. — Aficions de l'avi Vayreda. — L'Art a Olot de les darreries del seixent a mitjan vuitcents.
- IV. La infància. — El mestratge de Martí i Alsina.
- V. Formació de la personalitat. — L'alligament del paisatge d'Olot. — Els amics. — Els quadros de gènere.
- VI. París. El mestratge de Corot i de l'Escola de Barbizon. — La guerra i l'exili: l'amor.
- VII. Olot després de la pau. — Estètica arquitectònica d'En Vayreda. — Barcelona abans del 1880. — «La febre d'or».
- VIII. La pintura d'En Vayreda del 1876 al 1882. — La crítica.
- IX. La bondat i la ironia del pintor. — Els negocis fallits.
- X. El patriotisme. — El literat. — L'Olotisme.
- XI. La mort i la glòria pòstuma. — Apendix. — Catàleg (s'han catalogat més de 300 obres). — Bibliografia.

CAPÍTOL VIII

La pintura d'En Vayreda del 1876 al 1882: La crítica

El pintor olotí mai no deixà el contacte amb la terra, les estades a Barcelona dels mesos d'hivern — algun any no hi anà fins a la primavera — esneutitzaven amb els sojorns a Olot. En Vayreda, finament observador i amb una gran retenció de la visió i amb la seva magnífica facilitat per a expressar-la, pintava molt de memòria, sobretot cap als darrers temps. Aquesta retenció de la visió admirava els artistes de Cèrte (1), quan el seu sojorn en aquella ciutat durant la darrera guerra civil. Una vegada passà en el port d'aquella població més d'una hora contemplat la nit de lluna; a les nou del matí següent tenia gairebé acabat el quadre, ajustat i finalitzat.

En Joaquim es passava moltes hores davant del natural (2), contemplant amb els seus ulls serens però que quan xudeven el paisatge s'empetien i devien punxants i somnolencs. Així, el nostre pintor anava secundant la seva retina i el seu esperit. La naturalesa s'anava gravant en el seu geni amb la vibració

EL RAMAT. — Obra d'En Joaquim Vayreda

(Col·lecció Joan Bassols. — Barcelona)

aquosa de la llum grisa d'Olot i amb el misteri escabellat i sintètic produït pel vel de les pestanyes al mig tancar dels seus ulls. Ara assegut en un marge, ara mig recolzat o ben ajagut en la fionja d'un prat, o bé dret i amb les mans a les butxaques fent sonar amb la destra les clauetes del seu clauer, que eren com un esquelletí apagat. Dret així, romania, moltes estones al peu d'un camí mirant un tros de paisatge, amb el cap inclinat i portant alçat moltes vegades el coll de l'americana. Aquest esquelletí de les clauetes, acompanyava de vegades la passa lenta del pintor.

Dia hi havia que pintava les seves notes directes: aquelles notes de color precises de plans, simples i inolvidables. Visions objectives i humanes a la vegada del paisatge resoltes amb «esprit» i «charme». Altres vegades, s'emportava la nota a dintre seu després del llarg i honest col·loqui amb la natura. Aleshores, entrava en el seu taller. Primer, preparava amb «bitum» el seu quadre, dibuixava simplement les grans masses i donava amb el mateix bistre l'harmonia general del clar i obscur. Després, pintava, pintava amb aquell gran instint que tenia, no poant ni deixant res que no fos essencial a la seva emoció.

De vegades En Vayreda, per a ajudar la seva visió se servia de la fotografia, però, se'n servia d'una manera admirable. Alguns dels seus quadros, no sols eren fets consultant les fotografies de paisatge que tenia en les seves carteres entre els seus dibuixos, sinó que eren còpiats de la composició de les mateixes. Però aquest mètode no li feia cap mal; el seu ull sintètic sabia estudiar les estructures de les coses de la naturalesa servint-se d'aquest element amb saviesa; transformant amb el seu ull els paisatges de fotografia com transformava el paisatge quan el pintava (directe del natural) (3) com Cézanne transformava els nus del cèlebre «Magazine Pittoresque», fent-ne les seves inconfusibles «Baigneuses».

La fotografia fou emprada per En Vayreda, des de molt aviat. En algun quadre que encara se sent un xic de la influència d'En Martí i Alsina com en una posta de sol, del Museu de Girona, el nostre pintor usà d'una fotografia que existia encara en les seves carteres, copiant-ne la compo-

sició. Entre les obres que podem datar a l'adarrera època, la titulada «Camí entre blats», és també treta de fotografia. Però el més admirable és el poder de visió sintètica d'aquest home, que tot ho resol en el seu ull, que tot ho torna viu d'una manera real i ideal a la vegada, però amb un idealisme absolutament humà, gens convencional.

Aquesta és la valor més evident de la pintura d'En Vayreda; el seu desig de síntesi i, per tant, la seva modernitat. En Vayreda era, però, amable en els seus paisatges. Ben segur que per a aquesta amabilitat la gent li devia comprar quadros, que per altra part li pagaven malament (4), puix en l'època que vengué més, que fou en els anys 1879, 1880 i 1881, després de pintar fins a prodigarse, féu mil quatre-cents cinquanta, mil set-cents seixanta quatre i mil dos-cents noranta set duros nets respectivament.

Però a desgrat d'aquella amabilitat que li conquerí una nombrosa clientela, entre la qual naturalment s'hi comptava gent intel·ligent, l'obra de Joaquim Vayreda fou generalment poc valorada pels crítics d'aquell temps, per la qual no sentien una simpatia massa definitiva. La Barcelona de «mantegaires» admiradora dels quadros-inventari i de les grans «machines» d'història, que anava a veure les exposicions com qui va a veure les figures de cera; la Barcelona diu-mengera, que s'havia fet un hàbit de la visita a can Parés — com en altre temps, segons diu l'ixart (5), s'havia fet de moda el passeig per la muralla de Mar — hàbit artístic i desenrotllament del qual havia contribuït poderosament el veïnatge de les pastisseries del carrer de Petritxol; aquesta Barcelona, que tenia els seus «crítics de balanç» (6), els crítics que judicaven les obres pel diàmetre o els crítics que obraven solament per passió política o religiosa, aquesta Barcelona no entengué l'obra d'En Vayreda, embadalida amb la pintura microscòpica, amb les cursileries d'una pintura convencional, falsament elegant i veritablement poca-solta. Si En Vayreda no «actuava» de revolucionari, com En Martí i Alsina, era, però en el fons, més revolucionari que el seu mestre, i aquesta Barcelona es-pantadissa de tota innovació, miserablement coquina s'inventà un in-

sult i cercà un mot per boca dels seus crítics, un mot que devia ésser terrible, que devia tenir aleshores el significat d'un «inri», heu-lo aquí: IMPRESSIONISME. La pintura d'En Joaquim Vayreda era «impressionista». Heu's aquí com totes aquelles ànimes de cantí que deixaren el greix de la nicotina en ses pàgines valoraven, per a la posteritat, l'obra del pintor olotí, creient, contràriament, deixar-la aixafada amb una «parauleta» que tenia per ells un sentit químic. Però En Vayreda, que, com fa constar En Raimon Casellas (7), sembla que li agradava el qualificatiu, sabé defensar-se magistralment en la seva lletra autobiogràfica amb aquests paràgrafs intel·ligents que transcrivim aquí:

«Els nostres crítics — diu — m'han titllat d'impressionista i s'ha dit que els meus quadros pequen d'abocetats. No diré que no tinguin raó, els que això asseguren; però he après en els grans mestres que, en el paisatge sobretot el que ens atrau i fascina és la impressió del conjunt. Les grans masses, dintre les grans harmonies són les que ens comuniquen tristesa, alegria, tranquil·litat, terror, melangia, solitud, etc.; quant als detalls solament deuen admetre's els que cooperin al conjunt.»

I diu més avall amb serenitat punxant: «Demés, prefereixo que es digui que els meus paisatges no estan acabats, que pugui dir-se d'ells el que de moltes altres, que s'acaben sense haver-se començat.»

En Ramon Casellas, que quan la mort d'En Vayreda féu dos intel·ligents articles a «La Vanguardia» deia en el segon, després d'haver estudiat la crítica barcelonina del 1879-1880 (8):

«Estos días he repasado la crítica del tiempo, respecto a los paisajes de nuestro pintor, y la lectura de aquellos juicios me producía una impresión bien curiosa y singular. Parecía estar leyendo lo que treinta años antes se había escrito en Francia sobre los paisajistas de Barbizon, especialmente sobre Daubigny. El capítulo de cargos venía a ser el mismo, así para el pintor francés como para el pintor catalán: que los cuadros no estaban acabados; que no pasaban de esbozos; que más que como pinturas definitivas debían considerarse como bocetos, y que era una lástima que una concepción tan fresca, tan joza-

na, de la naturaleza no se hubiese apurado más. Los críticos más avisados, de entre los nuestros, trataban de legitimar el arte simplista de Vayreda, insinuando vagamente que algo por el estilo habían hecho ciertos paisajistas de Inglaterra y Francia. Algunos indicaban que al artista innovador no debía medírsele por el común rasero, por pertenecer a la «escuela independiente» (sic), y apropiado de tales novedades y de quien las traía, entonces sonó aquí por vez primera — «hace quince años» — escribía En Casellas; ara ja en fa més de quaranta — «un calificativo de escuela, de cuya importación es curioso tomar nota, por lo mucho que después se ha prodigado» — són al 94 — «en el tecnicismo de nuestra crítica, muchas veces sin justificación. Me refiero a la palabra impresionista, que para aplicarla a Vayreda me parece a la verdad demasiado extensiva, puesto que el insignie pintor de Olot no llegó nunca a la simplicidad de línea ni a las vibraciones de coloración que, en el extranjero y aun aquí, con aquel nombre de escuela se distingulan. Si en el rigor de la palabra, no fué, empero, «impressionista», bien puede con justicia titularse su precursor entre los nuestros quien inició en el paisaje catalán la anotación, cada vez más preponderante, de los fenómenos ambientales.»

La nostra teoria sobre l'impressionisme l'exposarem precisament temps enrera (9), en parlar de la pintura del fill del pintor Joaquim, En Francesc Vayreda. Nosaltres, no ens sabem imaginar l'impressionisme com un fet catalogable i ben endreçat en un cal·lonet; l'impressionisme és un fet massa viu i excessivament lligat amb altres orientacions unes vegades procedents històriques, altres, concepcions noves. Naturalment que el l'impressionisme és el puntillisme i el colorisme de Paul Signac, la pintura d'En Vayreda no és impressionista, però és innegable que la tècnica impressionista no és única sinó vària; cada mestre ha usat la seva, puix Manet, Renoir i Monet per exemple, tenen mitjans expressius absolutament diferents: el que fa gèrmens a aquests grans mestres és l'esperit i la substància. És més, cada mestre impressionista no usa una tècnica exclusiva; Monet mateix no desglossa sempre els seus tons, i malgrat tot la plasmació dels «fenòmens ambientals» sempre són una realitat de la seva pintura. En Vayreda, amb una paleta més opaca, sobretot en aquesta etapa de la pintura, donà, però, la sensació del «plein air» en els seus quadros com els pintors més purs de la musicalitat i la sensualitat de l'ambient; com Velàzquez, Watteau, Constable, Turner i Corot havien donat la sensació de l'atmosfera en llurs teles, molt abans que Claudi Monet hagués trobat el vibracionisme més sistemàtic del seu desglossament.

En Joaquim Vayreda és més distant dels pintors impressionistes, que així anomenem per entendre'ns, pel seu sentit d'ègloga; aquest rusticisme el féu germà dels artistes de Fontainebleau. Els impressionistes, més cosmopolites i més caracteritzats del caràcter menys pintoresc, interpreten generalment les escenes urbanes i de raval; en lloc d'un ambient — ec, preferien un ambient civil, a vegades de cabaret encara que alguns mestres, com Pissarro i Sisley, sentien l'ègloga en el raval i en el boulevard. Els impressionistes, sobretot, són més objectivistes, són menys lírics globalment que Corot i els de Barbizon i que En Vayreda en els seus paisatges.

Però quan el pintor olotí obté aquesta objectivitat, quan en la seva pintura, ultra l'aire hi ha la bastida, aleshores nosaltres, no trobem altra diferència substantiva entre En Vayreda i els impressionistes, que la color. La color d'En Vayreda és sempre més pròxima de Barbizon que de Bagnolles.

Demés, En Vayreda no és necessàriament bucòlic en el paisatge; de vegades és un simple jardiner.

Recordem l'admirable pintura «Flor d'abril» (1881), és aquesta, no solament una pintura absolutament moderna de tècnica — una de les pintures que no ha envellit gens — sinó que també és actual d'esperit. Aquí no apunta

ni el més lleu romanticisme: és simplement una tela d'una gran robustesa moral: amb tot i la seva gran humanitat de color, hi ha un gran equilibri. Té tota la sobrietat de la pintura de gener del nostre pintor i la modernitat de paleta dels darrers temps.

El pintor d'Olot va sentir de vegades el desfici del romanticisme realista, el transcendentalisme social de Millet, «Recansa» (1876), està dintre del bucolisme tràgic-místic del pintor de «Les Glaneuses». El drama dels pagesos que deixen la llar per sempre, és potser el motiu central d'aquesta pintura, però, està expressat amb tal objectivitat que el socialisme de l'assumpte és plasmat aquí com una poma de Cènnan. Ja havem parlat en altre lloc d'aquest caire romàntico-realista d'En Vayreda; no insistirem, però volem anotar que «Recansa», abans d'ésser portada a la tela fou molt meditada. Aquesta visió fecunda llarg temps l'ànima del pintor. Fou, demés, molt estudiada aquesta obra: l'any 70 (10), feu ja estudis de la carreta, posant-la a l'era de sa casa: algun apunt per a aquest quadre es conserva encara. El mateix assumpte fou replicat almenys tres vegades sense comptar el bocet. Aquestes teles són pintades sota la influència de la pintura rústica francesa, però és, malgrat tot, ben indigne: la terra i els personatges, i la manera d'anar habillats, és tot ben català.

La pintura d'aquest temps (1876-82) és potser més sobria que la de després: el lirisme és sovint més contingut: hi ha en la pintura d'aquesta etapa un record més viu del Vayreda corpori, format pel mestreatge d'En Martí i Alsina, i del Vayreda sensible al formalisme. Encara se sent, després, les aparicions simples d'aquesta tècnica, el pintor del gènere: el pintor de «Les primeres calces» (1871). En Vayreda no deixarà mai aquest aspecte terran en la producció: «L'enterrament del gos» (1881) i «El bateg», segurament posterior, són racons més o menys forts de la tònica del costumista. Però, com en l'aspecte íntimista, el pintor d'Olot és sempre un pintor dels fenòmens ambient així — en «Les primeres calces» la lluminositat de l'aire d'interposició ja damunt dels cosos — quan el nostre artista pinta paisatges en aquesta primera etapa, l'estructurador que es manifesta en les obres de figura i en els primers paisatges es fa present en el pintor del ple aire. «L'estiu» (1877), aquesta magnífica pastoral, clàssica d'assumpció i d'expressió, és un exemple ben convincent del que acabem d'escriure. En aquest gran quadre, l'arquitectura vegetal d'una vineda i l'extensió de les aigües manses, són evidentment valorades de propòsit, per les gentils figures d'un bucolisme una mica coquet; egloga coroliana de vaques i pastors més eufemístics que humans, malgrat el realisme amb què són plasmat. «L'estiu», és d'una gran sobrietat, i malgrat la importància del diàmetre, 270 x 132 m., està sostingut a un gran to, difícil d'obtenir sempre en quadros de tamany, però segurament, més difícil encara en els paisatges. L'intensitat aconseguida en aquest paisatge de grans dimensions, és una de les proves que En Vayreda, era un home d'ofici: puix per a assolir l'equilibri aconseguit en aquesta tela cal posseir una disciplina intel·ligent, a més dels seus dons característics de sensibilitat i frescor.

Però En Vayreda buida tot el seu talent i els seus dons, sobretot la seva humanitat, no el seu romanticisme, en aquell paisatge on es descriu l'època de la primavera, amb aquella malincoia que aquest moment, ens avisa cada any. Aquesta obra substantiva de l'artista d'Olot té una sobrietat de sentiment i una saviesa de pintor verament profundes. Però quan la paleta del pintor de pla de Llacs es refressa amb més detall, puix de fresca sempre ho fou la paleta d'En Vayreda, és vers l'any 1880. Potser és el període, que va del 1879 al 1885, on el pintor és més estructural tot i essent fresc gairebé com en les darreres produccions. «Flors d'abril» (1881) que ja havem comentat, «Passatge matinal», «Sortida del ramat» (1880), «Vores de riu», «Noies en una fageda», obra en la qual hi ha admirablement expressada la sensació veritat dels fullatges als fangs, «Fageda», gairebé el mateix assumpte, plasmat amb idèntiques o superiors virtuts: «Dia plujós», formidable, i «Després de la pluja» (1883), són a ben segur les obres de més modernitat i de més robustesa d'En Joaquim Vayreda. Totes aquestes, segurament, foren pintades en aquesta etapa de transició que nosaltres hem fixat entre el 1879 i el 1885.

La crítica de més de quaranta anys enrera entengué ben poc l'obra d'En Vayreda. Nosaltres, hem fet una revisió d'aquesta crítica des de l'any 1876 fins al 1882, i, encara que alguna

vegada elogí les obres que el pintor exhibia, no fa sempre amb regateig, i al què és pitjor, amb regateig ben poc intel·ligent. No tots els crítics tenien aquest sentit pedestre: tenim l'exemple de l'Artur Galland, de «La Il·lustració Catalana» (11), qui, comentant unes obres d'En Vayreda, aplica a aquest, potser amb poca justesa, unes notes que, parlant de Claudi Monet, «un re. París», escrivi aleshores. Heu's-les París», escrivi aleshores. Heu's-les aquí:

«Es veu en aquests treballs llengües en aparença, profunda i reposada observació i lluita per sorprendre la naturalesa, no sebons fórmules preconcebudes, sinó amb tota sinceritat, en una hora, en un moment», guiada la mà per l'observació intel·ligent i per la sensibilitat artística.

«Treballa sempre a l'aire lliure, a plena llum, i treballant amb consciència i estant desprovist de preocupacions, ha de sorprendre les mil descomposicions de la llum en la infinita varietat amb què es presenta».

Però, desafortunadament, aquest criteri és força excepcional: la majoria dels crítics barcelonins segueixen la tònica contrària.

Un tal F. Barado, en la mateixa «Il·lustració Catalana», any 3, núm 39 da, i deia:

«... aquestes obres són massa abstruïdes, apuntes a l'apunt i a l'apunt (1882), crítica durament En Vayreda, que la facilitat amb què concebex i compon aquest pintor, contribueix a què el seu colorit resulti cru, per més que sigui vigorós i just en el conjunt».

Aquest senyor és, en canvi, un entusiasta d'En Francesc Masriera, d'En Codina i Langlin i de l'Armet. Parlant d'una marina del senyor Marqués, deia: «S'hi troba color, aire i inspiració».

Però les crítiques més saboroses són les de «El Diluvio», que no venen firmades, puix sembla que era una consigna del redactors el no signar els articles, però que tothom sap que foren escrites per En Lluís Carreras. Algunes d'aquestes crítiques s'han de cercar entre les gazetilles de la crítica local, altres formen article apart.

Heu's aquí uns trossos, ben selectes per cert, exhومات aquí, tret del número 828 d'«El Diluvio», corresponent al dia 23 de novembre de 1880, pàg. 9617:

En el centre se ve un paisatge algo grande, de mucha línea, bien concebido y bien desarrollado en la parte terrestre. A pesar de la complicación del panorama, hay una claridad que lo hace interesante. La vegetación, la tierra y el agua están pintadas detenidamente. Todo esto demuestra que el autor se ha tomado la molestia de estudiar bien su obra, antes de prepararla para la pintura, y que después la ha pintado despacio. Eso por el solo merece ya toda nuestra consideración. Ahora — el balance — le haremos dos observaciones. Las partes de que se compone todo lo terrestre del cuadro, nos parecen de un tono general equilibrado dentro de la monotonía de los colores, queremos decir que el autor ha buscado la armonía general, evitando todas las dificultades que le presentaba dar a cada cosa la fuerza de color y claro-oscuro que requería. Las tintas son un poco frescas en unas partes y poco sombrías en otras, los relieves están sacrificados y el conjunto demuestra que aunque el artista maneja con facilidad el color, no es colorista: como el dijéramos, que no es poeta aun que versifique fácilmente».

Però, el defecte més grave del quadre és el cielo — els cels d'En Vayreda! — que té una insignificància sorprendent. És un defecte cancia, sorprenent. És un defecte muy general en Barcelona, perquè no hem vist mai una paisajista que no huiés comprendido la importancia del cielo en los paisajes. El cielo es a un paisaje lo que el rostro a la figura humana. El cielo es lo que da luz, aire, fisonomía, vida a una campiña y a una marina, como el rostro es lo que da carácter, animación y acción a una figura. Podrá haber paisajistas que a fuerza de estudiar y destacar hábilmente un rincón de campo o un pedazo de playa, sorprendan. Pero jamás se elevarán hasta el paisaje y marina. El paisaje de que nos ocupamos es bonito y fresco en la parte terrestre; pero cuando se enlaza con el cielo que tiene, pierde gran parte de su atractivo. Es necesario que nuestros paisajistas se convengan de que así como no es diferente poner a una figura tal o cual cabeza, tampoco lo es dar a un paisaje un cielo cualquiera. Dicha obra es del señor Vayreda».

«A la extrema derecha del espectador se ve otro paisaje, del mismo au-

tor, que representa un rincón de campo. Es más pequeño que el anterior, pero está pintado con alguna valentía. Los tres planos, cielo, cuesta y llano de que se compone, estarían bien, si el segundo no cayese sobre el primero e hiciera la obra un poco plana. Nos parece que el primer término debía ser más detallado en el color y la sombra, atendida la frescura y relieve que se ha dado al segundo. La joven que figura en el primer término es muy plana, ni ella ni los vestidos tienen relieve. Pero el defecto principal es un desentono de color que resulta de unas flores rojas que hay a la extrema izquierda del cuadro, las cuales, no pudiendo aliarse de ningún modo con el fondo del cuadro destruyen su armonía general. En substancia, nos parece que el señor Vayreda no habrá dado ninguna importancia a esta obra, porque así lo indican la forma, la composición y el diámetro».

Període «El Diluvio», l'any 1880 (12), els artistes de representació eren En Suñol, En Sans, En Tusquets, En Carreras, En Soler i Rovira, En Llorens, En Tapiró i En Pellicer, per la raó que d'aquest senyors se'n feia cas a l'estranger.

Un altre crític que sentia ben poca simpatia per En Vayreda fou l'erudit Miquel i Badia, d'«El Diario de Barcelona».

Aquest crític, malgrat els seus viatges a París i malgrat la seva valuosos erudició, era un home insensible a l'art viu. Publicava En Miquel i Badia les seves cròniques molt sovint entre les gazetilles de la informació local, entre els successos i les notes aplicades; aleshores, naturalment, l'autor restava anònim.

«Quan la cosa s'ho valles», el crític encapçalava i ignava els seus escrits. En una d'aquestes crítiques publicada al «Brusi», del 25 de gener de 1876, el senyor M i B. es queixa del tamany petit dels quadros: «el diámetro» és la seva preocupació, no sent simpatia per «los cuadros de caballete», com en diu ell dels quadros de petites dimensions. Heu's aquí una mostra d'estil del senyor M i B:

«... la soltura en interpretar el natural». En aquesta crítica, immediatament de la queixa inicial, elogiava l'«Ur-gell». El crític practica allò que l'«xart» anomenava magistralment: «crítica de balance»: que primer diu els defectes, després, per cada defecte un parell de qualitat, car la crítica ha d'ésser abans que tot «imparcial» — llegeixis que no comprometi les amistats ni l'empresa periodística — Dir a un artista que ho fa malament és ficar-se — com diu l'autor de «El año pasado» — en la seva vida privada. En M i B parla així d'una obra del pintor d'Olot: «uno de Vayreda, tan sencillo en el tema como diestramente interpretado».

El dia 17 de març de 1876, comentant una altra exposició en què hi tafamany petit dels quadros i diu: «Bocetos apenas apuntados o lienzos sin asunto de ninguna clase, que sólo pueden interesar a raros conocedores de las más habilidades técnicas de la pintura», com si la tècnica de la pintura fos com una altra escriptura hi-ràtica.

De totes maneres, usant del seu anadissim balance, l'erudit Miquel i Badia, en parlar de «los países» escriu: «Ur-gelles, Rigall, Vayreda, Ur-gell, Comelerón, sencillísimos, pero de excelente impresión de conjunto».

Una de les cròniques més significatives del crític de «El Diario de Barcelona», que podríem dir té un valor de resum de totes les altres, és la que ara exhurem, tret del número 331 (26 de novembre de 1880). Escriu En Miquel i Badia:

«Los dos paisajes del señor Vayreda tienen carácter igual a los que suele pintar de ordinario, sin que ninguno de los dos se recomiende por

calidades superiores a las de obras anteriores exhibidas por el citado paisajista. El pequeño de los que se hallan expuestos esta semana en casa Parés, pertenece a la manera que en algunas ocasiones hemos censurado en el señor Vayreda. No juzgamos que para conservar la espontaneidad de la impresión del natural, sea necesario pintar valiéndose de manchas exageradas que no dan idea de los cuerpos sino cuando se miran a larga distancia, es decir, a la distancia precisa para que las masas pierdan sus líneas y fíjase su forma general. De este procedimiento se origina en sus cuadros una confusión de términos y de accidentes como la que se nota en el cuadro pequeño a que hemos hecho referencia, y como en la parte derecha del mayor, en la cual dominan por idéntica causa algunas manchas verdes demasiado acentuadas. Este mismo cuadro presenta, sin embargo, otro lado en el cual se notan las calidades sólidas y el talento artístico del señor

Vayreda. Los grupos de Arboles, las plantas y el terreno de la parte del paisaje en cuestión, se hallan apuntados con soltura, «en bocetos», como lo hace el mencionado artista, y al propio tiempo con una verdad de impresión en las líneas y en el colorido que causa prodigioso efecto».

La crítica del «Brusi» era aleshores la que s'havia conquistat l'opinió — com s'acostuma a dir. Segons En Parés, quan l'erudit Miquel i Badia assenyala una tela al mercat, immediatament era venuda.

En Josep Ixart (13), més jove, més espiritual, iniciava a Catalunya la crítica moderna, d'una manera intel·ligent, però encara tímida. Iniciava, sobretot, la crítica que podríem dir-na sentimental, la crítica viva. Ell sent en aquells temps les inquietuds dels cenacles europeus. Amb ironia escrivi moltes coses que avui encara tenen una valor profunda.

L'Ixart, malgrat tot, ha envellit: deu ésser una cosa molt difícil no envellir com a crític.

L'Ixart, amb el seu europeisme, valora després l'art d'En Vayreda. En «El Año Pasado» (14), parlant dels paisatges del pintor d'Olot i del que aleshores era delxable seu, En Galloway, diu:

«Paisajes primaverales y jugosos de una vegetación tierna y húmeda, que huele a heno bajo celajes transparentes y distancios que infunden gran serenidad».

L'Ixart, en parlar (15) del renacimiento rústico del 89 produït per la influencia de Dagnan Bouveret, diu d'En Vayreda:

«Pintor que ya de muchos años presintió y persiguió este ideal cuando aun no formaba escuela».

L'Ixart, segons ens diu don Alexandre Cortada, sabia moltes més coses de les que apareixien en les seves cròniques, però se les callava per temença del públic, aleshores tan mal preparat.

En Vayreda, que de vegades assistia a les tertúlies d'artistes i d'intel·lectuals que tenien lloc a can Parés, sense dir res o gairebé res, diu que quan la crítica li era adversa no se n'entristia gaire, dient laconicament: «Quan un quadre està malament, sempre ho estarà, tant si ho diu la crítica com si no ho diu. Quan un quadre està bé no estarà tant si la crítica l'elogia com si el «reventa».

En Joaquim, amb la seva bonhomia, rigua força amb unes notes que En Lluís Carreras, el crític de «El Diluvio» (16), li adreça amb el seu característic apassionament.

En Vayreda remet un quadre al taller d'escenografia d'En Soler i Rovira perquè qui l'havia encarregat no volia que fos exposat en un lloc públic: allà, el client podria fer-se càrrec del quadre una vegada el pintor l'hagués terminat i abans de fer-ne remesa. Es tractava d'un quadre de dimensions. El crític del «Diario de Barcelona» veï el quadre i féu en aquella ocasió un comentari elogiós malgrat que escrivia:

«Semi abocetados según el modo peculiar de ejecución que tiene el joven artista».

En Carreras, mogut per la gelosia, féu un dels seus articles curiosos, queixant-se sarcàsticament que una obra d'art com aquella hagués estat tan ben amagada.

Mentre gairebé tota la crítica d'aquells temps ha envellit, les obres del pintor d'Olot, considerades estimes per tots aquells senyors Canens va resistint allò què En Vayreda en dita «la llum dels segles». Ja deia Renan «que no perquè una cosa sigui efímera s'ha de deduir que és vana, perquè d'èsser tot ho és, encara que de vegades l'èsser apareix eternal».

Rafel BENET

(1) Josep Berge: «Discurs de la Segla Negrològica que tingué lloc al Saló Consistorial d'Olot».	
(2) Santiago Rusiñol: «Anant pel món». Record.	
(3) Gustave Coquiot: «Cezanne».	
(4) Heu's aquí una nota dels resultats líquids obtinguts amb la venda de quadros d'En Vayreda des de 1875 fins a 1885. Aquesta nota és tret de la desordenada llibreta de comptabilitat del pintor:	
1875.	280 \$
1876.	316 \$
1877.	712 \$
1878.	540 \$
1879.	1.450 \$
1880.	1.764 \$
1881.	1.297 \$

Després d'aquesta data no existeix o no ens ha vingut a les mans cap més nota de comptabilitat d'aquesta mena.

- (5) J. Ixart: «El año pasado 1886».
- (6) Idem: Idem, Idem.
- (7) R. Casellas: Joaquim Vayreda

II: «La Vanguardia». Núm. 4167. 5 de setembre de 1894.

(8) R. Casellas: Article esmentat.

(9) Vegi's «La Publicidad»: «El realismo de Vayreda». Edició del matí del divendres dia 9 de desembre de 1921.

(10) Aquesta dada ens la proporciona En Francesc Vayreda i Carrera.

(11) «La Il·lustració Catalana», Any I, Núm. 3, 1880.

(12) Vegi's «El Diluvio». Núm. 308. Novembre de 1880. El crític sosté una polèmica amb «La Crònica de Catalunya», sobre quins són els artistes de més representació. «La Crònica» elogiava En Vallmitjana, En Sansó, En Martí i Alsina, En Caba, En Mirabet i En Masriera. En Lluís Carreras, indignat, diu que aquests són: «pràcticos que se dedican a llenir las necesidades ordinarias (sic) de Barcelona en materia de pintura y escultura».

(13) En Francesc Miquel i Badia, neix el 1840, el tarragoní Josep Ixart i Moragues, neix el 1853 i mor el 1895. «Diccionario bio-bibliográfico de catalanes ilustres del siglo XIX». Elias de Molins.

(14) J. Ixart: «El año pasado». Vol. I, núm. 1889.

(15) Idem: Idem, 1890.

(16) «El Diluvio». Núm. 314. 9 de novembre de 1880.

(17) «Diario de Barcelona». Número 311. 6 de novembre de 1880.

Presidí l'acte, el regidor de la Junta de Museus, N'estanislau Duran i Reynals, en nom del senyor alcalde i absència del senyor Barbey, president de la Comissió de Cultura.

Entre els assistents hi havia el president de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch, un fill de l'artista homenatjat, el canonge doctor Llobera, els senyors Llimona, Colom, Xiró, de la Junta de Museus; l'artista senyor Vilas, i altres distingides personalitats, entre les quals abundaven belles dames i damiselles.

Després de fer un elogi el senyor Duran i Reynals de l'artista homenatjat, el crític d'art senyor Benet ha llegit fragments de la Monografia que ha escrit per encàrrec de la Junta de Museus, fent un estudi del gran pintor

JOIES
ESMALTS
D'ART
R. SUNYER
Granvia, 643, enl.
Teléfono 316 S. P.

A la barriada de Pekin

La Joventut Cultural Popular va visitar el dia de l'Ascensió la barriada de Pekin, desenrotllant en ella, durant la tarda, un programa d'afirmació, divulgació catòlico-cultural, benèfics per als seus humils estendants. Primerament se celebrà al Mas de Maria a l'església, predicant el final l'incansable capella-tinent, reverend Agnès Paezarissa. Durant el dit acte, la Joventut va pendre part en els cants dirigits pel senyor Rimbaud, soci de la ditat entitat.

Després, a la sala d'espectacles del Centre Obrer, va executar-se un programa recreatiu-cultural, a càrrec de la Joventut en la qual prengueren part els socis senyors Rimbaud, March, Llorach, Navarra, Coll Alberich, Colomines, Torres i Coll Rabassa. En obsequi als visitants, el cor de la barriada executà algunes peces de caràcter popular.

S'acabà la feta amb un esplèndid sortit benèdic compost d'abundants joies, tots ells d'utilitat domèstica.

Tots aquests actes, que foren molt concorreguts, foren presidits pel rector capella-tinent, la benemèrita i apostòlica presidenta Na Emilia Prat, vídua de Sancho; dames i joves catòliques i altres distingides persones.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Els diplomàtics i els banquers

A la Conferència de Gènova s'ha vist ben clar que els diplomàtics milions d'Europa no són capaços avui de resoldre el magne problema econòmic que plana damunt del món. I vet aci que ara els banquers proven de resoldre el problema en què han fracassat els diplomàtics.

Pocs dies després de cloure's la conferència de Gènova, s'obre a París la reunió del Comitè de Banquers. Aquest Comitè, del qual és l'ànima el famós banquer nord-americà Mr. Pierpont Morgan, comença el dimecres passat els seus treballs a l'Hotel Astoria, de París.

Es tracta de fer un emprèstic a Alemanya. I apar evident que la reunió dels banquers està relacionada amb la data del 31 de maig, en la qual venç el termini fixat a Alemanya.

Si els banquers troben una fórmula satisfactòria per a deixar a Alemanya els milers de milions que aquesta necessita, el Govern de Berlín trobarà més planer els pagaments i més acceptables les dues condicions principals que la Comissió de les Reparacions li exigeix: — nivellació dels pressupostos alemanys mitjançant l'establiment de nous impostos, i control aliat sobre les finances alemanyes.

El relatiu optimisme que ha sortit de les recents negociacions celebrades a París entre el ministre de Finances d'Alemanya, doctor Hertel, i la Comissió de Reparacions obreix segurament a l'enllaç que hi ha entre les fórmules d'avinença adoptades en principi i la concessió d'un emprèstic a Alemanya.

Reestiran els banquers allí on han fracassat els diplomàtics? Si fos possible reduir aquest afer a termes purament financers, l'èxit seria quasi segur. Però és impossible eliminar els factors polítics que es barregen en la qüestió de l'emprèstic a Alemanya.

De totes maneres, és notori que una bona part de l'opinió francesa sent ara més fort que mai el desig d'una solució harmònica. «Els banquers — escriu M. Gustave Hervé — ens portarien un immens servei si ens estalviessin la càrrega d'anar a ocupar el Ruhr.»

A. ROVIRA I VIRGILI

Hermes i Wirth

Berlín, 27.—De la intervenció del president Eberth, en la qüestió suscitada entre el canceller senyor Wirth i el ministre de Finances senyor Hertel, ha resultat que aquestes han concertat un arranjament, convenint que el dia 31 de maig acabaria la inflació fiduciària, encara que això no seria amb caràcter definitiu, en previstió que el marc experimentés nous descensos.

Durant la discussió, el senyor Hertel observà sempre una actitud enèrgica. Declarà que les converses s'ingressaven a París de cap manera comprometent el Govern alemany, i que les modalitats que proposa han d'èsser posades en pràctica si vol evitar-se una catàstrofe. — Havas.

La situació d'Irlanda

Londres, 27.—Segons el «Daily Chronicle», aquest matí celebraran una conferència els membres del Govern i les personalitats que signaren el tractat anglo-irlandès d'una part i d'altra els líders irlandesos. L'objecte de la reunió és estipular formalitats que garantitzin el dit tractat, a que no sigui perjudicat el pacte Collins-De Valera. — Havas.

El duc de York a Sèrbia

Londres, 27.—Segons el «Morning Post», el duc de York, el qual ha de representar els reis d'Anglaterra en el casament del rei Alexandre de Sèrbia, sortirà avui de Londres. — Havas.

Mort de M. Solvay

Brussel·les, 27.—El ministre d'Estat i conegut industrial Ernest Solvay, ha mort. — Havas.

La guerra civil a l'Ulster

París, 27.—Al «Journal» li telegrafia de Belfast que un sinnfeiner, passant pel pont Albert fou llinxat per la multitud, bastonejat brutalment i després tirat al riu.

Al barri de Cullinstree han estat construïdes barracades en diversos carrers.

A Ballywalter, comtat de Down, el castell de lord Dunleath fou atacat per un important destacament de sinnfeiners, entaulant-se entre aquests i la policia una veritable lluita, essent per últim rebuïjats els sinnfeiners.

Un destaller britànic ha arribat a Foyie, amarrant davant les casernes de Londonderry. — Havas.

Explosions a Lerschemberg i Schlesbusch

Berna, 27.—Comuniquen de Thouda que es va produir una formidable

explosió al dipòsit de municions de Lerschemberg. A causa de la catàstrofe totes les cases d'aquesta població s'enderrocaron o sofriren importants perjudicis.

Van retirar 12 cadàvers de nois i 40 ferits. — Havas.

París, 27.—Comuniquen al «Echo de Paris», des de Magúncia, que a Schlesbusch, prop de Polònia, es va produir una important explosió a una fàbrica de productes químics, resultant 5 morts i diversos ferits. — Havas.

Foc a la forest de Postel

París, 27.—Telegrafia d'Anvers que estan cremant 1.500 hectàrees de bosc d'avets a Flambent, regió de Postel, prop de la frontera. — Havas.

Accident d'automòbil a Barlassina

Roma, 27.—Prop de Barlassina ha bolcat un automòbil ocupat per algunes persones, entre elles el diputat Finzi. Aquest resultat amb una clavicula fracturada. El xofer quedà mort i els altres passatgers ferits. — Havas.

L'Estatut de Fiume

París, 27.—Li telegrafia a «Le Matin» des de Belgrad que la premsa governamental confirma que el Consell de ministres iugoslau ha considerat inacceptables les clausules de l'acord Italo-iugoslau acabat a Gènova relatiu a l'Estatut de Fiume, i en sa conseqüència, ha enviat contraproposicions a Roma. — Havas.

Les tropes governamentals a Tirana

París, 27.—Comuniquen d'Escutari que les tropes governamentals han entrat a Tirana. Les tropes antigovernamentals preparen un atac a la ciutat. — Havas.

El tribunal revolucionari de Krasnojarsk

Copenhaguen, 27.—Telegrafia de Moscou que el tribunal revolucionari de Krasnojarsk ha condemnat a mort tretze oficials de l'exèrcit blanc. — Havas.

Crisi ministerial turca

París, 27.—De Londres comuniquen a «Le Matin» que, segons despatxos de Constantinoble, ha dimès el ministre de Justícia turc i seguidament ha dimès també el d'Instrucció pública. — Havas.

Polònia i Rússia

Londres, 27.—Li comuniquen al «Times» des de Varsòvia que com a

conseqüència de la protesta del Govern de Polònia contra les incursions en aquest país de colles de païsans armats, el Govern dels soviets ha ordenat la dissolució d'aquests destacaments, donant coneixement de la dita ordre al Govern polonès. — Havas.

De la vaga general

Roma, 27.—Durant els últims alders, que ha motivat la vaga general, s'han registrat 3 morts i 44 ferits.

La policia ha practicat nombroses detencions, de les quals n'han estat mantingudes 44. — Havas.

Terratrèmols a Terni

Roma, 27.—Als voltants de Terni s'han registrat extremitats sísmiques de diversa intensitat. — Havas.

La volta al món en avió

Bourget, 27.—El major Blake ha sortit aquest matí a les 10:45 d'aquest aeròdrom cap a Roma, prosseguint el seu viatge a la volta al món. — Havas.

Les negociacions franco-espanyoles

Alger, 27.—Tractant de les negociacions comercials franco-espanyoles, la delegació financiera (secció de masovers), ha aprovat una moció, en la qual es prega al Govern francès que no cedeixi en la qüestió del coeficient 2,6 i que termini un acord precipitat, susceptible d'afavorir els sentiments d'especialitat.

L'autor d'aquesta moció declara que seria injust que els vins algerins fossin sacrificats a canvi d'un acord econòmic amb Espanya. — Havas.

Pels hospitals de Londres

Londres, 27.—La col·lecta realitzada als carrers a favor dels hospitals de Londres, puja a 500.000 lliures esterlines. — Havas.

Fills bessons d'En Valera

Dublin, 27.—La senyora de Valera, esposa del cèlebre leader extremista, ha donat a llum dos bessons. — Havas.

El petroli rus

Londres, 27.—La delegació comercial russa publica el resum d'un article del diari bolxevista «Isvestia», en el qual es diu que el petroli rus ha exercit un paper preponderant a la Conferència de Gènova. Afegeix que el segon acte d'aquesta peça tràgica-còmica serà representat a La Haya. Les altres qüestions, entre elles la de la propietat privada, han tingut una importància secundària, comparades amb la del petroli.

Rússia, segueix dient l'extracte del dit article, ha assistit amb satisfacció a aquesta violenta batalla de les potències capitalistes pel petroli.

El petroli d'Azerbeidjan, acaba dient el resum de l'article, es troba completament en nostre poder, i els trusts del petroli no tindran altre remei que entrar en negociacions amb nosaltres. Nosaltres no anirem a trobar-los. — Havas.

Comissions del Reichstag

Berlín, 27.—El Reichstag ha nomenat una comissió oficial perquè assisteixi a l'exposició d'Indústries de Múnic.

També ha estat nomenada pel Reichstag una altra comissió, amb el fi que prengui part e nom de la Cambra en les funcions religioses d'Oberrammgau. — Havas.

De la catàstrofe de Blumenbaum

Viena, 27.—Comentant la catàstrofe de Blumenbaum, els diaris diuen que les mesures de seguretat adoptades a la fàbrica no eren suficients, per la qual cosa cal cercar l'origen estretes responsabilitats. — Havas.

La Conferència internacional vinícola

Bordeus, 27.—Ha acabat els seus treballs la Conferència Internacional vinícola que ha vingut celebrant-se en aquesta capital, admetent-se una resolució presentada pel vice-consol d'Espanya a Bordeus, senyor Foneca. Aquesta resolució abasta, entre altres punts, el següent:

La Conferència formula vote perquè els països vinícoles uelxin per a fer propaganda en favor dels vins.

Tots els Estats es comprometen a protegir totes les apel·lacions de les regions, referents als vins i espècies, basant-se per això en la Convenció de Madrid i en el Tractat de Versalles. — Havas.

El Sant Pare no Sortirà del Vaticà

Roma, 27.—Podem considerar-se com a fantàstiques del tot les informacions que han circulat per l'estranger, referents a una pròxima sortida de Sa Santetat del Vaticà, per a anar a estiuar al poble de Castell Gandolfo. — Havas.

L'onada de calor

Bordeus, 27.—S'ha intensificat enormement l'onada de calor. Avui, al migdia, la temperatura ha arribat a 38 graus a la sombra.

S'han registrat molts casos d'insolació. — Havas.

Entrevista de Collins i Lord Churchill

Londres, 27.—Procedent de Dublín ha arribat avui el senyor Collins, el qual immediatament ha celebrat una conferència molt detinguda amb el ministre anglès de Colònies, Lord Churchill. — Havas.

El partit nacionalista alemany

Berlín, 27.—El partit nacionalista del Reichstag té intenció de protestar contra tota concessió del Govern alemany a les peticions formulades per la comissió de control interallada, en el que es refereix al funcionament de la policia de protecció. — Havas.

Els Estats Units i França després de la Conferència de Gènova

Londres, 27.—El «Daily Mail» publica un telegrama de Nova York dient que el president de la Cambra de Comerç neoyorkina ha dit en un discurs que Anglaterra va anar a Gènova amb l'amistat dels Estats Units reforçada a conseqüència de la Conferència de Washington, però que en terminar la Conferència de Gènova l'opinió nord-americana havia evolucionat i se sentia al costat de França.

Els Estats Units han comprovat — ha afegit — que França s'apoiava en els principis d'honorables internacionals, mentre que la delegació britànica transigia sobre els principis fonamentals de la vida internacional. — Havas.

Washington, 27.—En els cirkols autoritzats s'aprova l'actitud de França en els treballs de la Comissió de banquers i veuen en aquesta actitud una prova de la clariividència de França en aquest assumpte. Els Estats Units encoratjen a França perquè s'esforci en limitar tot el possible les càrregues d'Alemanya, ajustant-les a llurs possibilitats. — Havas.

Declaracions de l'ex-ministre de la Guerra francès Lefevre

París, 27.—«Le Journal» publica un article de l'ex-ministre de la Guerra, M. Lefevre, en el qual desmenteix formalment l'asserció d'alguns diaris alemanys prenent que s'encarregui de guardar els documents fabricats pel falsari alemany Anspach. — Havas.

Manifestació d'hostilitat

Londres, 27.—Comuniquen de Moscou que en arribar els senyors Wandervelde, Rosenfeld i Idenbick, que venen a defensar als socialistes revolucionaris en el procés incoet contra aquests, han estat objecte de manifestacions hostils per part de la multitud. — Havas.

L'acord italo-rus

Roma, 27.—El diari «La Tribuna» dona els següents detalls sobre l'acord Italo-rus:

Per virtut d'aquest Tractat, ha garantitzat, entre altres coses, els italians que estiguin o vagin a Rússia, absoluta llibertat per a circular i comerciar.

Es concedeixen a més a més als italians facilitats per a comerciar amb llurs vins, i per últim es concedeix a Itàlia el tracte de nació més afavorida per a tots els rams del comerç. — Havas.

El Congrés Eucarístic

Roma, 27.—En la sessió celebrada avui, l'arquebisbe de Combray, monsenyor Chaillet, desenrotllant el tema «Col·laboracions impossibles», ha alludit a la col·laboració que ha estat proposada entre els defensors de l'ordre social basat en la civilització cristiana i aquells que precisament tracten de fer caure aquest ordre, col·laboració que, a jut de l'orador, hauria de reduir-se sencillament a relacions de negocis.

Aquesta al·lusió de l'esmentat arquebisbe ha estat acollida amb grans aplaudiments. — Havas.

Les lluites a Irlanda

Dublin, 27.—Avui han estat agredits a trets de revòlver dos soldats britànics, resultant mort un d'ells i greument ferit l'altre.

Els agressors fugiren, sense que pogués ésser detingut cap d'ells. — Havas.

Belfast, 27.—Durant la passada nit s'han produït 17 incendis, els quals s'atribueixen tots a mares criminals. Han estat descoberts per la policia moltes bombes incendiàries, que es trobaven amagades en diverses cases. — Havas.

Collins i Lloyd George

Londres, 27.—El senyor Collins ha conferenciat avui durant mitja hora amb el president del Consell, senyor Lloyd George.

També s'han reunit, presidits pel senyor Lloyd George, a la Presidència del Consell, els líders anglesos del Tractat anglo-irlandès, amb l'objecte de canviar impressions. — Havas.

Banquet a En Ferran Benet

Ahí a la nit es va celebrar un apat en honor del nou director del «La Publicidad», En Ferran Benet.

Hi assistiren prop d'uns dos cents comensals, entre els quals hi havia representació de les arts, les lletres i el món dels negocis.

Ofert l'apat En Francesc Fajols, el qual, després de lloar la persona d'En Benet, evocant els temps que anava a estudi al col·legi del pare de l'homenatjat, proposà que els rams de clavells i el pergami de present fossin portats a la mar i a la muller d'En Benet.

L'apat transcorregué animadament. Es donà compte de gran nombre d'adhesions.

En aixecarse En Benet, fou aplaudit.

Agrat la distinció de què era objecte i expressa els seus entusiasmes per l'art pictòric.

Ferri manifestacions anunciant que «La Publicidad» continuaria la seva tradició amiga de tot allò que signifiqui renovament.

Acaba oferint-se ell i el diari pels seus amics.

Fou aplaudit, i sense més discursos, es donà l'acte per acabat.

Obituari

FUNERALS

Na Rosa Sans i Cruañas de Domingo. Morí el 18 del corrent, a l'edat de 83 anys. Demà, dilluns, de les deu a les dotze, funerals a la parròquia de Santa Maria del Mar.

En Ricard Cligrey i Rodríguez. Morí el 6 d'abril últim. Misses durant un any, tots els diumenges i festes de precepte, a l'església del Bonsucce.

ANIVERSARI

En Josep Vilaseca i Doménech. Morí el 30 de maig de 1920. Dimarts vinent, de les deu a les dotze, misses a l'església de la Casa de Caritat, i misses a l'església del Sagrat Cor, Pompeia i a la parròquia de Capellades.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Francesc Verdader i Quer. Enterrat ahir a la tarda al Cementiri Nou.

El nen Antoni Matall i Planas. Ha mort a l'edat de vint mesos. Enterrat la tarda d'ahir al Mesnou.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Diumenge, 28 de maig de 1922

Els fautors del separatisme

COMENTANT la declaració feta per la Comissió d'Acció Política de la Lliga davant la imminència de la reunió de la Conferència Nacional Catalana, alguns diaris de Madrid, que han palesat altres vegades llurs simpaties per Catalunya, culpen En Prat de la Riba, En Cambó i els capdavanters del catalanisme evolutiu de l'existència d'un sentiment separatista a la nostra terra.

Convé que aquests diaris, que no amaguen llurs simpaties per la posició de la Lliga, no s'equivoquin tan essencialment. Si ha d'arribar un dia que ens puguem entendre, cal esvair prejudicis i desfer equivocs.

Com ha dit molt bé la Comissió d'Acció Política de la Lliga, els ideals i els sentiments nacionalistes tenen, per llei de natura, descomptat llur triomf definitiu. El fet català no és una invenció arbitrària de la Lliga. És una realitat inexorable. Ningú no podrà evitar que aquest fet natural de la personalitat catalana acabi per aconseguir el reconeixement del lliure govern de la seva vida pròpia.

La tasca del nacionalisme evolutiu ha estat cercar la consecució d'aquest fi ineludible per camins de pau, d'acord amb tots els pobles d'Espanya.

Però és clar que la consecució d'aquest fi pels procediments evolutius i de concòrdia no depèn exclusivament de nosaltres. Si al nostre desig de coincidències efusives que permetin la resolució del plet català en un ambient de concòrdia se'ns correspongués pels polítics, els intel·lectuals i l'opinió centralista, amb les incomprensions, els prejudicis i l'hostilitat sentimental, és evident que el nostre generós propòsit restaria condemnat a l'esterilitat i al fracàs.

El nacionalisme català, responen a una llei de natura, vol aconseguir els instruments polítics que garanteixin a Catalunya el lliure desenvolupament de la seva personalitat pròpia. Nosaltres volem aconseguir aquests instruments polítics per camins de pau i dintre d'Espanya. Però és evident que, si l'actitud dels altres pobles d'Espanya o de les oligarquies polítiques que n'usuren la representació, no fa possible aquest moment d'efusió que fa tants d'anys cerca debades En Cambó, vindrà la realització inexorable del procés biològic del fet de la personalitat catalana per altres camins i fora d'Espanya, encara que nosaltres no ho volguéssim.

No som, doncs, nosaltres, els que fomentem el separatisme. Els qui el fomenten, el separatisme, són els diaris i els polítics i els partits i els nuclis d'opinió centralista que no creuen compatible l'existència d'una Catalunya lliure amb la grandesa d'Espanya, que no deixen concebre l'esperança de la realització dels ideals de Catalunya dintre d'Espanya.

Cap català és separatista a priori. És a dir, cap català rebutjaria una solució harmònica que assegurés a Catalunya el lliure desenvolupament de la seva personalitat. El separatisme neix, precisament, i fatalment, de la convicció o del pressentiment que aquest lliure desenvolupament de la personalitat catalana no podrà ésser aconseguit pels procediments evolutius i de concòrdia.

Si els que volen ésser els nostres amics a Madrid s'equivoquesin sobre aquest punt fonamental, els nostres esforços per aconseguir la resolució del plet català per camins de pau no podrien reeixir.

Fóra, però, tan aventurosa per a tots aquesta solució harmònica, solució que no depèn solament de nosaltres, solució que no depèn solament de Catalunya, que ens resistim encara a creure que els diaris, els polítics i els nuclis d'opinió de les altres terres d'Espanya no se'n adonin i la rebutgin.

Es, per això, que persistim en la nostra tasca, segurs de retre a Catalunya i a les altres terres d'Espanya el servei més eminent.

En síntesi: el lliure desenvolupament de la personalitat catalana és un fet biològic que es realitzarà fatalment, dintre o fora d'Espanya. Nosaltres volem que es realitzi dintre d'Espanya, d'acord amb tots els pobles d'Espanya. Però si els altres pobles d'Espanya, o els que n'assumeixen la representació, no ho volen, es realitzarà fora d'Espanya, encara que nosaltres no ho vulguem. El problema resta plantejat en aquests termes inexorables. Ens sembla que, tot això és prou clar perquè ningú no pugui enganyar-se.

Els dragons del Mont Everest

Segons veiem en la premsa de Londres, el doctor Heron, un dels membres de la missió anglesa que l'any passat va intentar l'ascensió al món Everest, ha demanat autorització per a repetir la prova i veure d'arribar al cim inviolat de la muntanya més alta de la terra.

El Govern de l'Índia ha contestat amb una negativa. Sembla que els habitants del Tibet s'han queixat que l'expedició de l'any passat ha pertorbat d'una manera notable els dragons que habiten la muntanya sagrada, i sabuda és la influència que, segons les creences mongòliques, exerceixen aquests dragons, volant per l'aire, en els destins de la humanitat. D'aquí en podrien sorgir dificultats amb el Tibet, i les autoritats britàniques tenen molt d'interès a evitar-les.

Anotacions El verger polític

Per bon camí

Han aparegut ja dos cartells de concursos teatrals, amb premis relativament importants i amb jurats de notable prestigi. Sabem, demés, que és a punt de publicar-se'n un altre. Podem creure que anem per bon camí. Aquestes convocatòries, més que delatar una crisi, revelen una lloable inquietud de la qual cal esperar els més esponsorosos resultats. No ens astorrem a dissimular. El nostre teatre, sigui per no poder-se lliurar de la crisi general, sigui per apatia dels comediògrafs, passa un període de poc esplendor.

Corriem, doncs, el risc d'un gran perill: el de seguir el corrent, el de deixar-se portar per la gent — que ja sabem la cosa trágica que és —, el d'anar rebaixant el nostre teatre, canviant-lo en cadafal d'històricisme i procacitat.

Per fortuna, s'ha reaccionat en sentit contrari, reaprenent el bon camí, el del noble estímul, el de la seriositat, el de la màxima garantia. I això, si no ho és tot, ja és molt. BLAI

Les Idees i les Imatges

L'HOMER DE LES ROSES

Afrodita, Diònios i les roses és co que Anacreont ha cantat amb més gràcia i entusiasme.

La seva líria vol ésser la líria d'Homer, sense les seves cordas sangonoses, però.

Ell no celebra ni els Atrides micenesos, ni Cadme el tebà, ni la divina opulència de Círces, rei de Sardes, ni la suprema victòria herakliana.

Anacreont és l'Homer de les roses. El seu èlegi de la reina flor que, següentment, repodum, guirreda complet, ens apar que no té parió en cap altra literatura.

La rosa és l'alt dels deus, la joia dels homes mórtdors, l'agençament de les Gràcies, el segell de Venus i dels Amors. És la flor preada de les Muses. Pels esperits selectes l'Aurore té els dits de rosa, les Ninfes les espalles de rosa, Afrodita la cara de rosa; adhuc pels esperits més vulgars la rosa és quelcom de gentil. Vull dir-vos, ara, la seva naixença: Quan l'escuma de la mar blavosa, infantava Citera, quan Minerva, amb un crià estereador, elia de la testa de Júpiter, la terra féu créixer el tanq admirable la floració del qual havia de reflectir la luc radiant dels benaurats immortals. Perquè naxés la rosa, Diònios vessà un xic del néctar de la vinya damunt del branc espinós i, tot seguit, n'emergí, meravella de les meravelles, la flor divina.

Preguem, una volta encara, que signin perdonades l'absurditat i la gosadia d'abordar consemblants textos.

La rosa s'és esfullada, presa per les nostres mans aspreses.

El polsim de les ales del magic papelló s'esvaï, lamentablement, entre els nostres dits grollers...!

JOSEP MARIA JUNOY

Polítiques

EN GAMBO

Abrir va marxar amb l'express d'eminència nacionalista En Francesc Cambó.

LINESPERAT desenllaç del debat que plantejà el senyor Cierva perquè els directors de la Conjunció Lliberal expliquessin l'abast de llur programa de govern, ha produït una fonda decepció en la host dels conjuncionistes que ja es creien ésser al cancell del poder. En canvi, les colles ministerials i ciervines sembla que celebren l'anunci d'unes nòces i admiressin per endavant el *troussou*.

El senyor Cierva, davant unes dolces paraules de concòrdia del Cap del Govern, senyor Sánchez Guerra, s'és ablanit i ha cessat immediatament en la seva tàctica obstruccionista. És clar que això no respon a cap sentimentalisme, sinó que constitueix una mostra més del tarannà del senyor Cierva. Tothom recorda que en qüestió tan important com l'ordenació i, més concretament, les tarifes ferroviàries, l'ex-ministre de la Guerra mudà de parer i d'actitud, segons era al banc blanc o als escons vermells.

Ara es repeteix la mutació. I es repeteix en discutir-se una qüestió fonamental, com és la del règim de la propietat rústica. I es repeteix amb tot l'impudor d'un idilli en ple carrer, fins a punt que el senyor comte de Romanones, fent-se eco del general sentiment d'escàndol, hagué de dir: Prou!

Val a dir, sense que vulguem justificar l'actual endolciment del senyor Cierva, que aquest idilli és un episodi ben característic del verger del Parlament espanyol. És tot un règim el qui porta aquests fruits. És tota una política d'interessos creats i de concupiscències mai sadolles la qui destrua i aplega alternativament les oligarquies i les colles diverses, fent que les Corts i el Govern no responguin a cap directriu ideològica, sinó als impulsos i a les conveniències particulars de cada moment.

Si el col·loqe dels senyors Sánchez Guerra i La Cierva apar un idilli massa deseixit, la política espanyola, en general, podria en veritat ésser apel·lada Jardí d'Epícur.

Els telèfons de Catalunya

FULLA DE SERVEIS

Tothom sap que la Vall d'Aran és una de les comarques que més necessita la mà amorosa de la col·lectivitat. Tot sacrifici, tota millora que per ella es faci, principalment en el terreny de les comunicacions, és incorporar-la cap a la resta de la líbera i sostreure-la de l'àrea estrangera.

Heu's aquí, segons ens comuniquen de Viella, com la tracten l'Estat i el famós «Cuerpo de Telégrafos»:

Ha de saber-se que Viella, des del 7 d'abril està sense telègraf. Se n'ana el telegrafista que hi havia, i fins ara no n'ha vingut cap més.

Si hom vol telegrafiar ha d'anar a Les, a 19 quilòmetres de distància.

Degut a la situació de la Vall, al telègraf es de molta més utilitat que en altres punts.

A Esterni d'Arenou, a l'altre cantó del Port, fa sis o set mesos que tampoc tenen telègraf, per no haver-hi anat encara el telegrafista que ha de substituir el que en va anar.

Com a colofó, la persona que comunica aquestes dades, diu:

«I encara volen tenir cura dels telèfons?»

Per l'ensenyament català

Acabat el termini de la inscripció per a pandre part en el IX Concurs Nacional d'Història de Catalunya, celebrador a Sabadell, els dies 3 i 4 de juny, la comissió organitzadora fa públic que per les nou seccions d'ambdós sexes s'han inscrit 178 concursants.

En el sorteig efectuat al Parc Güell amb motiu de la celebració de la Festa d'Infants i Flors, han sortit premiats els següents números:

Per a nens: I, 2.385; II, 2.374; III, 448.

Per a nenes: I, 7.344; II, 7.040; III, 5.222.

Els que siguin possessors d'aquests números poden passar per les oficines de la Protectora, on els remetràn la respectiva joguina.

Avui, a l'Associació Nacionalista de Caldes de Montbuy es donarà la tercera conferència del cicle organitzat per l'Associació Protectora de l'Ensenyaça Catalana, anant a càrrec del conseller En Joan Ruiz Porta, qui desenrollarà el tema «De Cultura Nacional».

Els Pomells de Joventut

Els Pomells de Joventut Belles cançons i Maragall, a la històrica capella del Palau dels Reis de Catalunya, van celebrar una missa de comunió, fent la platina preparatòria el P. Josep M. Pijoan, S. J., i cantant plaudosos motets de música el Pomell Violet, de l'Orfeó Català.

En sortir de missa, a la Plaça de Catalunya hi van organitzar una ballada de jardanes.

L'aplaudida cobla La Principal, de Perelada, hi va tocar: «Records de ma terra», Serra; «Solitud», Lluís Maria Millet; «Florides», Puig; «Toc d'oració», Ramells; Pep Ventura; «La bona minyona» (estrena), A. Gilbert; i «La Santa Espina», Morera.

Totes foren ballades per nombroses i amples anelles de sardanistes. Una gran concurrència s'hi aplegà a escoltar la perfecta execució de la cobla.

L'actualitat social

ELS CONTRAMESTRES

Han estat despatxats alguns contramestres de l'Espanya Industrial, a causa del conflicte existent.

ELS FARINAIRES

Tampoc es reüní divendres la comissió mixta dels farinaires, aquesta vegada per un malentès sobre la data de la reunió.

Se celebrarà aquesta el diumenge i no sobrarà un altre inconvenient.

EL CONFLICTE DE LA CASA SANS

Ahí continuaven en vaga les obres de la fàbrica de teixits de don Francesc Sans, que abandonaren el treball a conseqüència d'haver estat agredida una d'elles per la muller del delegat del Sindicat lliure.

Els operaris de l'esmentada fàbrica van acudir al treball com ordinàriament, ocupant llurs llocs.

Aquestes disposicions de l'autoritat s'han fet extensives a les altres fàbriques per a llur vigilància en la forma com es va fent quasi tots els dies abans per a evitar les coaccions amb motiu de les cotitzacions sindicals.

EN PESTANA ALLIBERAT

Divendres a la nit, fou posat en llibertat el propagandista llibertari Angel Pestana, al qual sofria condempna per delictes d'impremta.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ: AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Després de la Conferència

El que ha fet la delegació espanyola a Gènova
(Diàleg amb el senyor Rodés)

(Del nostre enviat especial)

Abans de marxar a Venècia el senyor Felip Rodés m'ha dit el següent:

— La Conferència ha estat completament dominada pel problema rus, per una qüestió que cau fora de l'òrbita d'Espanya, per tant. Rússia, ni per raons comercials ni per raons de política res té que veure amb nosaltres. Això ha fet que el nostre paper a Gènova hagi estat insignificant. No hem fet sinó defensar l'interès d'Espanya en les qüestions econòmiques i financeres que en el curs de la Conferència s'han plantejades. Davant del problema de les salarials primes, davant la qüestió del manteniment de la clàusula de nació més afavorida, hem defensat el criteri proteccionista, que és el que s'homenageja amb els interessos d'Espanya. Davant del Síndicat per la reconstrucció d'Europa, hem proposat que els nuclis industrials i bancaris del nostre país entressin a formar-ne part. Això és tot.

— L'activitat política d'Espanya a Gènova ha estat nul·la, doncs?

— Sí, ha de dir que sí.

— Davant la divergència franco anglesa, profunda en enfocament la qüestió russa, la qüestió alemanya, quins ha estat l'activitat de la Delegació?

— Hem mantingut una neutralitat absoluta i hem cregut, fent això, continuar la bona política internacional d'Espanya, que és la política occidentalista, d'amistat amb França i Anglaterra.

— Davant la profunda divergència franco anglesa, creu el senyor Rodés que la neutralitat d'Espanya és una política? — preguntat.

— Crec que en aquests moments és encara una política. Amb el temps potar no ho serà. Però avui és la política més intel·ligent. Espanya no pot enemistar-se amb ningú.

— Doncs, que una cosa és l'enemistat i l'altra l'especulació, no creu més posada a to la política d'especulació d'alguns neutrals? El senyor Rodés, delegat suís, posat davant de la qüestió russa al costat d'Anglaterra i contra França i aprofitant aquesta divergència, creu que ha desenvolupat una activitat no intel·ligent?

— Sí, és clar, un dia o l'altre Espanya s'haurà de determinar per l'una o l'altra posició — diu el senyor Rodés, desviant lleugerament la resposta — És indubtable que aquest desig de voler conciliar sobre Espanya allò que sobre tots els altres és inconciliable, no pot ésser sistemàtic, perquè això ens posaria en una situació marginal, ens isolaria. Qui empenyi Espanya en un o altre sentit, n'haurà de pendre la responsabilitat. Avui nosaltres, persistint en la política tradicional, hem complert, crec, la nostra obligació.

Després, i tot seguint la conversa, he preguntat al senyor Rodés:

— Quin efecte li ha fet la Conferència?

— Crec que la Conferència ha estat un fracàs, i que, tal com es presenten les coses avui, la Conferència de La Haya serà un altre fracàs. No, anant-hi, els tanquís, i amb les reserves de França i de Bèlgica, La Haya no marxaria.

— A què es deu, segons vostè, el fracàs de Gènova?

— Sensiblement, a que França ha obtingut a Gènova un gran triomf. Aquest triomf de França era descomptat, perquè el senyor Barthou ha defensat sempre un programa concret i limitat, contra el programa vague i inconcret de Lloyd George; Barthou havia de guanyar per força.

— Quina és la vostra opinió sobre la delegació russa.

— L'opinió sobre els individus me la reservo. Però em sembla un fet evident que els russos no han obtingut de Gènova el resultat que n'esperaven. No havent pogut treure'n diners, no n'han tret res. I em sembla clar, també, que els russos han plantejat la seva qüestió en un reny on tot neixia sense viabilitat, reny on tot neixia sense viabilitat.

La política dels russos a Gènova m'ha fet pensar amb un fet que li esdevingué a l'Albert Llanas.

— Senyor Rodés, sóc tot orelles...

— L'Albert Llanas, una vegada hereditat deu mil pessetes, i amb la notícia es presentà a cal notari.

— Efectivament, senyor Llanas... — digué el notari. — Valga a llegir-li el testament.

— I el notari començà a llegir el forquisme. A les tres frases fetes, l'Albert Llanas tremolava de dalt a baix, nerviós.

— Senyor notari, — va interrompre en Llanas, — és veritat o no que he hereditat?

— Però si li estic llegint el testament.

— He hereditat deu mil pessetes p no? Doncs prou! Vinguin les pessetes.

— Però, senyor Llanas, — digué el notari, picat. — Escolli. Ha hereditat, en efecte, aquesta diners. Però vostè sap que no es poden desconèixer les condicions que ha volgut estatuir el causant en fer-lo hereu de...

— Prou, senyor notari! Vinguin les pessetes — digué En Llanas allargant la mà.

— I bé, els russos — diu el senyor Rodés — tenien de la Conferència i del mecanisme de préstecs internacionals aquest mateix concepte, una mica cru, que tenia en Llanas dels actes d'última voluntat.

JOSEP PLA

Gènova, maig.

L'homenatge a la Mercè Abella

Mercè Abella al cambril de Romea va ésser durant tota la nit objecte de vives demostracions d'afecte i simpatia. La gran actriu es trobava fonamentalment emocionada. Al seu voltant i fent-li companyia hi havia els senyors Verdier, Morera i Xatari, En Salvador Bonavia, iniciador de la funció d'homenatge, i En Josep Clarós.

També van estar-hi tot un estol de delirables de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic. Les notes, plenes d'afecte, van besar a Mercè Abella amb un profund respecte i li van fer ofrena d'una gran toia de flors que portava la llegenda catalana.

Pel cambril de l'artista van destilar la majoria dels actors i actrius que han format part de companyies catalanes i alguns de castellanes, i amb ella la Junta del Circol d'Actors, que li va portar un gran pom de flors, del qual penjava bellament adornada amb les cintes catalanes, una toia d'or.

L'empresa va trametre-li una toia monumental que tenia un gran escut de Catalunya.

Entre els que van estar a saludar-la hi havia els fills d'En Pitarrà, donya Blanca i l'Ernest. En Soler de les Cases va fer-li ofrena d'un

pensament de plàta del fundador del Teatre Català.

També va ser-hi l'Angel Guimerà. Don Angel i l'Abella es van abraçar afectuosament, i conversant van anar recordant fets d'aquells temps en què la gran actriu actuava de dama jove.

El tinent d'alcalde del districte de senyor Vilaseca va estar a saludar-la en nom de l'alcalde. També va estar-hi el regidor senyor Morera i l'ex-regidor senyor Puig i Esteve i el dramaturg Ignasi Iglesias.

La vella actriu no es cansava de repetir al seu agraïment a tots els que la rodejaven.

Tribunals

CAUSA PER ATEMPTAT

El 4 de desembre de 1920, el processat Francesc Samitier Salomero passava amb un altre anomenat Francesc López, declarat en rebeldia, pel carrer de Premià i es reunien amb la guàrdia civil que conduïa uns detinguts.

Els dos detinguts dispararen les pistoles contra els guardies, anant una de les bales a tocar a Maria Bellmunt, que havia corrit al balcó, produint-li la mort.

Al processat Samitier se li ocupa una pistola amb senyals d'haver-hi parat cinc trets.

El fiscal ha demanat 14 anys, 8 mesos i un dia de reclusió temporal i 5.000 pessetes d'indemnització.

El Jurat ha donat veredicte d'inculpabilitat, i el fiscal ha demanat revisió per nou Jurat, no accedint-hi la Sala, absolut el processat.

JUTJAT DE GUÀRDIA

Ahir va sortir el de les Drassanes, secretaria Roig, havent fet 18 diligències i 4 detencions.

L'ha substituït el del Sud, secretaria Valls.

ASSENYALAMENTS PER A OILLUNS

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala I. — Sud. — Incident. «International Bankings» contra Manuel Català i altres.

Sala II. — Oest. — Menor quantia. Vicens Ferrer contra Mac Andreu. — Llotja. — Desahuci. Josep Castellon contra Ramon Flo.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció I. — Expedients de bitllets falsos. Processat J. M. Jurat.

Secció II. — Manresa. — Atemptat. Processat, Domènec Eouder.

Secció III. — Sud. — Incendi. Processat, M. A. i altres, assenyalat per a dos dies.

Secció IV. — Granollers. — Robatori. Processat, F. B. Jurat.

Municipi

LLOCS VACANTS ALS MERCATS

El dia primer de juny, d'ençà a una del matí, a la sala de Cent, es farà encant, al mes d'ent, dels llocs de venda vacants als mercats de Barcelona següents:

Del mercat de Sant Josep (Boqueria): 2 de vendre ous, 2 de tocino, 1 de conserves, 1 de gallina, 3 de coloms, 49 de fruites i verdures, 9 d'aviram i caca, 3 de bou, 2 de molit, 3 de fetsols, 1 de comestibles, 2 de fruita seca, 1 d'embutits, 1 de sabó, 6 de flors naturals a la Rambla i 1 d'ocells i gaviates a la Rambla.

Mercat de Sant Antoni: 2 de peix fresc.

Mercat de la Barceloneta: 2 de xocolata, 1 de refrescos, 1 d'amenuts, 2 de fruites i verdures i de fetsols.

Mercat de Sans: 1 d'aviram.

Mercat de Sant Gervasi: 4 de fruites i verdures, 4 de peix fresc i 1 de lleit i refrescos.

Mercat del Clot: 1 de fruites i verdures.

Mercat de la Sagrera: 31 de fruites i verdures, 1 d'olive i conserve i 1 de pa.

Mercat de Sarrià: 1 de peix fresc.

Mercat d'Abadria Central: 1 de verdura, 1 d'legum, 1 de comestibles i dolçeria i 1 de vedella.

L'AJUNTAMENT PAGA

L'alcalde ha assenyalat el pagament per a les factures per serveis realitzats els anys 1920-21.

El creditors es serviran passar per la comptaduria municipal, on els indicaran el dia del cobrament.

Així mateix l'Ajuntament ha signat els lliuraments per a satisfer el lloguer dels locals d'abril, maig i juny de l'any actual.

El pagament s'efectuarà a la Depòsitaria municipal els dies 20, 30 i 31 del corrent, i el 2 del pròxim juny, de deu a una.

ATENCIIONS ALS CONTRIBUENTS DE SARRIÀ

Assabentada, la presidència de la Comissió municipal de Finances, que amb motiu de la recollida de fulles recaudatòries dels padrons de cèdules i inquilinat i de la preparació dels corresponents, havien sorgit algunes males intel·ligències entre els contribuents de Sarrià i l'Administració, aquesta, a proposta de l'Ajuntament, ha acceptat concedir a tots els contribuents de Sarrià una prorràgia fins al pròxim dissabte, dia 3 de juny, per a la presentació de les fulles declaratories, a les ex-Cases Consistorials de Sarrià.

L'Ajuntament i la Presidència de la Comissió de Finances han donat a les oficines de l'impost instruccions encaminades a guardar, dintre la legislació vigent, totes les consideracions possibles als contribuents de Sarrià, en tot el que es tracti de circumstància que representi una disminució de la capacitat contributiva.

L'Ajuntament i la Presidència de Finances esperen que els contribuents de Sarrià es faran càrrec de la benevolència de l'Ajuntament de Barcelona i que col·laboraran que sense més demora es puguin fer efectius els impostos indicats.

En Silió a Barcelona

Conferència a la Cambra de Comerç

Ahir tarda, l'ex-ministre d'Instrucció pública, don Cèsar Silió, va donar la conferència sobre «La inexcusable necessitat de la reforma de l'ensenyament mercantil», a la sala d'actes de la Cambra de Comerç.

Feten costat a la presidència els senyors Cabot, president de la Cambra; el senyor Alvarez Medina, president de l'Audiència; el senyor Aliet, vice-president del Foment; el senyor Pere Corominas, el senyor Albert Rueda; el senyor Zabala; el general senyor Piquer; el canonge doctor Puig; el senyor Vidal; el vice-rector de la Universitat, senyor Fabregas.

Assistí a la conferència una nombrosíssima i selecta concurrència. Recordem els senyors Vidal i Guardiola, Trias de Bes, comte de Valladrià, comte de Lavern, Perpinyà, Viada, Mari, Valls i Taberner, Bosch i Gimpera, Carreras Artau, Massó i Torrents, Casadesús, Boter, Condeminas, Riquelme, Bullón, Mas, Gill, etc.

El president de la Cambra de Comerç, senyor Cabot, va llegir unes paraules, dient que no pretenia presentar el senyor Silió, per ésser prou conegut i feu un elogi de la tasca realitzada per ell al ministeri d'Instrucció pública.

Començà el senyor Silió fent una crítica completa del pla d'estudis de l'any 1915, dient que el títol de perit mercantil no era altra cosa que un exercici de memòria, però no de coneixements professionals; que el títol de professor no servia per altra cosa que per a anar creant un professorat d'Escoles, però no comercials aptes. Hi havia també el títol d'intendent consular, que, malgrat el títol no podien acudir a exàmens per a consols, perquè totes les convocatòries diuen que cal ésser advocat. Manifestà que en aquest pla d'estudis, havia tingut molta cura en escollir els noms des títols, però no la eficiència dels ensenyaments.

Assenyalà el contingut d'alumnes de les escoles, dient que les escoles de no drien del grup de perits mercantils, no per a ocupar places al comerç, sinó a les dependències de l'Estat, ja que se'ls concedien alguns drets. Llegí després dels alumnes del grau de professor mercantil a les escoles de Barcelona, Bilbao, València i Valladolid, evidenciant-se que pels pocs alumnes no valia la pena de sostenir aquests ensenyaments.

Es va ocupar després de les escoles d'intendents de Madrid, Bilbao, Barcelona, Màlaga, dient que en setze cursos i setanta assignatures hi havia nou alumnes en totes elles.

Afegeí que veia que no hi havia cap ministre amb decorum que permetés continuar aquest estat de coses, perquè els diners que això costava, valia més destinar-los a veritables fins de cultura comercial. Per això — digué — valga fer la reforma de les escoles pels decrets de març, que podran ésser criticats, però ningú em negarà la necessitat de canviar.

Estudiant la reforma implantada, es refereix als dos cursos del grau elemental d'un continuu sistemàtic, i que formen l'auxiliar comptable, sense aspirar a una carrera. Si aspira a més, pot continuar els estudis pel veritable peritatge mercantil, o sigui pel grau professional, de falsó que el nou peritatge equival a l'antic professor mercantil, exigint quatre anys d'estudis.

S'ocupa del revol que causà aquesta reforma, protestant molts professors que haver-se'ls rebaixat la categoria i els alumnes, per haver de fer alguns cursos més per a obtenir el mateix títol que abans.

Referint-se als estudis superiors, que han substituït les intendències,

díu que ha conservat solament el curs d'actuaris, i tres graus de professors en ciències, en lletres o idiomes a les escoles de Madrid, Barcelona i Bilbao, i finalment, el grau d'enginyeria comercial o Facultat de Comerç.

Diu que, per bons que fossin els locals en els quals es donessin els esmentats ensenyaments, pocs resultats s'obtidrien, si no hi haguessin bons mestres, i a això ha tendit amb la reforma, creant veritables professors.

Fa una defensa de les noves assignatures introduïdes en la reforma, i que per molts han estat titllades de inútils quan en realitat figuren avui en els moderns plans d'estudis d'altres països i ja figuren a l'Escola d'Alts Estudis Comercials de la Mancomunitat, i en els cursos de la Cambra de Comerç de Barcelona. Cita alguns exemples de la importància que té la publicitat a tot arreu, i diu que li dolien les frases d'alguns professors, qualificant d'invent d'un ministre aquests nous ensenyaments.

Parla de la finalitat perseguida per l'Oficina Model, organitzada en cada una de les tres escoles al·ludides, i que consisteix en donar lliçons pràctiques, i diu que també aquesta innovació ha molestat a alguns, poc amants del treball, perquè en el decret s'especificaven minuciosament les funcions que han d'exercir.

Occupant-se de les campanyes fetes contra la reforma, diu que van dividir en tres grups: els preterits, els emboscats i els creduis. Hi ha hagut articulats que ha dit que la reforma atemptava la penetració del Marroc, per suprimir els cursos d'Àrab vulgar, que a totes les escoles tenien sis cursos, quan, en realitat, només atemptava contra alguns aspirant a professors.

Díu que abans d'anar a la reforma es va assessorar per professors de les escoles i va dirigir-se a les entitats econòmiques de Madrid, per a demanar-los el concurs per a fer bons comerciants, i en aquest sentit ha creat els Patronats de les Escoles, a semblança dels que funcionen a tot arreu.

Respecte a la direcció de les Oficines models justifica que s'anomena al catedràtic d'organització d'empreses, perquè, al cap d'avall una Escola no és més que un nombre de coses disperses que cal reunir i organitzar.

Díu que els impugnadors de la reforma no senten en el fons les cures que li fan, puix no ha trobat ningú que li fés veure un error fonamental, i respecte a les noves assignatures a explicar justifica que vinguin professors estrangers a explicar-les temporalment fins a haver-hi bons professors d'aquí.

Acaba fent una crida a les Cambres de Comerç i altres organismes, dient que la reforma està en perill per una informació en la qual s'hi escolta a tothom menys a l'interès col·lectiu, i en cas que fracassi, anirà a les Universitats que ha fet autònomes, per a demanar-los que inclouguin els als estudis comercials com una Facultat més. (Grans aplaudiments.)

LES INSTITUCIONS DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT

Ahir al matí, els senyors Silió, Zabala i comte de Valladrià, acompanyats dels regidors senyors Nadal, Duran i Reynals, dels senyors Ainaud, Gassol i Gual Villalbi, visitaren el grup escolar de Vallcarca, la Escola del Mar, l'Escola d'Oficis per a la Dona, i el grup en construcció. Pere Vila, restant molt satisfet de la instal·lació d'aquestes institucions de cultura de l'Ajuntament.

QUIOSCOS ARRENDATS

S'han celebrat les subhastes per a l'arrendament, pel terme de 10 anys, dels quioscos destinats a la venda de begudes, situats al Passeig de la Duana, davant el carrer del Reb, a la Plaça de Palau i al Passeig de Gràcia, davant el núm 101.

El tipus de subhasta dels dos primers era de 400 pessetes mensuals, i el de l'últim de 100 pessetes mensuals.

El primer fou adjudicat a don Pau Mercader per la quantitat mensual de 2.169'69; el segon, a don Joan Santacana, per la quantitat de 2.232; i el tercer, a don Josep Giralt, per la quantitat de 317'95 pessetes mensuals.

Foren autoritzades, respectivament, pels notaris senyors Forn, Aguirre i Monrui.

Les subhastes foren presidides pel regidor senyor Arguer.

També s'ha celebrat la subhasta d'arrendament, pel terme de 10 anys, del quiosc destinat a la venda de begudes, situat al carrer del Marquès del Duero, davan el Teatre Espanyol, havent-se adjudicat per 1.627 pessetes mensuals, a don Francesc Altava. El tipus de subhasta era el de 400 pessetes mensuals.

Fou autoritzada pel notari senyor Faura, essent l'acte presidit pel regidor senyor Viza, assistint-hi, en representació de l'Ajuntament, el regidor senyor Bordes.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

El benefici de Roser Leonis

Avui se celebra al Teatre Eldorado el benefici de la primera triple Roser Leonis.

Post en escena «El Asombro de Dantesco» i després sortí a cantar uns couplets i fragments de sarsueles.

En tot el que cantà obtingué molts aplaudiments.

Sindicalistes alliberats

Durant la nit passada va passar-se avui als afiliats al Sindicat Lliure que quedaven avui al Passeig de Gràcia per a rebre els seus companys Leguía, Lluís i Oriol, posats en llibertat pel jutjat de Madrid, i que han d'arribar amb l'express.

PENINSULA

DOMINIAT OFICIAL DEL MARRÓ

Madrid, 28, 12'30 matinalada.

La nota facilitada aquesta nit al ministeri de la Guerra diu així:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, a les 21'45 del dia d'avui, participà a aquest ministeri el següent:

Sense novetat als territoris de Ceuta, Tetuan, Larraix i Melilla.

Porces de legió marxaren del zoco el Jemle a El-Ain, rellevant-se una pateria de muntanya allí destinada. No hi hagué novetat.

També va recórrer la columna de Mexerach (Larraix) les posicions de Beni-Isset.

L'estat del camp a la zona ocupada esmentada, denota tranquil·litat, ventent-se molt bestiar en el terreny pasturant, especialment a la vall de Bukrus.

A Alhucemas i al Penyal, sense novetat.»

LA PRINCESA POLONESA

Els diaris continuen ocupant-se del suposat emmetzinament del subdit anglès Ewan Lefevre, afegint interessants detalls sobre la vida dels protagonistes d'aquest succe.

Ewan Lefevre comptava 35 anys i havia actuat com a radiotelegrafista durant molt de temps a Londres.

De la princesa polonesa es diu que la primera vegada que vingué a Madrid, anava en companyia del seu marit, essent en aquesta època quan, per mediació de l'ambaixada anglesa entrà en coneixença el matrimoni Winchar amb polítics i aristòcrates madrilenys.

Poc abans d'esclatar la guerra europea, es van traslladar la princesa i el seu marit a Montecarlo, on Nadia, que al llavors es diu la princesa, agafà amistat amb una capitana francesa que després fou el cap del contraspyonatge a París.

Iguar intimitat contregué poc després amb el doctor Oastek i amb una amiga d'aquells, de nacionalitat espanyola, anomenada Rosario.

De Montecarlo, el matrimoni Winchar, el capitana francesa, el doctor Oastek i Rosario, es van traslladar a París, on morí d'una manera misteriosa el marit de Nadia.

Aparegué complicada, segons alguns diaris, Nadia Winchar, poc després en l'espionatge que els alemanys exercien a París durant la guerra, assegurant que se li formà un consell de guerra que la condemnà a mort, pena de la qual fou indultada, gràcies a les recomanacions de polítics prestigiosos, com l'ex-president de la República francesa, M. Deschanel i l'ex-cap del govern francès M. Briand, de França passà aleshores a Itàlia, on va fer amistat amb el comte de Colcho, un dels palatins més amics de l'emperador Francesc Josep.

Amé Nadia va viure el comte Colcho i un dia morí misteriosament.

No se sap a què obedi la mort, però la mare del comte, suposant que aquest havia estat emmetzinat, va voler-la empresonar, però Nadia ja havia sortit d'Itàlia, internant-se a Espanya, fins on la perseguí la comtessa, la qual aconseguí que s'instaurés un procés, que hagué d'esser sobreseït per manca de proves.

Malgrat tot que diuen els diaris, a la Direcció de Seguretat afirmen que no posseïen cap dada que permetés sospitar que Nadia sigui una aventurera.

FORMULA

Sembla que la fórmula que s'acordi per les comissions d'eixampla de Madrid i Barcelona, serà la de demanar la prorroga de l'actual llei, però modificant-se els serveis afectes a l'eixampla, perquè les consignacions puguin dedicar-se a obres, i no com avui succeeix, que són absorbides en llur major part pels funcionaris.

PARTIDA D'ESCAQS

A les quatre en punt de la tarda ha començat la segona partida d'escacs entre el jugador rus Albeikin i el campió espanyol senyor Golmayo, al Círcol de Belles Arts, essent presenciada per nombros públic, que seguia amb viu interès el desenrotllament de les jugades.

A les cinc de la tarda portaven els campions, fetes, 14 jugades, en les quals En Golmayo havia invertit 32 minuts i Albeikin, 28.

A les sis, s'havien registrat 19 jugades.

A les set se'n registraven 23, havent emprat en elles: En Golmayo, una hora 35 minuts, i N'Albeikin, una hora 25 minuts.

A la jugada 21, les negres, que porta l'Albeikin, prenen la dama blanca i a la jugada 22, les blanques prenen llur torn la dama negra.

Aquest canvi de dames dona un nou i interessant aspecte a la partida.

A les vuit se suspèn el torneig per a separar els campions, representant la partida a les deu de la nit.

EN LLIBERTAT

Han estat posats en llibertat, a aquesta tarda han marxat a Barcelona, Laguía i Oriol, els quals foren detinguts de resultes de l'incident amb el diputat socialista Indalecio Prieto.

L'EXPOSICIO DE BESTIAR

Avui ha començat el jurat de l'Exposició de bestiar a atorgar els premis del concurs.

Com que Catalunya no ha enviat representació de bestiar boví, el primers premis per a aquesta classe de bestiar s'han adjudicat a les regions de Santander, Biscaia i Gipúscoa.

A la secció d'avicultura el premi d'honor i la medalla d'or han estat atorgats a don Salvador Castelló, d'Arenys de Mar.

EL DEBAT POLITIC

Contra el que es creia, el debat polític sobre la concentració liberal no ha terminat.

Ho ha dit el propi senyor Cierva, que parlant amb un redactor de l'«Heraldo» li ha fet les següents manifestacions:

«El debat que jo vaig iniciar sobre el programa de la Concentració liberal no ha acabat ni mol menys. Encara han de parlar els que no han parlat i es diran bastants coses i s'aclearixin moltes actituds. Continuem en la sessió del dimarts.

Ha derivat la conversa envers la impensada conclusió del debat d'ahir i el senyor Cierva ha dit:

«Després de les explicacions del president del Consell, jo no podia fer altra cosa que el que vaig fer.

Assabentat don Melquisedes Alvarez d'aquestes manifestacions del senyor Cierva, ha dit:

«Doncs va a remetre's a un món leg poc entretingut, perquè el diàleg terminà ahir.

CALENDARI POLITIC

Als cirkols polítics i als passadissos del Congrés tota els comentaris han girat avui a l'entorn de les derivacions que pot tenir la reconciliació del senyor Cierva amb el Govern.

La premsa dretista considera enfortida la situació conservadora, afirmant que després d'aprovar el pressupost es farà una reorganització del Govern, entrant-hi els ciervins.

L'«Heraldo» d'aquesta nit cita concretament com a futurs ministres els senyors Cierva (don Isidor) i Maestre (don Josep), amb la qual cosa es preveu la prolongació de la situació conservadora amb el fi d'evitar la dissolució de les actuals Corts.

LES TASQUES PARLAMENTARIES

El dimarts se celebrà el Consell de ministres a les onze del matí, essent probable que s'acordi celebrar sessions matutines al Congrés, de deu a dotze, per a abreviar la discussió dels pressupostos i el projecte d'ordenació ferroviària.

LA SITUACIO POLITICA

Diu «La Acció»:

«La reconciliació dels senyors Cierva

va i Sánchez Guerra i les suposicions de què tingui fruits polítics, no satisfà a alguns sectors.

Dins de la pròpia majoria hi ha elements que es mostren contrariats i fora d'ells també se sent alguna inquietud.

Si es reforma el Govern amb elements ciervins, influirà el fet en la solució que més tard es doni a una crisi?

Servirà això per a constituir un Govern de consociació parlamentària presidit pel comte de Romanones?

Facilitarà el camí a les sequerres coaligades?

JUNTA D'ACCIONISTES

Avui s'han seguit barrejant totes les solucions per al futur: Govern Maurra, govern Cambó per a tractar i resoldre el greu problema de la vida econòmica que és el més important d'Espanya; govern Romanones amb representació de gairebé tots els grups parlamentaris, en el qual potser podrien ajuntar-se representacions extremes. Esperem.

Avui s'ha celebrat la junta general d'accionistes de la Companyia del Nord d'Espanya, sota la presidència del marquès d'Alonso Martínez.

Hi han assistit o hi han estat representats prop de 200 accionistes, que formaven un total de 259.888 accions i 5.151 vots.

El resultat de l'any 1921 ha estat menys favorable que el de l'anterior, a causa d'haver-se absorbit en una considerable elevació de despeses i càrregues l'important augment aconseguit en els ingressos.

Aquests foren de 9'37 milions de pessetes, i les despeses, sense comptar el plus qu'obtenia el personal, amb les bestretes de l'Estat, de 8'58 milions.

Sumant als productes de 1921 el remanent de l'exercici anterior, formen un total de 33.733.892'67 pessetes, dels quals s'han destinat 5 milions al fons de reserva i previst i 3 al de crèdits incoables i reclamacions en litigi.

Quedava un disponible de pessetes 16.733.892'67, que permetia proposar el repartiment d'un dividend de 24 pessetes per acció, menys impostos, i a partir del primer de juny vinent.

Durant l'exercici moriren les consellers senyores Mayca i Ellisson (don Albert).

El senyor Prado (don Carles) presentà la dimissió, per motius de salut, i reglamentàriament corresponia cessar els senyors Perelre, Ellisson (don Robert) i comte de Gamazo.

Han parlat sobre la memòria els accionistes comte de Moral de Calatrava, Ugarte, Echevarria i Escudero, els quals han al·ludit el projecte d'ordenació ferroviària, combatent-lo fortament, oferint el comte del Moral fer-li forta oposició al Congrés fins aconseguir que no quedí aprovat.

El senyor Escudero ha proposat que en terminar l'exercici actual es fes una declaració de dividend a compte, sempre que els productes ho consentissin.

Han contestat en nom del Consell el president del mateix i els administradors Ruiz Valarino i Boix i Garre, que han formulat algunes observacions sobre el projecte d'ordenació ferroviària, que tampoc és molt del gust del Consell.

El president, referint-se a la proposta del senyor Escudero, ha declarat que el Consell estudiarà el mitjà d'accedir a aquesta pretensió si bé no podia avançar cap jut.

Les resolucions que el Consell sotmetia a la consideració de la Junta, consistien en l'aprovació de la Memòria i compte de l'exercici de 1921, la distribució proposada dels beneficis, la reelecció dels administradors sortints i recaptar autoritzacions de gran amplitud per a celebrar contractes, obtenir concessions, efectuar operacions de crèdit, etc.

Totes han estat aprovades per unanimitat, i demés, s'ha concedit al Consell, a la Direcció i als funcionaris un vot de gràcies per llurs gestió.

ELS IMPORTADORS DE COLONIALS

Els senyors Mir, Carreras i Cases, que en representació dels importadors d'ecoloniais d'Espanya havien vingut a Madrid per a sol·licitar del ministre de Fiances i del director general de Duanes la rectificació de certes mesures relatives al compliment de la llei de 6 de març de 1900, tornen a Barcelona, complaguts de les manifestacions del ministre i del director general de Duanes.

H sortit també cap a Barcelona el Directori de la Federació d'Agentes comissionistes de Duanes d'Espanya que havia vingut a Madrid per l'Assemblea de la Federació.

PREMI

El director de l'Escola especial de Pintura, Escultura i Gravats, diu que en renunciar al càrrec de professor el senyor Sorolla instituí un premi de 6.000 pessetes, per als alumnes de la classe de colorit.

L'Escola de Pintura atorgarà aquest premi, dividit en tres parts: una de tres mil pessetes, un de dos mil i l'altre de mil, als tres alumnes que mitjançant oposició realitzin els millors treballs i havent estat En Sorolla, el gran pintor de la vida a l'aire lliure, l'exercici d'aquestes oposicions consistirà en pintar el model viu a l'aire lliure.

MITING

El primer miting i potser l'últim, per a protestar que no se'ls deixi treballar quan vulguin i com vulguin, el celebraran a Madrid els obrers de la neteja pública.

L'agrupació de la neteja de la Federació de funcionaris i obrers de l'Ajuntament de Madrid, celebrarà un miting al teatre Barbieri, el dimarts, a dos quarts de vuit de la tarda per a posar de manifest les diferències del servei, i els obstacles amb què lluita el personal per a realitzar-lo, dificultats estranyes a llur voluntat i llurs esforços.

UNA PREGUNTA

El diputat senyor Torras ha escrit al ministre de la Guerra anunciant-li una pregunta sobre la situació dels reclutes de quota i l'aplicació de l'article de la llei de Reclutament.

EL CONFLICTE MINER

Ampliant la reunió celebrada amb els cinc enginyers de mines que formen la comissió tècnica encarregada de presentar un informe referent al conflicte vaguista d'Astúries, diem que els representants dels obrers i dels patrons sostingueren llurs punts de mira davant la comissió.

Els tècnics, immediatament començaren l'estudi d'aquest criteri en cerca d'una fórmula conciliadora que mereixi l'aprovació de les dues parts. Amb tot, no es vieren moltes facilitats per arribar a un acord.

Els patrons mantenen llur intransigència i els obrers, per llur part, s'aguanten amb fermesa en llurs posicions definitives.

La Comissió tècnica ha requerit a la comissió obrera perquè redacti el seu informe referent als mitjans de vida a la zona minera.

També els patrons han indicat una fórmula per a concretar llurs desitjos.

ALLIBERAMENT

Avui ha estat posat en llibertat el periodista Antoni Amador, detingut a Madrid per les seves propagandes i que a darrera hora de la tarda ha sortit de la Presó Model.

COMISSIO DE MELILLA

La comissió de Melilla que es troba a Madrid, ha visitat al ministre i al sots-secretari d'Instrucció pública, obtenint d'ambdós la prometença de donar compliment a llurs aspiracions.

També la comissió ha gestionat la reforma del regim administratiu en harmonia amb el demanat per la corporació i junta d'arbitris d'aquella població, havent-ho fet en el sentit del vot gremial.

Es creu que aviat serà un fet l'administració de Melilla.

TUFUS

Oviedo. — A Cufumo, poble d'aquesta província, s'han declarat sis casos de tifus exantemàtic.

LA VAGA D'ASTURIES

Oviedo. — La vaga minaire segueix igual.

A Sama s'ha celebrat un miting, en el qual va parlar Teodomir Menéndez, el qual es va ocupar de la greu situació, no sols per als obrers, sinó per a tot Astúries i es plany que s'obri la classe treballadora estigui preparada i organitzada per a aquest perill.

Analitzà ampliament el conflicte i les causes que el motiven i acabà fent una crida a tots els treballadors, el front únic dels quals ha de sorgir sostenint aquesta lluita.

El Comitè regional del Sindicat miner de Langreo, va acordar recomanar als companys vaguistes la major fermesa en la lluita fins triomfar, que

en previsió del que pugui ocórrer en les gestions que se celebren a Madrid, han d'estar decidits els obrers en no transigir en res que signifiqui reducció de sou o augment de jornada de treball.

Recaptà l'adhesió de tots els obrers al moviment, per entendre que el moviment que es ventila afecta a tota la classe.

FERITS I MALALTS

Cádiz. — Ha arribat procedent de Larraix el vaixell «Isla de Menorca», amb sis oficials i 362 soldats que marxen a llurs cases per a restablir-se de les seves ferides o malalties.

Les notícies d'aquella zona, són que regna tranquil·litat.

Segons les notícies que comunica el general Sanjurjo, han millorat les condicions sanitàries del campament i la salut de les tropes.

El vaixell «Isla de Menorca» carregarà passat demà, material de guerra, especialment granades per als soldats destinats a la zona de Larraix.

LA QUESTIO SANJURJO-RIQUELME

Madrid, 28, 2 matinalada.

Com anunciàvem fa dies, a prop del coronel Riquelme, el general Daban i el coronel Ruidoms es van preparar a representar-lo en la qüestió personal que planteja al general Sanjurjo.

El general Daban i el coronel Ruidoms han declinat l'encàrrec i ara ho han comunicat el coronel Riquelme, fundant-se en que els ha semblat poc correcte que els periodistes que obsequiaren fa uns quants dies al coronel Riquelme amb un banquet es dirigissin al general Sanjurjo citant-lo a què desistís de batre's amb el coronel Riquelme, per tractar-se de dos prestigiosos militars que repetidament han demostrat el seu valor davant de l'enemic.

El general Sanjurjo, per la seva part, ha retirat al ministre de la Guerra el seu desig que li sigui concedida una llicència per a resoldre assumptes particulars a la península.

LA VAGA DE BILBAO

Bilbao. — A la destileria de petroli del poble de Zarrosa, foren acomodatats 40 obrers per negar-se a acceptar la rebaixa de jornals.

Els restants obrers s'han declarat en vaga pacífica.

L'alcaldeixa ha conferenciat avui amb el secretari del Centre Industrial per a conèixer l'actitud del patró.

Aquests es reuniren en assemblea i acordaren ratificar l'ofertament fet anteriorment.

Diuen que necessiten rebreixar els sous per a abaratar la producció i evitar l'acomodament d'obres i tancament de fàbriques.

Es queixen que no hagi estat compresa la seva actitud i els obrers sostenen en no acceptar la rebaixa de jornals, sostenint la vaga.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — A bord del vapor «Escalona» i del «Capitan Segarra», han sortit cap a la península les dues columnes de municions i la plana major del 15 lleuger d'artilleria.

El «Villarreal» ha marxat a Sevilla amb forces d'Intendència, però a causa del fortíssim temporal ha hagut de tornar a refugiarse a aquest port.

El vapor «Monte Toro» ha arribat a migdia, havent tingut una travessia molt penosa. Les fortes onades passaven per damunt de la coberta i l'aigua ha penetrat a la bodega, destruint un camió automòbil d'Intendència i causant desperfectes a la càrrega.

Durant la travessia s'apagà la llum, augmentant-se amb això el pànic en el passatge.

Els rebels hostilitzaren la posició d'Afso.

Els aeroplans bombardejaren Atib-Midar i altres llocs dels encontorns de Tafersit, on es trobaven concentrats nutils rebels.

Després amb bombes incendiàries destruïren els aduana.

El bombardeig ha estat molt eficaç. Se sap que Abd-el-Krim es troba a casa del Caid Abd-Salah, a Achi-Midarm, acobillant dos mil rebels.

NOU VAIXELL

Bilbao. — A les drassanes de la Constructora Naval s'ha botat el vapor «Cabo Huarte», de 5.539 tones, destinat a la companyia Ibarra.

AUTORITZEN LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

SALLES TERRRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Aquest matí s'ha celebrat una Assembla d'alcaldes de les comarques gironines a la sala del nostre Ajuntament, sota la presidència de l'alcalde de Coll, per a tractar de buscar una solució i poder apropar els pressupostos sense les consignacions a que obliga la llei nova dels metges, apotecaris i veterinari.

Després de llarga deliberació, s'ha nomenat una comissió de dos alcaldes de cada partit, per a veure de trobar la solució.

— Han estat entregats a l'alcalde, senyor Coll, 285.70 pessetes recaptades el dia 30 en una funció a benefici de les colònies escolars.

— Està vacant la Diputació de Riberes de Freser, podent-se sol·licitar durant el terme de quinze dies.

— Els veïns de la Plaça de la Independència, han contractat la cobla de Girona i l'orquestra de triganes de Barcelona, per amenitzar les festes de carrer que organitzen.

— A fi de mes es farà a Montagut, subhasta d'arbitri sobre carns, sota tipus de 2.000 pessetes.

— El president de la Diputació, ha designat al diputat don Pauli Geli, per a representar la Corporació al Congrés de la Federació Agrícola Catalana-Balear que es farà a Sant Sadurn de Noya, els dies 4, 5 i 6 de juny.

— Ahir va marxar cap a París, el doctor don Salvador Vives, director del Manicomio de la Mancomunitat a l'alt, per pendre part en les deliberacions de la reunió de neuro-psiquiatres, amb motiu del centenari de Bayle i el Congrés d'Higiene Mental. El doctor Vives ostentava la representació de la Mancomunitat Catalana.

— Ha estat detingut a Sant Joan de Plamós, Joan Poyo Pujó, reclamat pel jutjat d'Instrucció.

— El primer de juny es farà a la caserna de la guàrdia civil, la subhasta de les armes de caça intervingudes durant el mes.

SABADELL

— Tingué lloc la inauguració de la Sucursal que la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis ha establert a Sabadell.

L'acte es va celebrar a les oficines de la Sucursal, que es troben instal·lades provisionalment a la Rambla, fins que s'acabi la construcció de la casa que la Caixa està edificant a la Plaça del Dr. Robert.

Assistiren a la inauguració les autoritats i nombroses representacions que foren obsequiades amb un lunch, que se serví en un jardí ane a la Sucursal.

El president de la Junta de Patronat de la Sucursal, don Josep Goriñà i Pujol, després de fer constar que es trobaven presents totes les autoritats i gran nombre de representacions, que podia afirmar-se resumien la vida de Sabadell, fa una presentació de la Comissió que, en nom del Consell d'Administració de la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis assistia a l'obertura de

la Sucursal, formada pels senyors Ferrer-Vidal, Rogent, Garriga i Masó, Serrallima i Moragas, i exposa els beneficis que obtindrà Sabadell tenint integrat, a la seva vida, el funcionament de la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis.

El senyor Moragas va explicar les finalitats econòmiques, socials, benèfiques i morals que desenvolupa en la seva actuació la Caixa de Pensions.

L'alcalde, recollint les manifestacions fetes pels anteriors senyors, féu constar en nom de la ciutat, que la Caixa de Pensions, en establir-se a Sabadell, podia comptar amb les simpaties i el concurs de la població, que considerava de gran interès i utilitat les operacions i finalitats de la Caixa.

Va acabar l'acte el president del Consell d'Administració, En Lluís Ferrer-Vidal i Soler, que després d'agrair la rebuda falaguera amb què s'acollia a Sabadell la Caixa de Pensions, va dedicar algunes consideracions a la significació de la tasca social i benèfica que realitza la mateixa, analitzant com a base i fonament indispensable de l'assistentia tasca la pràctica de l'estalvi popular, necessària per a arribar a les excel·lències de la previsió de segon grau.

— El dijous passat, el Pomiell de Joventut Arrahona va celebrar una festa al Santuari de la Salut.

Hi van assistir el diputat de la Mancomunitat don Ramon Picart, i els reverends Josep Cardona i Lluís Carreras.

Es van ballar sardanes.

— A la tinència de la Santíssima Trinitat s'hi ha celebrat l'anellat de la bella i gentil senyoreta Maria Codina Duran amb el distingit artista sabadellenc En Joan Vila i Puig.

— La companyia de l'Alexandre Nolla ha donat una representació al teatre Euterpe, de la celebrada obra d'En Juli Vallmitjana «La mala vida».

— Al Centre Català s'hi ha donat una nova conferència d'Història de Catalunya, tractant de l'expedició de catalans i aragonesos a Orient.

— Els alumnes dels PP. Escolapis han celebrat la seva primera comunió a la parroquia de la Concepció.

L'acte, que ha estat molt concorregut, s'ha vist concorregutíssim.

— L'Esbart de Rapsodes anirà el dia de Sant Joan a la Pobla de Lil·let, a donar-hi una representació de l'òpera social «El rei del cotó arran l'abís», original del professor d'aquella població don Jaume Ribes Jover.

— Ha estat oberta al públic l'exposició de treballs escolars de les alumnes del Col·legi de MM. Escolapis.

Ha estat visitada per les més selectes famílies de Sabadell, rebent les venerables religioses moltes i merescudes felicitacions.

BADALONA

L'Orfeó Badaloní donarà el seu primer concert públic, el qual tindrà lloc al teatre Victòria de Badalona, el dijous, primer de juny, a les nou de la vesprada.

L'Exposició de Sant Sadurn de Noya

ACTE INAUGURAL

Tenim dit en aquestes columnes la importància que s'esperava que assoliria l'Exposició de vins i productes derivats i annexos de la Viticultura i Enologia, organitzada a Sant Sadurn de Noya per la Federació Agrícola Catalana Balear, amb ocasió de les seves noccs d'argent.

Fou inaugurada ahir a la tarda, amb assistència de don Carles de Fortuny, president de la Federació A. C. B.; el vice-president, senyor Rovira del Villar; secretari, don Joan Ribes; el president de la Unió de Vinyaters, don Francesc Santacana; una comissió de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, composta pels senyors don Ramon Ribes, don Pere Joan Girona, doctor Bach, i el secretari don Jaume Maspons i Camarasa, els quals arribaren a Sant Sadurn, essent rebuts a l'estació per l'alcalde don Joan Sala, econom mossèn Canals, president de la Cambra Agrícola del Noya senyor Llopart, el de l'Ateneu Agrícola senyor Noto, i altres distingides personalitats.

Dirigida la comitiva cap al local del carrer de la Diputació, en l'Exposició instal·lada, prengué la paraula l'alcalde, senyor Sala, el qual en nom de la població de Sant Sadurn va donar la benvinguda als expedicionaris i agraeix a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre la seva cooperació per tal que resulti més lluit el certamen, destinant-hi els cabals de la fundació. Déu per a premiar la millor explotació agrícola. Declara oberta l'Exposició.

Don Pere Mir, en nom de la Cambra Agrícola del Noya, saluda als viatgers, i es felicita que l'Institut hagi volgut contribuir a les festes que enguany celebra la Federació a Sant Sadurn, commemorant la seva fundació en aquest poble 25 anys enrera, a la perseverant acció de la qual es deu el poder oferir manifestacions de l'activitat local com la que representa l'Exposició.

El senyor Santacana, en representació de la Federació de Sindicats Unió de Vinyaters de Catalunya, pondera la satisfacció amb què ha acudit a aquesta esplèndida manifestació del que és i pot i val Sant Sadurn, demostrant-se però en contemplar-la que no és una improvisació, sinó fruit d'una llarga preparació d'apostolat d'uns i altres, que adueix havent treballat cada u pel seu compte, sembla haver arribat l'hora de sumar l'esforç de tots per tal de treballar conjuntament i obtenir així la defensa dels comuns interessos agrícoles.

Don Ramon Ribes, parlà en representació de l'Institut, dedicant afectuoses paraules al president, don Ignasi Girona, al qual la seva salut trencada no li ha permès trobar-se a l'acte.

Té paraules de gran elogi per a Sant Sadurn, patria d'homes abnegats i exemplars com don Marc Mir, al qual han volgut honorar els agricultors, dedicant-li una estatueta que perpetui el seu nom.

Aquí va néixer —egueix dient— la Federació com una fillola de l'Institut, i sempre han viscut íntimament

compenetrats, de falsó tal, que ara per a contribuir a aquesta esplèndida manifestació, amb gust ha cedit el producte del premi Déu, com ofrena d'entusiasme i admiració per Sant Sadurn. Això és el que pensa la Junta, i aquest és el sentir de tots els socis de l'Institut.

Acaba l'acte amb un discurs del president, senyor de Fortuny, dient que mai no havia posat en dubte la vitalitat del Sant Sadurn, però que ara se li havia ofert en tota la seva amplitud amb ocasió d'aquest superh certamen.

La Federació treballa d'acord amb el present, fixant l'esdevenidor, però dedica un record al passat i honora els seus homes com es pot veure amb el bust que ha posat en aquesta sala del patrici Josep Déu.

Creada la Federació per sumar esforços, ha fet el seu camí sense vacil·lar, però a l'atenta invitació que ha fet el doctor Santacana, s'ofereix amb gust per a portar a terme la unió que els permeti ésser més forts i treballar en comú per tal d'assolir un ajornament de totes les reivindicacions que li calen a l'Agricultura.

Aquest i tots els parlaments foren molt aplaudits, després dels quals, passaren els visitants a recórrer l'Exposició, tenint paraules d'admiració davant de cada instal·lació.

Criden fortament l'atenció, per la riquesa i bon gust, algunes de les instal·lacions, les quals no anomenem per haver donat ja en passades edicions la llista de totes les cases que hi concorren.

No obstant, remembrarem l'assistència del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya, que fora concurs hi ha contribuït amb una notabilíssima exhibició, la qual figura a la testera de la sala.

L'Escola Superior d'Agricultura, exposa: Col·leccions ampelogràfiques de raïms i de fulles, de l'assignatura de Viticultura; ampellets fets a la classe de Fitotècnia; projectes d'explotació de propietats de vinya i de construcció de cellers; dibuixos d'assumpptes referents a la vinya i al vi; plans i façanes de cellers, licors fabricats a la classe de llicoreria, alcohols i productes derivats del vi i la brisa de la classe d'Indústries; gràfiques de la producció i preu del vi de la classe d'Economia rural; cultius de llevats, preparacions microscòpiques i dibuixos fets a la cambra clara de l'assignatura de Fermentacions, i fotografies i publicacions.

Els serveis tècnics concorren a l'Exposició amb les gràfiques dels estudis del vi de la Costa de Lleuant; fotografies dels curssets, mostres dels cellers cooperatius fets per intervenció dels serveis, projectes de cellers i publicacions.

Mossèn J. M. Rovira, que en el pròxim Congrés de la Federació desenvoluparà un tema relacionat amb la venda del vi, i per tant tractarà de tots els usos que poden fer-se del most, ha elaborat diversos articles fets a base de most, entre ells, uns caramels, dels quals féu ofrena d'una capseta a tots els concurrents.

Se serví un lunch als invitats, a la fonda «Xic Màxima», que complagué a tothom, retornant tothom molt satisfet.

El director dels Serveis Tècnics de Agricultura, don Jaume Raventós, i el senyors comte de Lavern, membres del Jrat, no podent-hi assistir, trameteren llur adhesió.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

La vinguda de l'Orfeó Català

La comissió d'allotjament dels components de l'Orfeó Català, continua la seva tasca. S'ha publicat un cartell dels concerts, que serà repartit pels pobles veïns. Les localitats quasi estat esgaldes, donant-se el cas que es compren a rengleres per a entusiastes d'un poble, o per grups d'amics.

Avui han arribat els sots-director de l'Orfeó mestre Pujol i el tresorer don Tomas Millet, els quals ultimaran tot el referent a la vinguda.

— L'Ajuntament ha vital 1.000 pessetes per a obsequiar els orfeonistes. Demés, se'ls farà un present artístic.

— El Tribunal que ha vingut per a examinar les alumnes de l'Escola Normal, està compost de mossèn Zaragüeta, la senyora Recartin i el senyors Hoyo i Brunet, professors de l'Escola Superior. Examinaran totes les alumnes de tots els cursos.

— Avui han estat detinguts Antoni López, de 18 anys, i Norbert García, els quals venien amb el tren de Saragossa sense bitllet, i demés es sospita que havien pres l'americana d'un viatger que contenia una cartera amb 800 pessetes.

— En el quilòmetre 90 de la carretera de Balaguer a la frontera francesa, situat entre Pobla de Segur i Sort, ha volcat l'automòbil de la Companyia Lleydatana, número 82, a conseqüència d'haver-se trencat una roda davantera. Volcà del costat del riu, no calent en all per un empit que hi ha en el dit lloc.

Dels tres viatgers que portava, resultà ferit Josep Rocafort, amb contusions en diverses parts del cos, per haver saltat del cotxe.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Excel·lentment preparats pel capell de la Casa de Misericòrdia, mossèn Francesc Mercader, han fet la primera Comunió als nens d'aquesta Beneficència institució.

Després han anat a la Catedral, i han donat un passeig, cridant l'atenció al bon estat de llur salut i el seu hàbitament, puix tots portaven uns vestits fets a mida de cada un d'ells.

Això és causa de que sigui elogiada la gestió de la Mancomunitat de Catalunya i de la Junta local de la Casa.

L'inspector de Retirs Obrers ha fet una inspecció a diversos tallers, aixecant actes de diverses causes per infracció de la Llei de Retirs.

— Al Govern civil s'ha presentat sol·licitut per a establir línies d'autos públics de Santa Coloma de Queralt a Igualada, i de Santa Coloma a Vallfogona, passant per Rauric i Llorac.

— A l'estació de Vilaseca, el tren hi agafat i propietari don Joaquim Alim bay, deixant-lo mort a l'acte.

— A Marsà, ha estat detingut el noi de 14 anys Ricard Pifol, natural de Benisanet, el qual havia fugit de casa seva amportant-se'n una bicicleta d'urg convet.

— Al primer de juny, a la caserna de la guàrdia civil, seran venudes les armes de caça intervingudes durant el mes.

D'espectacles

La funció inaugural del Teatre Nou va constituir un ver esdeveniment. L'elegant teatre del Paral·lel va omplir-se del tot i presentava un aspecte molt agradable.

Entre la concurrència hi figuraven distingides famílies de la bona societat barcelonina. La festa era dedicada, com ja es va dir, a l'Associació de la Premsa Diària.

Es representà «Glorias del pueblo», del Mtro. Millán, ben interpretada per la companyia notabilíssima que ha inaugurat el teatre, i es va fer l'estrena d'una opereta del mestre Lluís, lletra dels periodistes barcelonins, senyors Oliveros i Castellví.

Aquesta obra porta per títol «Los dragones de París», i té una música molt inspirada, que no tardarà a fer-se popular. Hi ha una canço, que

cantat magistralment en Caballé, i que va ésser premiada amb grans aplaudiments. També va ésser-ho un duet còmic molt graciós, que interpretaven amb aquella gràcia que els és característica l'Empar Sans i En Rafael Díaz. La Tina Lloró hi fa un treball ben adequat a les seves extraordinàries facultats.

Com acabament de festa, es va posar «La verbena de la Paloma», dirigida pel seu eminent autor el mestre don Tomas Bratón. Aquest, en presentar-se i a l'acabament de la vetllada, va ésser objecte d'ovacions formidables, obligant-se'l a parlar. Va fer-ho amb molta discreció i remarcant el seu fort agraïment a Barcelona.

Al Tivoli, Mary Isaura, la gentil tiplo de la companyia, hi ha celebrat la funció del seu benefici, havent-hi el teatre ple de gom a gom.

El programa de la vetllada era molt apropiat per a una artista de

les condicions de Mary Isaura. Tot-hom sap la interpretació encertada que dona a les protagonistes de «El duquesito» i «La casta Susana».

Ultra aquestes obres, cantà «Rigoletto», havent-ne de repetir alguns números, i va pendre part en un graciós passatempo dels senyors Ferrández i Muñoz Seca, que porta per títol «El ondulador», i que va servir-li per a presentar davant del públic les flors amb què l'havien obsequiada els seus amics.

Pot estar ben satisfeta la senyoreta Mary Isaura de l'èxit assolit en aquesta festa.

L'Associació Instructiva d'Obrers i empleats de l'Ajuntament de Barcelona, el dia 13 de juny, al teatre del Tivoli, celebrarà la funció anual a benefici de la seva caixa de pensions.

A les oficines de l'entitat es venen encàrrecs de localitats.

Aquesta nit tindrà lloc al teatre

de l'Orfeó Gracienc una selecta vetllada a càrrec de la companyia catalana d'art dramàtic Claramunt-Adrià, la qual posarà en escena «La dama de les cambelles», de la protagonista de la qual en fa una creació la primera actriu Na Pepeta Valero.

La celebrada actriu Mercè Pérez de Vargas, que començarà a actuar aviat al Novetats, prepara un abonament selecte a quatre dijous, en els quals posarà en escena obres noves, les primícies de les quals oferirà al públic de Barcelona.

Al teatre Comedí s'hi ha fet l'estrena d'una revista valenciana, que porta per títol «Arròs en fesols i naps».

Es original de J. Peris Belda, i la música és del mestre Francesc Balaguer.

Ha obtingut un èxit remarcable. Té escenes que revelen en el seu

autor un home de teatre de gran condicions. Per altra part, els personatges que figuren en l'obra, són excel·lentment dibuixats, i la música, del mestre Balaguer, dins d'una senzillesa escalent, és d'aquelles que aviat es farà llegend.

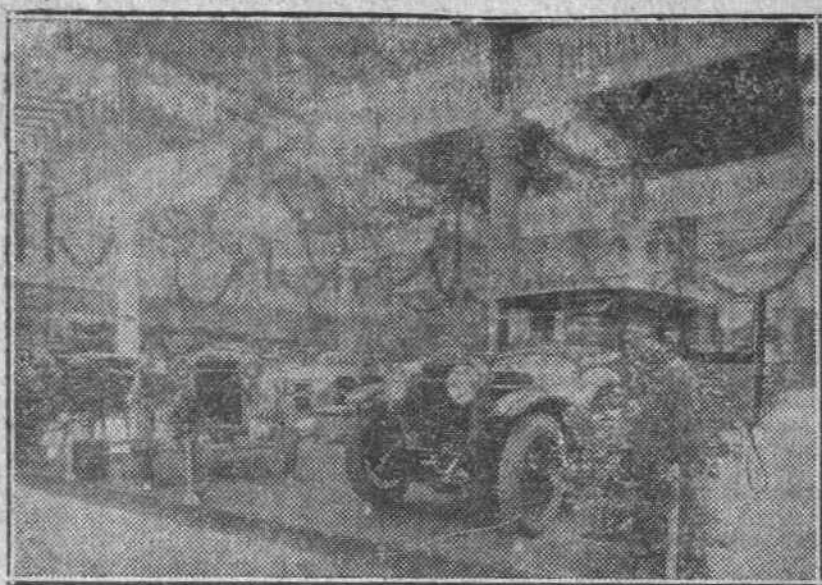
L'empresa presenta l'obra amb tota propietat, i els artistes de la companyia del Comedí la fan amb molta cura.

Davant d'ells figura la senyoreta Fuentes, que hi està admirable. També hi fan un bon treball la senyoreta Bonastre i els senyors Beut, Gómez, Rosell i Esqueja.

La nit de l'estrena, els autors i els interprets van haver-se de presentar repetides vegades a escena, anir grans aplaudiments.

QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIO. AMB UN SEGELL O UNA FIR. AUTORITZEU LES NOTES DE LES MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

L'EXPOSICIO D'AUTOMOBILS

«La Hispano-Suissa»

Agents: VALLET I BOFILL.
Passeig de Gràcia, 20.
Stand, Sala A, 20, classe primera,
i Sala B, 10, classe segona.

El prestigi que gaudix a Espanya i arreu del món fan de l'exhibició de «La Hispano-Suissa» a l'Exposició una de les més interessants i, sobretot, de les més visitades. Exposa xassís de 8, 16 i 30 H. P. de quatre cilindres i de 32 H. P. de sis cilindres. Tots aquests tipus són prou coneguts del públic per a fer-ne la descripció. La novetat la constitueix el cotxe 32 H. P. de luxe, que ha estat fabricat als tallers de París, situats al Bois Colombes (Sena), portant la cignya, que era la senyal de l'esquadrada d'avions que comandava l'as de l'aviació francesa Guguemer. A la segona sala exposa alguns camions, destacant-se de tots ells el magnífic autòmobil d'una perfecció remarcable i amb una carrosseria esplèndida.

Es digna d'anotar la història de La Hispano-Suissa perquè es vegi l'esforç que ha realitzat per a obtenir que a Espanya hi hagués una marca d'automòbils no solament com les d'Europa, sinó superior a moltes d'elles. Fins a l'any 1900 no es feu cap assaig a Espanya de la indústria de l'automòbil, començant per construir cotxes amb motor elèctric la raó social E. La Cuadra i C.^a, i havent anat a la fallida, adquirí l'utillatge la nova societat F. Castro i C.^a, utilitzant els serveis del jove enginyer suís Marc Birkigt, que s'havia revelat un esperit d'iniciativa.

Fou ell qui canvià el sistema de fabricació, dedicant-se a la construcció de cotxes automòbils amb motor d'explosió que cridaren tot seguit l'atenció pels bons resultats que donaven, malgrat ésser únicament de dos cilindres. No va trigar gaire a fer un nou tipus de quatre cilindres, que donava una major regularitat al funcionament, i aleshores es va tenir el convenciment que el motor aquell reunia excel·lents qualitats.

Així i tot aquesta companyia, per moltes causes estranyes a la tècnica, també va fer fallida, i quan tot semblava que la construcció d'automòbils

a Espanya sofriria un nou retràs, sorgí en 1904 la constitució de La Hispano-Suissa, amb dues centes cinquanta mil pessetes de capital, adquirint l'utillatge de la casa F. Castro i C.^a i posant de director tècnic l'esmentat enginyer Marc Birkigt.

Fou adquirida nova maquinària per a augmentar la producció, i les grans dotes d'inventiva i d'adaptació del director idearen diversos models de xassís que satisfien les necessitats de la clientela. Des d'aleshores La Hispano-Suissa fou justament apreciada, no solament a Espanya, sinó també a l'estranger, fins al punt que en 1907 la casa suïssa Pécoud Pictet, de Ginebra, adquirí llicència de fabricació per a aplicar a la construcció dels seus automòbils les patents de la fàbrica espanyola.

Obtinguda la perfecció en els tipus de turisme i passeig, encaminà el director els seus esforços a l'obtenció de tipus que servís per al transport de viatgers, sortint d'aquests treballs el magnífic autòmobil estès avui per les carreteres, perquè amb ell s'ha obtingut un cotxe adaptat a les dures condicions de les carreteres espanyoles, fent-lo resistent a tots els camins, cosa que no succeïx amb gairebé totes les marques estrangeres.

La creixença constant de la companyia obligà a augmentar el capital i els tallers, fins al punt que a l'any 1909 s'hagué de cercar el nou emplaçament que ara ocupa i que fou inaugurat en 1911. Després encaminà els seus propòsits en participar a les curses automobilistes, amb l'objecte de guanyar fama amb elles, i després d'algunes proves a Espanya i a l'estranger, en 1910 guanyava la important carrera de Bolonya, organitzada pel diari parisenc «L'Auto».

D'aleshores ençà foren tantes les demandes de l'estranger, que el Consell d'administració estudià la instal·lació d'una fàbrica a França, començant de treballar a principi de 1911. Comptant ja amb la patent del tipus anomenat xassís cuirassat, fou creat en 1910 el tipus que porta per nom de motor intensiu, motivant de principi desconfiança pels refractaris a tota innovació, considerant-se excessiva aleshores la velocitat de rotació de 1.500. Però aquells temors foren infundats, fins al punt que la majoria de les marques orientaren

la construcció de cotxes pel camí assenyalat per La Hispano.

Seria llarguissim enumerar totes les etapes d'aquesta gran empresa, i només a títol cronològic assenyalarem que muntà la secció de fundició de ferro i després les d'alumini i de bronze; una fàbrica a Ripoll de tallers d'embutició, estampat i forja, col·locant-se en situació d'indpendència de l'estranger; el taller de carrosseria per ala fabricació completa dels cotxes; adquisició de 2.000 metres quadrats de terreny per a examplar novament els tallers, etc., etc.

A causa de la guerra fou tancada la fàbrica de París, que havia adquirit gran desenvolupament, i vingut a Espanya el director tècnic de la mateixa, es dedicà a la construcció d'un motor d'aviació, fent-se'n les proves a mitjans de 1915 i donant tan bons resultats, que la secció d'aviació de l'exèrcit francès va trametre una comissió a Barcelona per a veure els assaigs, emportant-se'n un motor a França i veient-se les seves grans qualitats, en foren encarregats molts, que es construïren als tallers del Bois Colombes, que havien estat clausurats. Quan fou del tot perfeccionat, foren donades llicències a fàbriques franceses, angleses, italianes i nord-americanes, calculant-se que durant la guerra se'n construïren prop de 50 mil.

Per tal de poder construir aquests motors, muntà nous tallers de prop de 10.000 metres quadrats, doblant la capacitat productiva de la fàbrica. Acabada la guerra i no havent-hi comandaments importants de motors d'aviació, es continuà la construcció dels xassís per a turisme o casos industrials, tant a Barcelona com a París, creant-se allí un nou tipus de sis cilindres, molt perfeccionat i que cridà l'atenció de tots al Saló de París de 1921, com passa ara a Barcelona.

Avui La Hispano Suissa té empleats 1.400 obrers i produeix prop de mil xassís anuals i constitueix una de les principals instal·lacions metal·lúrgiques i automobilistes.

Els automòbils «Opel»

Agents: UNIO COMERCIAL ESPANYOLA.
Rambla Santa Mònica, 7.
Stand, Sala A, núm 2, classe primera.

El nom Opel s'ha fet ben conegut a Barcelona gràcies a la favorable acollida que han tingut els automòbils i els camions d'aquesta marca alemanya. En l'actual Exposició hi ha un tipus 30/75 H. P. sis cilindres 105 x 150; un 14/38 H. P. quatre cilindres; 73 x 122. A més d'aquests fabrica la casa els tipus 21 x 50 H. P. sis cilindres, 96 x 130 i 9/25 H. P. quatre cilindres 78 x 122.

Els tres automòbils exposats produeixen una impressió magnífica, i com a millor argument a favor d'a-

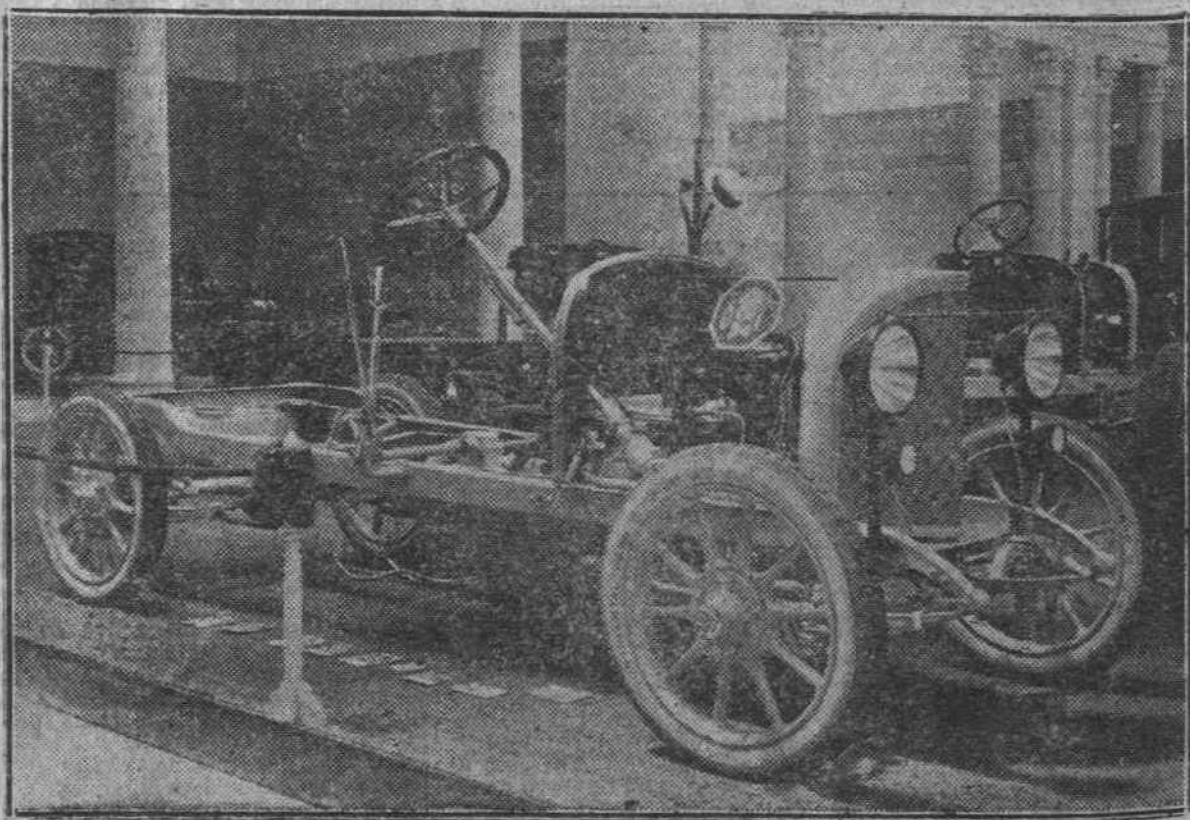
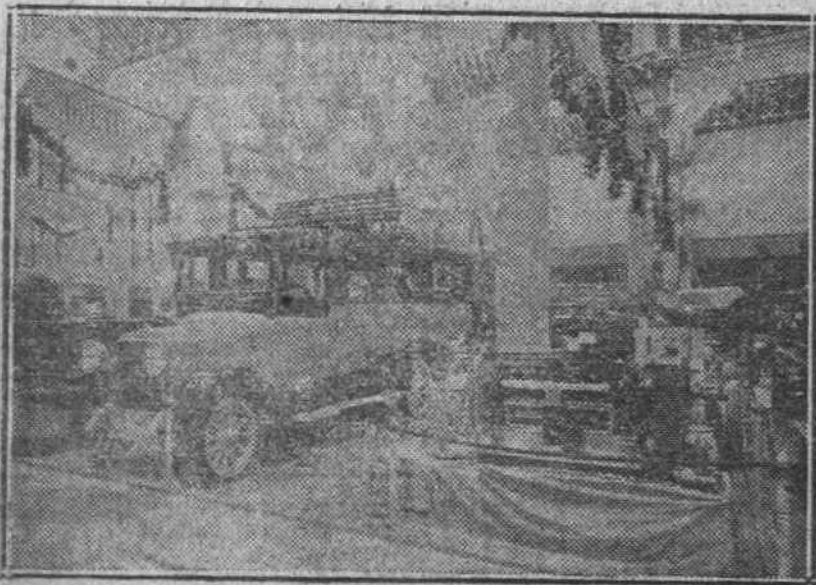
questa marca perfecta direm que el cotxe 30 x 75 H. P. ha vingut expressament d'Alemanya per En Cusi per a ésser exhibit i passant per Alsàcia i Lúbia ha fet el recorregut en 54 hores, amb una despesa de benzina de 20 litres per 100 quilòmetres i obtenint una velocitat de 120 quilòmetres.

La marca Opel té per divisa la frase del professor Reulaux: «Una màquina formosa és sempre una nova màquina», i així, per a la temporada de 1922 ha construït xassís que satisfan totes les exigències del públic, perquè reuneixen i sintetitzen tot allò que el modern mecanisme de l'automòbil deu a l'experiència i a l'art de l'enginyer. Són notables per llur solidesa, estabilitat, silenci, rapidesa i poc consum, en una paraula, qualitats que fan un cotxe agradable. Així, els avantatges del cotxe Opel poden resumir-se dient que són la reunió de la força i de la bellesa. Aquesta norma de les obres mestres de l'antiguitat se segueix avui en els cotxes Opel 1922, que a

un xassís robust hi uneixen una carrosseria sòlida i elegant.

Una descripció d'aquest automòbil farà comprendre tot el que acabem de dir. El xassís és d'hacer, estampat hidràulicament, més estret per la part anterior per a facilitar un viratge màxim a les rodes de la direcció. Subjecten els llarguerals algunes traveses, amb foris escaires assegurant la resistència i la robustesa del xassís. Un xassís fals porta el motor i el canvi de velocitat i per damunt l'arbre del diferencial el xassís està corbat per aevitar topades.

El motor és del tipus monobloc, o sigui, que els quatre cilindres estan fesos en un sol bloc. El del cigonyal, fabricat del millor acer cromat, va muntat sobre tres paliers pels cotxes de quatre cilindres, i de set pels cotxes de sis cilindres. El carter del cigonyal, d'alumini, està partit horitzontalment. Els pistons, fesos d'acer especial, així com les parets dels cilindres, estan rectificats curosament per a evitar el més pe-

Les biele forjades del millor tall van muntades sobre coixinets bronze proveïts de metall blanc. A l'extrem del cigonyal hi ha fixat disc amb el con d'acoblament embragament. Les vàlvules de l'arbre d'excèntriques funcionen per mitjà de pinyons tallats amb fressadora preservats dins un carter d'alumini. La trera del pinyó gran de l'arbre d'excèntriques hi ha una vis-sena que posa en moviment un eix, rodat al magnet i a la bomba centrífuga. Les vàlvules són intercanviables i funcionen mogudes pel mateix arbre d'excèntriques. Els eixos d'aspiració estan completament nagats dins del bloc, mentre la tuberia d'escapada és a fora per a evitar dilatacions causades per elevades temperatures del gas de l'escapada. Aquesta tuberia desemboca dins una caixa d'expansió, i així resulten cotxes molt silenciosos.

L'encesa està assegurada per un magnet d'alta tensió, de la fabricació Bosch, i pot graduar-se mitjançant una comanda a mà sobre el volant de la direcció.

El carburador és de la coneguda marca Pallas Zenith, que pertany a la classe de carburadors a pulverització, amb regulador automàtic d'aire suplementari. Aquest regulador, absolutament independent de l'habilitat del que guia el cotxe, dona al motor la major elasticitat que pugui assolir, i permet reacceleracions energiques. Per mitjà d'un gideur de relanç, és molt fàcil posar el motor en marxa.

La refrigeració del motor està assegurada per la bomba d'aigua d'arbo-sifó. Un ventilador molt potent produeix un fort corrent d'aire durant la marxa.

El radiador en punta, de forma molt elegant, dona al cotxe Opel una línia d'alta novetat i assegura una refrigeració energica, que permet pujar amb facilitat les costes sense que s'algua bulli.

La lubrificació es fa per pressió

per mecanisme següent: una bomba d'engranatge col·locada al fons del carter, empeny l'oli dins dels patiers del cigonyal i de l'arbre d'excèntriques. Pels forats del cigonyal el lubricant és conduït per pressió als cap de les biele. Aleshores cau l'oli al carter i és filtrat que vegades abans de tornar a la bomba. Aquest sistema és el més segur i el més econòmic.

L'embragament a con de cuir molt progressiu, permet un canvi de les marxes molt silenciós i fàcil i posseeix l'excel·lent propietat de no necessitar cap cura especial.

La caixa de velocitats està col·locada darrera del bloc motor i conté quatre velocitats davant i una d'enrera. El canvi de velocitats està constituït per un sistema d'engranatges muntats sobre dos eixos paral·lels i de quatre velocitats. La quarta es pren de la directa i el pas enrera s'obté per la interposició d'un pinyó intermediari.

La direcció està inclinada i funciona per un engranatge de vis-sena, la qual, per mitjà d'una polixa helicoidal i els braços del pivot de direcció, fa funcionar les articulacions dels eixos. Damunt el volant hi ha un segment dentat, que porta l'interruptor de l'avenç i de l'accelerador.

Els frens són de dues classes: el primer, sobre la transmissió, és un frè de mordaces, que funciona per mitjà d'un pedal sobre una polixa que surt de la caixa de velocitats, i el segon, sobre els tambors de les rodes de darrera per mitjà d'una palanca a mà.

Les rodes desmuntables de metall tenen el mateix aspecte que les de fusta.

El dipòsit de benzina és de ferro laminat galvanitzat, suspès al final del xassís i va protegit del perill d'explosió. La pressió s'efectua per una bomba accionada per l'arbre d'excèntriques.

europaus i sobretot amb els nord-americans, donada la gran superioritat en la riquesa de línies i de perfeccionaments com si es tractés d'un cotxe de gran luxe.

Aquest tipus de 10/12 H. P., per a ciutat i turisme, i que la casa li té el tipus segon, es troba a l'exposició, amb un xassís i dues carrosseries, construïdes a la mateixa fàbrica. Aquest xassís es munta principalment amb carrosseria torpede, sense de perjudici de poder rebre tota mena de carrosseries, com es pot apreciar en les dues exposades, que són exquisides.

Obtinguda la perfecció completa d'aquest tipus, avui molt popular a Espanya, la casa F. Batlló, S. en C., s'ha llançat a empresa de major volada, havent començat la fabricació de tipus tercer i B. C., també per a ciutat i turisme, amb motor de 20 H. P. D'aquest tipus hi ha a l'exposició un magnífic xassís que el rei Alfons XIII ha adquirit, donant a la casa una nova mostra de simplicitat i encoratjament. Aquest nou cotxe posarà els autos «Espanya» al costat de les millors marques, per tractar-se ja d'un automòbil de luxe, i no dubtem que s'imposarà al mercat per les seves excel·lents qualitats, les quals no el deixaran entera d'altres marques similars.

Heu's aquí les seves característiques: Llargada de la carrosseria, 2.700; distància entre rodes, 3.600; llargada total, 4.710; vta, 1.400; amplària, 0.900; ample total, 1.750; rodes metàl·liques, 935 x 135. Pes aproximat, 1.100 quilos. Té arrencada, llum i avisador elèctrics, i porta aparells compta-quilòmetres, comptarevolucions, maròmetre d'oli, nivell de benzina, amperímetre, voltímetre, quadro de distribució i rellotge. L'embragament és de con d'alumini cobert de cuir, i la transmissió de cardan i diferencial. El canvi de marxes a quatre velocitats i marxa enrera. Els peus van sobre les quatre rodes, accionats al mateix temps per un pedal i un altre sobre les rodes motrius accionats per una palanca de mà. La suspensió és doble «Cantilever» patentada. Aquest xassís és susceptible de rebre tota mena de carrosseries, especialment les de gran luxe.

Les característiques del motor són: 20/30 H. P.; quatre cilindres; 90 mm. diàmetre; 145 mm. de carrera. Encesa a magneto d'alta tensió; vàlvules al cap; engrèix per pressió; carburador automàtic vertical; bloc motor suspès per tres punts. Aquest motor té també aplicacions marítimes.

Augurem a aquest nou tipus el mateix èxit que al primer, perquè indubtablement els automòbils «Espanya» han arrelat, i comptant amb aquesta confiança del públic, la casa F. Batlló, S. en C., no ha de fer sinó continuar corresponent-la per arribar a ésser una fàbrica d'automòbils de les més importants.

Automòbils «Chevrolet»

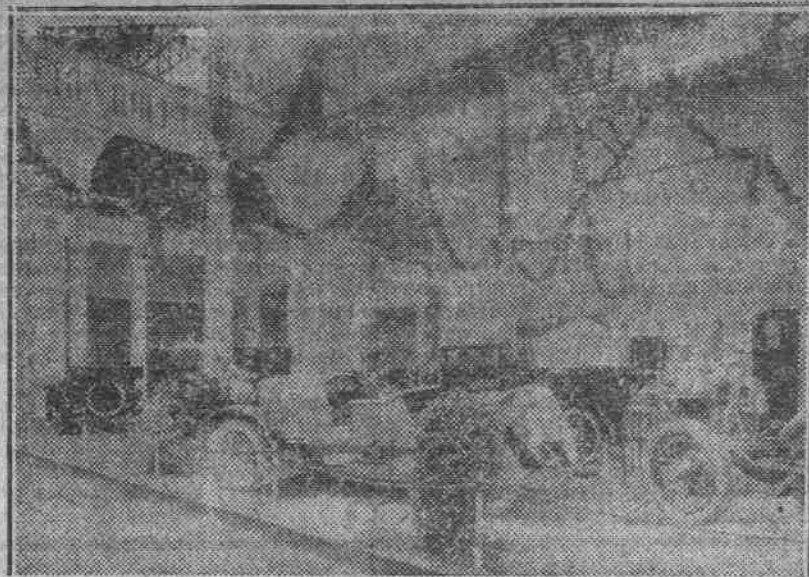
Agents: AUTO AMERICAN SALO.
Passeig de Gràcia, 100.
Sala A, Stand 22, classe primera.

Ens trobem davant un dels automòbils més populars, un d'aquests tipus nord-americans qu s'han infiltrat per tot el món gràcies al preu reduït obtingut per la fabricació estandaritzada que tant de peu ha pres en aquell gran país industrial. El «Chevrolet» és un automòbil adaptat a tot i principalment un cotxe que permet la seva possessió amb poc dispendi, i que, no obstant, dona un rendiment complet.

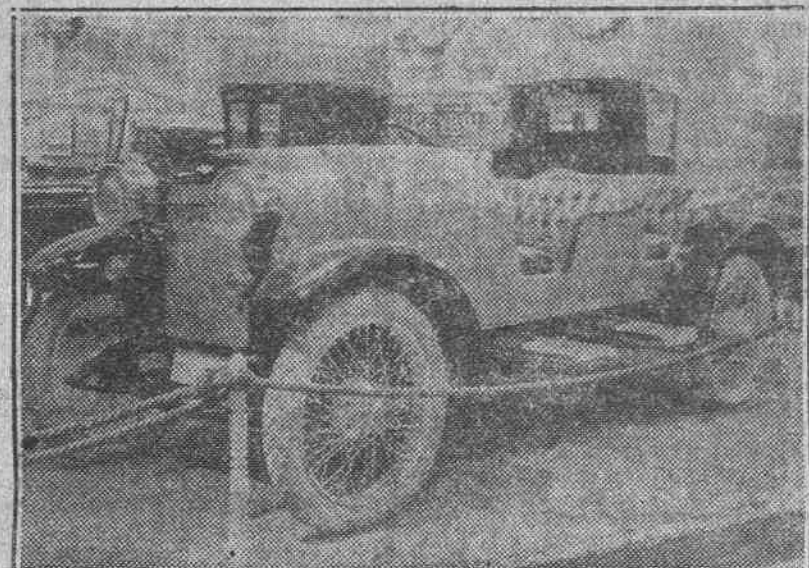
La gran utilització de l'automòbil als Estats Units, ha portat a la fabricació de tipus assequibles a totes les classes socials, proporcionant un vehicle de ràpida comunicació per als homes de negoci i per aquells que, no podent gaudir d'un cotxe luxós, adquireixen aquest, amb el qual satisfan les mateixes necessitats.

El «Chevrolet» és un xassís que compta amb la generalitat dels materials de l'auto més modern. El motor és de quatre cilindres, amb vàlvules a la culata, fosos en bloc amb la malla superior de la caixa del motor. La diversitat de carrosseries que s'hi apliquen fa un conjunt de models per a tots els gustos.

Tenim, per exemple, els moderns models F. B., consistents en un cotxe Roadster, de dos passatgers; un cotxe de turisme de cinc passatgers i un cotxe tancat Sedan, de cinc passatgers. El primer tipus, anomenat també «Royal Mail», posseeix tots els avantatges de cotxes de dos passatgers i moltes de les comoditats i refinaments que solament es troben en els grans cotxes de turisme. A la part posterior de la carrosseria s'ha ha-

bilitat un espaiós compartiment per a posar-hi algunes maletes i farcells, restant ben guardats i essent molt accessibles. A més, sota del seient hi ha un altre compartiment per a petits paquets. L'aspecte exterior d'aquest cotxe és molt elegant i atractiu, i com el motor és del ben conegut tipus de vàlvules a la culata, emplaçant des del començament als «Chevrolet», queda garantitzada la potència màxima amb el consum mínim de combustible.

ques. La caixa ha estat encastada de manera que resulti molt còmoda per als passatgers.

El tercer cotxe, o sia el Sedan, per a cinc passatgers, s'adapta a la nova tendència vers el cotxe tancat per a totes les estacions, i en aquest sentit reflecteix les idees més avançades en la construcció de cotxes tancats. L'encatit és bonic i de durada i tots els voltants de la carrosseria denoten bon gust. La solidesa de la construcció accentua l'estabilitat de la carrosseria i evita sotracos. Aquest cotxe es presta admirablement per a viatjar en mal temps.

El segon cotxe, conegut també per

activitats per a l'obtenció d'un tipus lleuger fabricat en sèries, aixecant a l'efecte tallers als principals centres industrials i comercials dels Estats Units, contribuint tot plegat a l'economia del cost de producció.

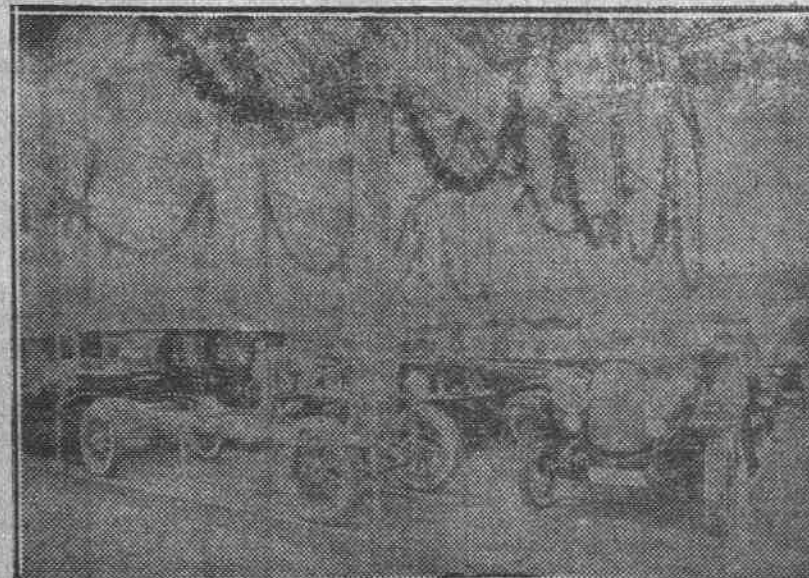
En menys de sis anys la producció de les fàbriques Chevrolet ha augmentat d'una manera meravellosa. Mentre la producció de la primera fàbrica no arribava encara a dos cotxes per setmana, la producció anual de les fàbriques actuals passa de 125 mil cotxes. L'ús general dels cotxes Chevrolet ha demostrat el bon criteri desplegat pels fundadors en anticipar-se a les necessitats del públic.

Els automòbils «Stoewer»

Agents: VOGEL I MATAS.
Corts, 561.
Stand, Sala A, núm. 29, classe primera.

La fàbrica dels automòbils «Stoewer» de Stettin (Alemanya), repre-

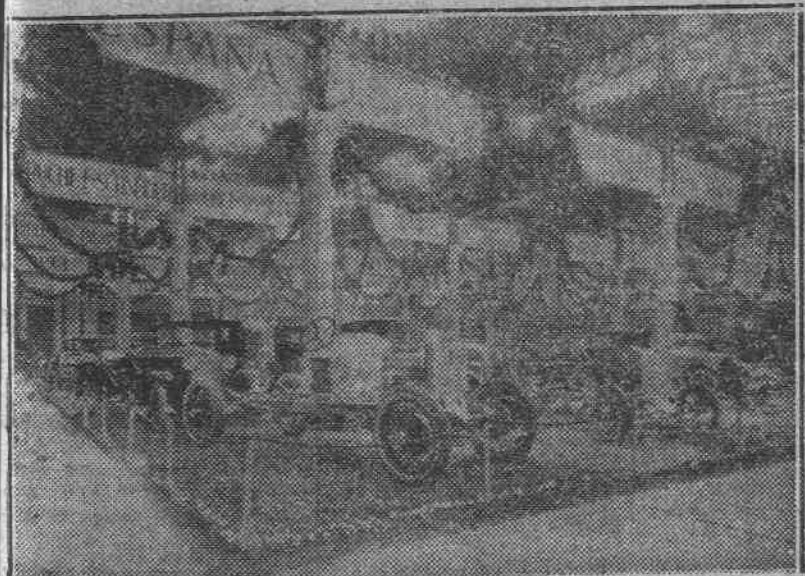
sentada a Espanya pels senyors Vogel i Matas, de Barcelona, Sevilla i València, és una gran empresa que té una història brillantíssima, puix ja a l'any 1899 obtenia premi a l'exposició de Berlín; en 1901 a Hamburg; en 1907 i 1909 a Berlín; en 1909, a Sant Petersburg; en 1910, a Troppau; en 1911, a Posen; en 1912, a Kólin; en 1912, a carrera de re-

Automòbils «Espanya»

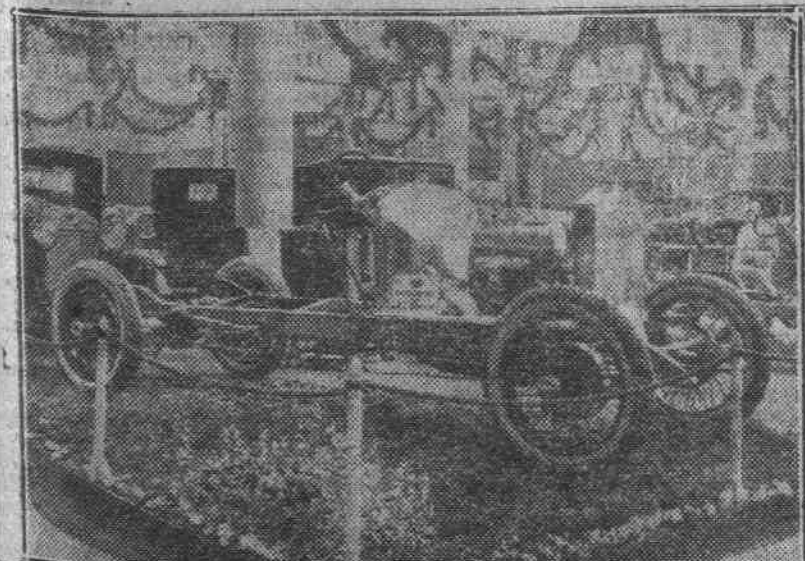
Fabricants: F. BATLLÓ, S. C.
Sant Andreu, 430.
Stand, Sala A, núm. 6, classe primera.

Heu's aquí una de les altres marques espanyoles que atreu l'atenció

de visitants, tant pel conjunt elegant del cotxe com per la seva construcció acurada. La casa F. Batlló, S. en C., propietària dels automòbils

i molta rapidesa, essent molt apropiat per als homes de negoci i per als excursionistes, competint aventurosament amb altres tipus similars

guarantit; en 1913, a Sant Petersburg, i en 1914, a Malmö.

Després de la guerra ha tornat a emprendre la carrera de victòries i premis, com ens ho demostra l'oblitada l'any passat a Noruega, corrent per altes muntanyes plenes de neu, guanyant el primer premi entre 150 competidors.

Aquests brillants antecedents són prou per arribar al convenciment que la marca dels automòbils «Stoewer» és resultat de llargues experiències i estudis. Els tipus que construïren són de 6/18 H. P. i 8/24 H. P. a quatre cilindres i 12/36 H. P.; 19/55 H. P. i 42/120 H. P. a sis cilindres. Damunt aquests xassís s'hi col·loquen bonics models de carrosseria torpede i limousine, amb tot l'equip.

Farem ara una descripció dels xassís de tots els tipus. El radiador és

de sistema amb alates, de forma moderna en arista. En el model 6/18 H. P. la circulació d'aigua s'efectua pel sistema del termo-sifó. En tots els altres models s'efectua en unió d'una bomba centrífuga. Els motors van fesos en un sol bloc, i les vàlvules estan situades a un cantó i són hermèticament encapçalades i intercanviables les d'admissió i les d'escapada. El mecanisme de distribució funciona mitjançant una cadena d'engranatge fàcilment regulable des de l'exterior, essent la construcció essencialment pràctica. La part inferior del carter està tancada completament.

L'arrencador elèctric és del millor sistema, comprovat aventatjament i construït expressament per al motor, muntat al mateix i accionant sobre el volant. El botó interruptor per

a fer funcionar l'arrencador està situat comodament davant del seient del conductor.

La dinamo elèctrica és de la mateixa fabricació esmerada, del darrer model, construïda igualment per a ésser muntada al mateix motor. L'interruptor està col·locat al tauler davant el seient del conductor.

La lubrificació és del sistema de circulació, mitjançant una bomba especial, accionada per l'eix de distribució fàcilment desmuntable, col·locada al nivell inferior de la caixa del cigonyal i submergida contínuament a l'oli. El filtre d'oli és canviable, sense que hi hagi necessitat de treure l'oli.

L'encesa es fa mitjançant un magneto extrafort, blindat, podent-se variar el temps d'ignició a mà al volant. Al tauler hi ha un interruptor

amb clau per a desconectar el magneto, que pot ésser tancat, segons les prescripcions policiaques.

El carburador és del sistema més modern i més econòmic «Zenith». La direcció és per eix amb cargol, sense fi endurir i femella ajustable. Les pressions laterals són neutralitzades per coixinets facials de boles. La columna de direcció és inclinable, segons la posició que es desitgi.

L'embragament és d'acoplament de con, amb coberta especial i recanviabile. Les velocitats són quatre en avant i una en retrà. La quarta acciona en directa i els eixos i les rodes dentades són del millor acer al crom-níquel, girant sense excepció en coixinets de boles. El canvi de velocitats és fet pel sistema de tren badeur estirat, de maneig molt fàcil. El fre de mà està situat a l'ex-

terior de la carrosseria, essent ajustable fàcilment i provist d'un compensador, accionant sobre els frens laterals de les rodes de darrera. El fre de peu acciona mitjançant pedana amb fre interior sobre els engranatges de les mantes i és ajustable igualment amb tota comoditat. El dipòsit de combustible està suspès a la part posterior del bastidor, protegit i d'amples dimensions.

La carrosseria és de línies absolutament modernes, amb capota completament tancada i embutida, essent plegada. L'encatit és de forma butaca i l'envernissat en verd blau, gris i marro, acabant la volta de dalt en negre. Porten totes les eines i diverses peces de reserva.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

LA JUNTA DEL PORT

En l'última sessió celebrada per la Junta del Port, presidida per En Romul Bosch i Alsina, es va fer constar en acta, per unanimitat, i davant de tot, la vivíssima satisfacció amb què havia vist la Junta el gran avançament donat per la direcció facultativa de les obres als importaníssims i difícils treballs de reparació de les greus avaries causades, el febrer de 1920 a la prolongació del dic de l'Est, que en tan seriós perill posaren al nostre port, i la confiança que hi ha de poder-los acabar en el menor temps dels previst.

Entre els diversos assumptes objecte de la dita sessió, mereixen especial interès els següents:

Compte general d'ingressos i despeses de l'esmentada Junta corresponent al finit exercici econòmic de 1921-1922, important els primers pessetes 7.744.709'34, i les segones, pessetes 6.766.644'92, amb una existència efectiva en caixa, en 31 de març últim, de 3.334.033'89 pessetes.

Instància del Col·legi Oficial de pesadors i mesuradors per a millorar, a les seves expenses, l'edifici que ocupa, propietat de la dita Junta, amb prorroga per cinc anys del contracte d'arrendament estipulat, a la qual cosa s'acordà accedir.

Instància de la Societat Espanyola de Comerç Exterior sol·licitant prorroga d'un any en la concessió de què gaudí per a tenir fondedades en

el nostre port un dipòsit flotant de combustible líquid, la qual petició es va resoldre també informar favorablement.

Provisió, en vista del concurs realitzat i examens celebrats, de tres places en el cos de guarda-molls.

Informe favorable a una instància de veïns de la Barceloneta per a celebrar en el present any els tradicionals festivals dedicats a Nostra Dona de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel, ocupant, com de costum, durant les dites festes, una part del Passeig Na-

Banc de Catalunya Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
N.º 2: Sant Andreu, 146.
N.º 3: Salmerón, 11.

Valors - Cupons - Giris
Canvi - Banca

Apartat de Correus: 568

Direcció telegràfica:
CATALONIBANK

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	11.69	00.00	00.00			00.00
Futura:						
Maig	11.77	00.00	00.00			00.00
Junio	11.62	00.00	00.00			00.00
Octubre	11.40	00.00	00.00			00.00
Gener	11.21	00.00	00.00			00.00
Març	11.12	00.00	00.00			00.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura						
Julio			17.85		00.00	00.00
Nov.			18.35		00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	21.50	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Julio	20.83	21.01	00.00	00.00
Octubre	20.44	20.67	00.00	00.00
Desembre	20.29	20.48	00.00	00.00
Gener	20.15	20.27	00.00	00.00
Març	19.95			00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	20.25			00.00
Futura:				
Juny	20.43			00.00
Julio	20.43			00.00
Octubre	19.94			00.00
Desembre	19.75			00.00
Gener	19.61			00.00

Barcelona, 27 de maig de 1922

BORSA DE BARCELONA

27 de maig de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 64'90 a 64'51 i a 64'75, Alacants de 64'55 a 64'65 i a 64'80, i Andalusos a 50'30 i a 50'20. A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 64'70 a 65'10 i a 65'00, Alacants de 64'75 a 64'80, Andalusos a 50'20, i Docs de 19'75 a 19'80.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrita encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6% a 99'00.
Barcelona Traction and Light Power 7% a 108'00.
Barcelonesa de Navegació 6% a 78'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6% a 98'00.
Eléctrica del Cinca 6% a 77'00.
Grans Molins Bascos 6% a 89'50.
Acers Sant Martí 7% a 97'50.
Mines de Potassa «Saria» 7% a 100'00.
Transatlàntica 6% enoves, a 98'35.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

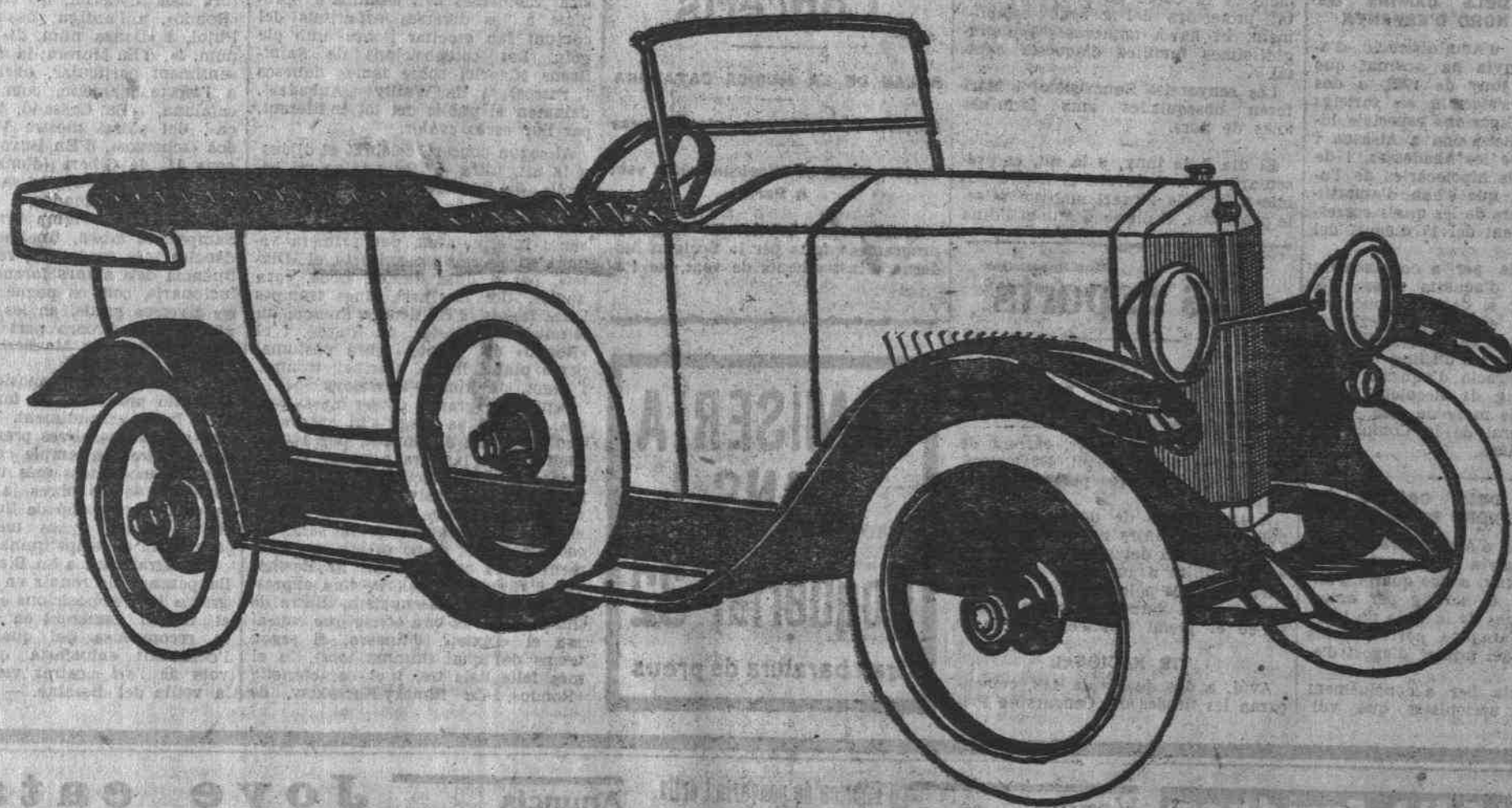
Canvis estrangers	Trasv. 5% gener 1924	Segura
París, xec publicat	57'85	72'75
Londres, xec publicat	28'25	72'25
Berlin, xec publicat	2'30	71'35
Viena, xec publicat	0'10	71'35
Genova, xec publicat	33'40	71'35
Zurich, xec publicat	121'30	71'35
Nova York, xec publicat	8'34	71'35
Corones sueques, París, 188'15		71'35
Corones sueques, Londr. 188'15		71'35
Dones Estats		
Interior		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Exterior		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Amort. 5%		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Trasv. 5% Julio 1922 a 100'00		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Trasv. 5% gener 1924 a 100'00		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Obbligacions		
Port de Barcelona 1924		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Port de Sevilla 1924		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Port de Girona 1924		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Port de València 1924		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		
G. 60'00		
H. 60'00		
I. 60'00		
J. 60'00		
K. 60'00		
L. 60'00		
M. 60'00		
N. 60'00		
O. 60'00		
P. 60'00		
Q. 60'00		
R. 60'00		
S. 60'00		
T. 60'00		
U. 60'00		
V. 60'00		
W. 60'00		
X. 60'00		
Y. 60'00		
Z. 60'00		
Port de Màlaga 1924		
A. 60'00		
B. 60'00		
C. 60'00		
D. 60'00		
E. 60'00		
F. 60'00		

ROBES
a plaços sense fiador. Pl. Bon
succès, 7, quiosc de brodatà

EXPOSICIO INTERNACIONAL
D'AUTOMÒBILS
(PARC DE MONTJUICH)

Automobils SCAT

Stand núm. 10 - Sala A

Tipus 8|12, 18|25 i 30|40 HP.

Concessionari exclusiu per a Espanya:

LLUIS MORA

Garatge, Taller i Oficines:

Muntaner, núm 78

BARCELONA

Saló d'Exposició:

Rbla. Catalunya, 129